

Ngwalak i bazlam nakə
Yuhana
a watsa aye
Məfələkwe

Ngwalak i bazlam nakay Yuhana a watsa na, hərwi ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu neheye mandza eye ma Siri kəgəbay ma Azi, ma Turki nakə anəke aye.

Wu nakə mawatsa eye mə dəma aye na, wal abəra ka Mata, ka Markus ada ka Luka. A vəlay məzlaḡ haladzay a bazlam neheye matsika eye ta dzeke ada a məsler i Yesu.

Madədo 1 ka 12 faya ma tsikiye ka məsler neheye a ge masuwayan a ge aye.

Madədo 13 ka 21 faya ma ləviye ha bo ada faya ma tsikiye ka həlay nakə Yesu ma diye ka təv i Bəba ngay aye.

Labara i məməte i Yesu aye (madədo 18 ada 19) ta ndzəkit bo tə wu neheye mə Mata, ma Markus, ada mə Luka aye, tə tsik ka wu eye nəte ngweŋ.

Pat i Magurlom i Pak na, Yesu a bəzatay ha a gawla ngay (madədo 20 ada 21).

Ngwalak i bazlam i Yuhana na, kə tsik ka məwe i Yesu bay. Ane tuk na, ka madazlay na, a da ha Yesu Kəriste na, neŋgeye bazlam i Mbəlom, neŋgeye andaya huya ta Mbəlom (1.1-18). Yesu neŋgeye bazlam i Mbəlom, a yaw məndze ta ndo zezən hay.

Bazlam i Mbəlom a təra ndo

¹ Ahəl nakə Mbəlom kə ge mändzibəra zuk bay aye na, ndo nakə tə zalay bazlam i Mbəlom aye na, neŋgeye andaya. Neŋgeye na, ta Mbəlom ada neŋgeye na, Mbəlom. ² Ahəl nakə Mbəlom kə ge mändzibəra zuk bay aye na, neŋgeye andaya ta Mbəlom ³ Mbəlom a ge wu hay tebiye na, tə həlay ŋgay. Wu kwa nəte nakə Mbəlom a ge ze neŋgeye na, andaya bay. ⁴ Maa vəl sifa a ndo hay na, neŋgeye. Sifa niye na, a vəlatay dzaydzay a ndo hay. ⁵ Dzaydzay niye ma dəviye ma ləvonj ada ləvonj kə mbata ha bay.

⁶ Ahəl niye na, Mbəlom a sləraw ndoweye andaya tə zalay Yuhana. ⁷ A yaw na, mədatay ha dzaydzay eye niye a ndo hay hərwi ada ndo hay tebiye tã tsəne bazlam ŋgay ada tã dzala ha ka bazlam ŋgay. ⁸ Yuhana neŋgeye na, dzaydzay niye ma dəvateye a ndo hay aye bay. Neŋgeye a yaw na, mata datay ha a ndo hay tsa. ⁹ Dzaydzay niye na, dzaydzay dedək eye ma deyeweye ka mändzibəra, ma dəvateye dzaydzay a ndo hay tebiye.

¹⁰ Ndo nakə tə zalay bazlam i Mbəlom aye na, ki yaw ka mändzibəra. Kwa tadə Mbəlom a ge mändzibəra tə həlay ŋgay bəbay na, ndo hay ta sər na bay. ¹¹ A yaw na, a təv ŋgay, ane tuk na, ndo ŋgay hay ta təma na bay. ¹² Ane tuk na, ndo mekeləj eye hay na, ta təma na ada ta dzala ha. Nəteye na, kə vəlatay tsəved matəre wawa i Mbəlom hay. ¹³ Ta təra wawa i Mbəlom hay na, andza nakə ndo hay faya ta wiye bo ka mändzibəra aye bay ada hərwi nakə a satay a ndo hay aye bay. Ane tuk na, ta təra wawa i Mbəlom hay na, hərwi Mbəlom eye ŋgway a vəlatay məsəfəre wedeye.

¹⁴ Nengeye nakə tə zalay bazlam i Mbəlom aye na, ka təra ndo zezeŋ ada ki yaw kə ndza mə walaŋ kway. Nengeye na, a gatay ŋgwalak a ndo hay haladzay. Ka bəzakway ha dedek i Mbəlom. Nəmaa ŋgatay a məzlaḅ ŋgay. Maa vəlay məzlaḅ niye na, Mbəlom Bəba ŋgay. A vəlay na, a wawa ŋgay niye nəte aye.

¹⁵ Yuhana faya ma datay ha a ndo hay, a wuda kələrri a gwad: «Ndo nakə na tsik faya aye na, nengeye anaŋ. Ahəl niye na gwad na: “Ndoweye andaya ma deyeweye ma dəba ga a ze ga, hərwi nengeye na, andaya kwa ahəl nakə ta wa ga zuk bay aye.”»

¹⁶ Andza niye nəkway tebiye ka hutakwa ŋgwalak ŋgay, kə pa fakwaya ŋgama ada ma piye fakwaya ŋgama ŋgay huya. ¹⁷ Mbəlom a vəlakway bazlam ŋgay mapala eye na, tə həlay i Musa. Ane tuk na, ŋgwalak ŋgay ta dedek ŋgay a vəlakway na, tə həlay i Yesu Kəriste. ¹⁸ Ndəray dāda kə ŋgatay a Mbəlom bay. Ane tuk na, wawa ŋgay niye nəte aye mandza eye ka təv i bəba ŋgay aye, nengeye na, Mbəlom. Mbəlom nengeye kəkay na, ka bəzakway ha.

Bazlam nakə Yuhana madzəhuḅe ndo a yam a tsik aye

Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Luka 3.1-18

¹⁹ Pat wuray na, bagwar i Yahuda neheye ma Zerozelem aye tə slər ndo məvəlay wu a Mbəlom hay ta Levit hay ka təv i Yuhana mata tsətsehe faya: «Nəkar təday na, way?»

20 Ti ye ta tsətsah faya na, ka kərah mambədatay faya bay. Ane tuk na, a tsikatay parakka kame i ndo hay tebiye. A gwadətay: «Neŋ na, Kəriste bay.»

21 Ta tsətsah faya, tə gwadəy: «Ada nəkar na way? Nəkar na, Eliya ndo məde ha bazlam i Mbəlom niye ahəl niye daw?»

Yuhana a mbədatay faya, a gwadətay: «A'ay.»

Ta tsətsah faya sa, tə gwadəy: «Nəkar na, ndo məde ha bazlam i Mbəlom nakə faya nəmaa həbiye daw?*

Yuhana a mbədatay faya, a gwadətay: «A'ay.»

22 Tə gwadəy: «Ada tebiye nəkar kəla na, way? Damay ha tey hərwi nəmaa ta tsikateye a ndo neheye tə sləra may ahaya aye. Bo yak eye ka gwad nəkar na, way?»

23 Yuhana a gwadətay: «Neŋ na, ndo nakə Ezay ndo məde ha bazlam i Mbəlom a tsik faya ahəl niye, a gwad ka neŋ na:

“Ndo nakə faya ma wudiye mə kəsaf a gwad: Lambadumay tsəved a Bəy Maduweŋ fehe lele, mâ hədzak bay.†”»

24 Mə walaŋ i ndo neheye tə slər tay naha ka təv i Yuhana aye na, Farisa hay andaya mə walaŋ tay.

25 Ti ye naha tə gwadəy: «Tadə nəkar na, Kəriste bay, nəkar Eliya bay, nəkar ndo məde ha bazlam i Mbəlom nakə faya nəmaa həbiye bay na, ada faya ka dzəhuḃiye tay ha ndo hay a yam na, hərwi mey?»

26 Yuhana a mbədatay faya, a gwadətay: «Neŋ na, na dzəhuḃiye ndo hay na, a yam tsa, aya ane ndo andaya mə walaŋ kurom ka sərūm na bay.

* 1:21 Bazlam mapala eye masulo eye 18.15. † 1:23 Ezay 40.3.

²⁷ Nenɣeɣe na, ma deyeweye kame ga. Na sliye mahəndzəde ka təv ɲgay məpəlay ha ləber i tahərak ɲgay bay tebiye.»

²⁸ Wu niye a ge bo tebiye na, ma gəma i Betani, ma diye i magayam i Yurdum ka təv nakə Yuhana a dzəhuɓawa a dəma ndo hay a yam aye.

Yesu na, wawa i təbaŋ i Mbəlom

²⁹ Tədœ eye na, Yuhana a ɲgatay a Yesu faya ma deyeweye ka təv ɲgay. Tsa na, a gwad: «Wawa i təbaŋ nakə Mbəlom ma vəliye hərwi məpəsataɣ ha mezeleme i ndo hay aye na, atay ma deyeweye. ³⁰ Na gwad: “Ndo ma deyeweye ma dəba ga, nenɣeɣe a ze ga, hərwi nenɣeɣe na, kwa ahəl nakə ta ge məndzibəra zuk bay aye na, nenɣeɣe andaya.” Na tsik na, ka nenɣeɣe. ³¹ Neɲ kurre na, nenɣeɣe way na, na sər na bay. Ane tuk na, neɲ na yaw na, madzəhuɓe tay ha ndo hay a yam tsa, ada mədatay ha a Israyel hay hərwi ada t̄a sər na.»

³² Yuhana a d̄atay ha, a gwadatay sa: «Na ɲgatay a Məsəfəre i Mbəlom faya ma mbəzlaweye abəra mə mbəlom andza bodobodo. A yaw a ndza ka gər ɲgay. ³³ Ahəl niye na, nenɣeɣe way na, na sər ha zuk bay. Ane tuk na, Mbəlom nakə a sləra ga ahaya madzəhuɓe ndo hay a yam aye na, a gweden: “Ka ta ɲgateye a Məsəfəre ma mbəzlaweye abəra mə mbəlom ma ndziye ka gər i ndo. Mata dzəhuɓe tay ha ndo hay ta Məsəfəre Tsədanɲa eye na, nenɣeɣe.” ³⁴ Ada neɲ na, na ɲgatay, na d̄a ha. Ta dedek nenɣeɣe na, Wawa i Mbəlom.»

Gawla i Yesu kurre eye hay

³⁵ Tədœ eye na, Yuhana ta gawla ɲgay hay sulo ti ye ka təv eye niye sa. ³⁶ A ɲgatay a Yesu faya ma

diye na, a gwad: «Nakay na, wawa i tɔɓaŋ i Mbɛlom nakɛ a vɛl aye.»

³⁷ Gawla i Yuhana niye hay sulo aye tɔ tsɛne andza niye na, tɔ pay bɛzay a Yesu. ³⁸ Faya ta diye na, Yesu a zɛba dɛre a dɛba, a ŋgatay faya ta pay bɛzay. A tsɛtsah fataya, a gwadatay: «Ka pɛlum mey?»

Tɔ gwadɛy: «*Rabi*, tɔv yak nakɛ ka ndzawa mɛ dɛma aye na, ka waray?» (*Rabi* na, andza mɛgwede «Miter»).

³⁹ Yesu a mbɛdatay faya, a gwadatay: «Dumara, takwa, ka ŋgatume ye a tɔv ga nakɛ neŋ na ndzawa mɛ dɛma aye.»

Tsa na, ti ye. Ti ye naha tɔ ŋgatay a tɔv nakɛ neŋge ye mandza eye mɛ dɛma aye. Ti ye na, ma giye bɛre faɗ. Tɔ ndza ka bo dziye hus a hɛvaɗ.

⁴⁰ Ndo nɛte mɛ walaŋ tay niye tɔ tsɛne bazlam i Yuhana niye a tsik aye ada tɔ pay bɛzay a Yesu aye na, mɛzele ŋgay Aŋdɛre. Neŋge ye malamar i Simoŋ Piyer. ⁴¹ Aŋdɛre a ndzay a gɛr kurre na, a malamar ŋgay Simoŋ. A gwadɛy: «Nɛmaa ŋgatay a ndo nakɛ Mbɛlom a pay dzagwa i bɛy a gɛr aye.» Andza mɛgwede, Kɛriste.

⁴² A laka ha Simoŋ ka tɔv i Yesu. Tsa na, Yesu a zɛba faya, a gwadɛy: «Nɛkar na, Simoŋ, wawa i Yuhana. Ta ta zalakeye na, Sefas.» Andza mɛgwede Piyer†.

Yesu a zal Filip ta Nataniyel

⁴³ Tɛdɛ eye na, a say a Yesu mede a Galile. Ahɛl nakɛ faya ma diye na, a ndzay a gɛr a Filip, a gwadɛy: «Dara, peŋ bɛzay!» ⁴⁴ Filip neŋge ye na, ndo

† **1:42** Piyer: Tɔ bazlam i Mere na, pɛlaɗ.

i gəma i Betesayda, gəma nakə Anđəre ta Piyer ti yaw abəra mə dəma aye dərmak.

⁴⁵ Ma dəba aye na, Filip a ye a ndzay a gər a Nataniyel, a gwadəy: «Ndo nakə Musa a watsa faya mə dərəwel ngay ada ndo məde ha bazlam i Mbəlom hay tə watsa faya ahəl niye aye nəmaa ngatay. Nəngeye na, Yesu, ndo i gəma i Nazaret wawa i Yusufa.»

⁴⁶ Nataniyel a gwadəy faya: «Ka dzala na, wu lele eye ma sliye faya madayaw abəra ma gəma i Nazaret daw?»

Filip a mbədəy faya, a gwadəy: «Dara, ka ngateye.»

⁴⁷ Yesu a ngatay a Nataniyel faya ma diye naha ka təv ngay na, a tsik ka Nataniyel, a gwad: «Ndo i Israyel nakə dēdəŋ eye na, anan. Nəngeye na, maraw me andaya faya kwa tsekweŋ bay.»

⁴⁸ Nataniyel a tsətsah faya, a gwadəy: «Ka sər ga ha na, ma kəkay?»

Yesu a mbədəy faya a gwadəy: «Ahəl nakə Filip kə zalakaw zuk bay aye na, na ngataka, nəkar mə bəzay i gurov.»

⁴⁹ Tsa na, Nataniyel a gwadəy: «Miter, nəkar na, Wawa i Mbəlom, nəkar Bəy bagwar eye i Israyel hay!»

⁵⁰ Yesu a mbədəy faya, a gwadəy: «Andza niye, ka dzala ha ka neŋ na, hərwi na gwadaka na ngataka naha mə bəzay i gurov aye daw? Nəkar na, ka ta ngateye a wu bagwar eye hay ta ziye nakay anan aye!» ⁵¹ Yesu a gwadəy sa: «Sərum ha na, ka ngatumeye a magərmbəlom ma həndəkiye tuwan. Gawla i Mbəlom hay ta tsaliye ada ta mbəzlaweye ka gər ga, neŋ Wawa i Ndo!»

2

Mabəzləme gər i dahəlay ma gəma i Kana

¹ Məhəne sulo ma dəba i mədzəgər i Yesu ta Nataniyel na, mabəzləme gər i dahəlay a ge bo ma gəma i Kana, ka dala i Galile. May i Yesu andaya mə dəma. ² Ta zalay a Yesu ta gawla ɲgay hay dərma.

³ Faya magurlom ma giye na, guzom a ndəv fataya abəra. May i Yesu a gwadəy a wawa ɲgay Yesu: «Guzom andaya sa bay. Ka ndəv na, kəkay?»

⁴ Yesu a mbədəy faya, a gwadəy: «May ga, wu nakə neɲ na giye na, mata tsikenɲ na, nəkar dəw? Həlay ga kə slaw zuk bay.»

⁵ May i Yesu a tsəne andza niye na, a ye a gwadətay a ndo i məsler hay: «Gum wu nakə ma tsikakumeye tebiye.»

⁶ Ka təv eye niye na, gah hay andaya məkwa. Gah niye hay məkwa aye na, Yahuda hay ta mbədawa a dəma yam ka məbere wu hay ada tə həlay andza nakə bazlam tay mapala eye a tsik aye. Gah niye hay na, yam ma diye a dəma ma giye kalawah zlam, zlam.

⁷ Yesu a gwadətay a ndo i məsler hay: «Dum naha tədumaw yam, rahum ha a gah neheye tsesləsle tsesləsle.» Ndo i məsler niye hay ti ye tə tədəw yam. Tə rah ha a gah niye hay tsesləsle tsesləsle. ⁸ Yesu a gwadətay: «Anəke na, tədum yam nakay, zlumay naha a ndo mələvay gər a magurlom, mâ ndzaka na.» Ndo i məsler hay tə zlay naha yam niye.

⁹ Ndo mələvay gər a magurlom niye a ndzaka na, yam niye a təra guzom aye. A ndzaka na, guzom eye a yaw məɲgay na, a sər bay. Ane tuk na, ndo i

məslər neheye tə təf yam aye na, nəteye tə sər ha. Yesu a zalay a zal i dahəlay, ¹⁰ a gwaɗay: «Kwa way kə zalatay a ndo hay na, ma vəlateye guzom nakə a tsəhən aye təday. Ta sa haladzay na, ma vəlateye nakə a tsəhən bay aye tuk. Ane tuk na, nəkar na, ka pa na nakə lele eye wu yak hus anəke na, kəkay!»

¹¹ Nakay na, makurre i masuwayaŋ nakə Yesu a lah məge aye. A ge na, ma Kana ka dala i Galile. Andza niye Yesu a bəz ha məzlaḅ ŋgay. Hərwi niye gawla ŋgay hay tə dzala ha ka Yesu.

¹² Ma dəba aye na, Yesu a ye a Kafernahum ta may ŋgay, ta malamar ŋgay hay ada ta gawla ŋgay hay. Tə ndza mə dəma məhəne tsakway.

Yesu a həhar ndo hay abəra mə gay məvəlay wu a Mbəlom

Mata 21.12-13; Markus 11.15-17; Luka 19.45-46

¹³ Magurlom i Yahuda hay nakə tə zalay Pak aye na, mazlambar kə ndzew bəse. Hərwi niye, Yesu a həl bo a ye a Zerozelem. ¹⁴ A ndisl a Zerozelem na, a ye a dalamətagay i gay i mədəslay ha gər a Mbəlom. A ye naha a dəma na, a ndzay a gər a ndo masəkəme ha sla hay, ta təbaŋ, ta maydagwar hay. A ndzay naha a gər a ndo mambəde suloy hay mandza eye hay ka wu məpe wu tay hay dərma.

¹⁵ Tsa na, a zla ləber, a slapa ha ka bo, a təra ha mandalaḅa. A ye a həhar tay ha ndo niye hay abəra dəren, tə sla tay hay, ta təbaŋ tay hay tebiye abəra mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom. A kwats ha suloy i ndo mambəde suloy ka dala, a pay həlay a wu məpe wu tay niye hay. ¹⁶ A gwaɗatay a ndo masəkəme ha maydagwar hay: «Həlum wu kurom

neheye abëra kanan! Kâ tərüm ha gay i Bəba ga, gay i mäge tsakala mə dəma bay.»

¹⁷ Gawla ŋgay hay tə ŋgatay andza niye na, wu nakə mawatsa eye mə Derewel i Mbəlom aye a matayaw a gər. Tə watsa na, tə gwad: «Gay yak nakay na, na wuda na haladzay. Mədzal gər ga peteh, na pa na a dəma.*»

¹⁸ Bagwar i Yahuda hay ta tsətsah faya, tə gwaday: «Ka sliye faya mäge na, masuwayan waray nakə ada nəmay nəmaa səriye ha ta vəlaka tsəved ka mäge wu andza nakay aye?»

¹⁹ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Mbəzlum ha gay i mədəslay ha gər a Mbəlom nakay. Ma məhəne mahkar na, na lətsiye ha ka mbəlom.»

²⁰ Tə gwaday: «Gay nakay nəmaa ndza faya ka madəzle na, məve kuro kuro fad gər eye məkwa tuk na, ada nəkar i yak na, ma məhəne mahkar tsa na, ka dəzl na, kəkay?»

²¹ Ane tuk na, gay i mədəslay ha gər a Mbəlom niye Yesu a tsik faya aye na, a tsik dzeke ka bo ŋgay. ²² Ahəl nakə Yesu a mət ada a lətsew abəra ma mədahan aye na, bazlam ŋgay niye a tsik aye a matayaw a gər a gawla ŋgay hay. Pat eye niye na, tə dzala ha ka wu nakə mawatsa eye mə Derewel i Mbəlom aye ada ka bazlam ŋgay nakə a tsik aye.

²³ Ahəl nakə Yesu neŋgeye ma Zerozelem ada neŋgeye mə magurlom i Pak aye na, kə ge wu neheye a ge masuwayan haladzay aye. Andza niye, ndo hay haladzay ta ŋgatay a masuwayan niye hay ada ta dzala ha ka Yesu. ²⁴ Ane tuk na, Yesu na, kə pa mədzal gər ŋgay ka nəteye bay hərwi

* **2:17** Dəmes hay 69.10.

nengeye a sər tay ha tebiye, ²⁵ ada nengeye na, ndo məday ha wu nakə mə bo i ndo zezeŋ aye ka həlay təbey hərwi bo ŋgay eye a sər ha wu nakə mə dərev i ndo zezeŋ aye.

3

Yesu ta Nikodem

¹ Ndoweje andaya məzele ŋgay Nikodem. Nengeye na, bagwar eye mə walaŋ i ndo neheye tə ləvawa Yahuda hay aye. Nengeye na, Farisa hay.

² Pat wuray na, a ye ka təv i Yesu ta həvad. A ye naha, a gwaday: «Miter, nəmaa sər ha Mbəlom a sləra kar ahaya na, ka matətikamay wu hay dedək, hərwi ndəray ma sliye faya məge masuwayaŋ andza nakə ka ge aye bay tadə gədaŋ i Mbəlom andaya faya bay na, ma sliye faya bay.»

³ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Sər ha na, ndoweje kə wa bo wedeye bay na, ma sliye faya mede a Bəy i Mbəlom bay.»

⁴ Nikodem a tsətsah faya a gwaday: «Ndo guram eye tsiy tuk na, ma wiye bo wedeye sa na, kəkay? Ma sliye faya məme a hud i may ŋgay ada ta wiye na masulo eye sa daw?»

⁵ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Sər ha na, ta dzəhuḅ kar ha a yam ada ta Məsəfəre i Mbəlom bay na, ka sliye faya mede a Bəy i Mbəlom bay. ⁶ Ndo nakə ndo zezeŋ a wa aye na, ndo zezeŋ ŋgway. Ada ndo nakə tə wa na ta Məsəfəre i Mbəlom aye na, məsəfəre ŋgway. ⁷ Bazlam nakə na gwadaka “wum bo masulo” aye na, m̄a gaka wadəŋ wadəŋ bay. ⁸ Mətasl a vəzl a təv nakə a say aye. Ka tsəne mavəzle ŋgay eye, ane tuk na, a yaw mənɣay ada

ma diye a ŋgay na, ka sər bay. Ma giye bo ta ndo nakə tə wa na ta Məsəfəre i Mbəlom aye na, andza nakay.»

⁹ Nikodem a gwadāy: «Ada tebiye wuye ma giye bo na, kəkay?»

¹⁰ Yesu a mbəday faya a gwadāy: «Nəkar ndo matətikay wu a ndo hay nakə bagwar eye ma gwala i Israyel aye. Ane tuk na, ka sər wu neheye bay na, kəkay?» ¹¹ Sər ha na, nəmaa tsikakum na, wu nakə nəmaa sər aye ada ka gər i wu nakə nəmaa ŋgatay aye. Ane tuk na, a sakum matəme wu nakə nəmaa dākum ha aye bay. ¹² Na tsikakum ka wu nakay ka məndzibəra aye ka təmum bay. Ada kəkay tadə na tsikakum ka wu nakə mə mbəlom aye na, ka təmumeye dāw?

¹³ «Ndəray dāda kə tsal a mbəlom bay. Ndo nakə neŋ Wawa i Ndo aye nəte ŋgweŋ. ¹⁴ Andza nakə ahəl niye Musa a lətse ha bəre nakə tə vəd na andza dədœ ka mayako mə makulkwandah aye na, andza niye neŋ Wawa i Ndo kutoŋ ta lətsiye ga ha ka mayako dərma^{*}, ¹⁵ hərwi ada kwa way kə dzala ha ka neŋ Wawa i Ndo na, ma hutiyē sifa nakə ma ndəviye bay aye. ¹⁶ Hərwi Mbəlom a wuda məndzibəra na, haladzay. Hərwi niye a sləraw Wawa ŋgay felik eye hərwi ada kwa way kə dzala ha faya na, ma dziye sa bay. Ane tuk na, ma hutiyē sifa nakə ma ndəviye bay aye. ¹⁷ Mbəlom a sləraw Wawa ŋgay ka məndzibəra na, hərwi ada mâ ge sariya ka ndo hay bay. A sləra ahaya na, hərwi ada ndo hay tâ təma dūh.

* **3:14** Məpesle 21.

¹⁸ «Ndo nakə kə dzala ha ka Wawa i Mbəlom aye na, sariya ma ta gəsiye na bay. Ane tuk na, ndo nakə kə dzala ha bay aye na, 6a sariya kə gəs na, hərwi kə dzala ha ka felik i Wawa i Mbəlom bay. ¹⁹ Sariya ma ta gəsiye ndo hay ta tsəved waray na, ma ta gəsiye tay ha na, andza nakay: Dzaydzay ki yaw ka məndzibəra. Ane tuk na, ndo hay ta wudə dzaydzay niye bay. Nəteye ta wudə duh na, ləvon, hərwi tə gawa na, wu neheye lele bay aye hay. ²⁰ Kwa way kə ge mənese na, a ma nay dərə a dzaydzay. Ma həndzədiye ta təv i dzaydzay bay, hərwi a say wu ŋgay neheye a gawa lele bay aye na, mâ zəba bay, a dzədzar. ²¹ Ane tuk na, ndo nakə a gawa wu lele eye hay aye na, neŋgeye ma zəbiye mə dzaydzay hərwi ada ndo hay tâ ŋgatay a wu neheye lele a ge aye, ada tâ sər ha maa ge məsler mə neŋgeye na, Mbəlom.»

Yesu ta Yuhana madzəhu6e ndo a yam

²² Ma dəba aye na, Yesu ta gawla ŋgay hay tə lətse ti ye ka dala i Yahuda. Tə ndza mə dəma ada ta dzəhu6awa ndo hay a yam. ²³ Ahəl niye na, Yuhana a dzəhu6awa ndo hay a yam dərma. A dzəhu6awa tay ha ndo hay na, ma gəma i Enon bəse ta gəma i Salim hərwi dəlov andaya haladzay ma təv eye niye. Ndo hay ti yawa naha ka təv ŋgay ada a dzəhu6awa tay ha a yam. ²⁴ Ahəl niye na, ta gəs na Yuhana a danɣay zuk bay.

²⁵ Pat wuray na, siye i gawla i Yuhana hay ta dazlay a məkədə wuway ta ndo i Yahuda wuray ka məbere wu hay ta məndze tsədəŋɣa. ²⁶ Gawla i Yuhana niye hay ti ye ka təv i Yuhana, ti ye naha tə gwadəy: «Miter, ndo niye ahəl niye ka dzum gər

ma diye i magayam i Yurdum ka tsik faya aye na, faya ma dzəhuḃiye tay ha ndo hay a yam ada ndo hay tebiye faya ta diye ka təv ṅgay tuk na, kəkay?»

²⁷ Yuhana a mbədatay faya a gwadətay: «Tadə Mbəlom kə vəlay bay na, ndəray ma sliye məhute bay tebiye. ²⁸ Bo kurom eye ka slumeye faya məhəle mbəl ga, na gwadəkum: “Neṅ na, Kəriste bay. Ane tuk na, Mbəlom a sləra ga ahaya, nā lahayaw kame tsa.” ²⁹ Ndo nakə a zla dahəlay aye na, dahəlay niye na, i ṅgay ṅgway. Ane tuk na, dzam i zal i dahəlay niye na, ma lətsiye sləp ka tsakay ṅgay ada ma piye zləm ka bazlam ṅgay. Kə tsəne bazlam ṅgay niye faya ma piye faya zləm aye na, ma ṅgwasie haladzay. Andza niye mənḡwese niye anəke na, i ga haladzay dərma. ³⁰ Neṅgeye na, mā səkah kame kame, neṅ na, na nəkid.

³¹ «Ndo nakə a yaw abəra mə mbəlom aye na, neṅgeye ka gər i ndo hay tebiye. Ndo nakə neṅgeye ka məndzibəra aye na, neṅgeye ndo i məndzibəra ṅgway ada ma tsikiye na, ka wu i məndzibəra hay. Ane tuk na, ndo nakə a yaw abəra ka təv i Mbəlom aye na, neṅgeye ka gər i ndo hay tebiye. ³² Ma tsikiye na, ka wu nakə a ṅgatay ada a tsəne aye. Ane tuk na, wu nakə a tsik aye na, ndəray ma təmiye bay. ³³ Ndo weye ka təma bazlam ṅgay nakə a tsik aye na, niye na, faya ma diye ha wu nakə Mbəlom a tsik aye na, dedek. ³⁴ Ndo nakə Mbəlom a sləraw aye na, faya ma tsikiye na, bazlam i Mbəlom, hərwi Mbəlom kə rah ha ta Məsəfəre ṅgay. ³⁵ Bəba ṅgay a wuda na wawa ṅgay ada kə vəlay mələve i bəy ṅgay. ³⁶ Ndo nakə kə dzala ha ka Wawa i Mbəlom aye na, ma hutie sifa nakə ma ndəviye

bay aye. Ndo nakə a kərah mədzala ha ka Wawa i Mbəlom aye na, ma hutije sifa niye təbey. Mevel i Mbəlom ma ta ndziye faya.»

4

Yesu ta ηgwas i Samari wuray

¹ Farisa hay tə tsəne, ndo hay tə pay bəzay a Yesu ada a dzəhuḅawa tay ha ndo hay a yam na, haladzay a ze i Yuhana. ² Azlakwa ta dedek eye na, Yesu a dzəhuḅawa tay ha ndo hay a yam bay. Maa dzəhuḅawa tay ha ndo hay a yam na, gawla ηgay hay bəna, bo ηgay eye bay.

³ Ahəl nakə Yesu a tsəne wu nakə Farisa hay tə tsik faya na, a həl bo abəra ka dala i Yahuda a ye ka dala i Galile. ⁴ Tsəved mede a Galile na, ta dala i Samari. ⁵ Ahəl nakə faya ma diye na, a ndisl a təv aye andaya ka dala i Samari tə zalay Sikar. Təv niye na, bəse ta guvah nakə Zakob a vəlay a wawa ηgay Yusufa ahəl niye aye.* ⁶ Ada bədiyem nakə Zakob a la ahəl niye andaya ka təv aye niye.

Yesu a ndisl ka bədiyem niye na, ki ye gər, a ndza ka tsakay i bədiyem niye. Məndisle nakə Yesu a ndisl naha ka təv aye niye na, ma giye magərḅəpat. ⁷⁻⁸ Ahəl nakə gawla i Yesu hay ti ye mata səkəmw wu mənday mə walaḅ gay na, ηgwas i Samari wuray a ye naha mata təde yam. A yaw na, Yesu a gwaday: «Tədəḅew yam nā sa tey.»

⁹ ηgwas i Samari niye a gwaday a Yesu: «Na gwad nəkar na, Yahuda hay bəda! Ada ka tsətsahiye yam ka neḅ ηgwas i Samari na, kəkay?» ηgwas niye a

* **4:5** Madazlay i wu hay 33.19.

tsik andza niye na, hærwi Yahuda hay tæ dzawa gær a bo ta Samari hay bay.

¹⁰ Yesu a mbæday faya, a gwaday: «Tadæ ka sær wu nakæ Mbælom ma væliye ada ka sær neŋ nakæ na tsætsah fakaya yam aye na, nækar dũh ka tsætsahiye fagaya yam nakæ ma væliye sifa aye ada na vælakeye.»

¹¹ Ngwas niye a gwaday faya: «Bøy ga, wu mætæde yam andaya fakaya bay ada bædiyem eye na, siðuk tuk na, ka hutiye yam nakæ ma væliye sifa a ndo aye na, ma kækay? ¹² Maa lamay bædiyem nakay na, bæba tæte kway Zakob. Bo ŋgay eye kæ sa yam ma bædiyem nakay. Wawa ŋgay hay ta gænaw ŋgay hay ta sa yam ma bædiyem nakay dærmak. Ada nækar ka dzala na, ka ze na Zakob daw?»

¹³ Yesu a mbæday faya, a gwaday: «Kwa way kæ sa yam nakay na, yam ma geye sa. ¹⁴ Ane tuk na, ndoweeye kæ sa yam nakæ neŋ na væleye na, dæda yam ma geye sa bay. Yam nakæ na væleye na, ma tæriye andza bædiyem nakæ a ŋgæz wad wad aye ada ma væleye sifa nakæ ma ndæviye bay aye.»

¹⁵ Ngwas niye a gwaday: «Bøy ga, væleŋ yam eye niye tey hærwi ada yam mâ geŋ sa bay ada nâ yaw dæda mætæde naha yam kananŋ sa bay.»

¹⁶ Yesu a gwaday: «Do, pæla ahaya zal yak ada kâ yumaw kananŋ.»

¹⁷ Ngwas niye a mbæday faya, a gwaday: «Zal ga andaya bay.»

Yesu a gwaday: «Ka gwad zal yak andaya bay na, ka tsik na, dedek. ¹⁸ Hærwi zal yak hay na, zlam ada ndo nakæ anæke nækurom mandza eye salamay aye na, zal yak bay. Ka tsik na, dedek.»

¹⁹ Tsa na, ɲgwas niye a gwaday: «Ah! Bəy ga, na sər ha nəkar na, ndo mǎde ha bazlam i Mbəlom. ²⁰ Bəba tǎte may Samari hay tǎ dǎslaway ha gər a Mbəlom na, mǎ gər i gǎma nakay. Ane tuk na, nəkurom Yahuda hay na, ka gwadum i kurom tǎv mǎdǎslay ha gər a Mbəlom na, ma Zerozelem.»

²¹ Yesu a gwaday: «ɲgwas nakay, dzala ha ka wu nakǎ na tsikakeye, hǎlay eye ma deyeweye na, ndo hay ta dǎslay ha gər a Bəba Mbəlom na, mǎ gər i gǎma nakay dǎkdǎk kǎgǎbay ma Zerozelem dǎkdǎk tsa bay. ²² Nəkurom Samari hay ka sǎrum wu nakǎ ka dǎslumay ha gər aye bay. Nǎmay Yahuda hay na, nǎmaa sər, hǎrwi Mbəlom a bǎzatay ha tsǎved i mǎtǎme a ndo hay na, ta Yahuda hay. ²³ Ane tuk na, hǎlay eye ma deyeweye ǎa hǎlay eye anan tsiy, Mǎsǎfǎre i Mbəlom ma vǎliye gǎdan a ndo neheye a satay mǎdǎslay ha gər a Bəba Mbəlom ta dedǎk eye na, ta dǎslay ha gər ta dedǎk Mbəlom ma pǎliye na, slala i ndo niye hay. ²⁴ Mbəlom na, mǎsǎfǎre. Hǎrwi niye ndo neheye ta dǎslay ha gər aye na, tǎ dǎslay ha gər na, ta dedǎk ada ta gǎdan i mǎsǎfǎre.»

²⁵ ɲgwas niye a gwaday: «Na sər ha na, ndo nakǎ Mbəlom a pay dzagwa i bəy a gər aye ma deyeweye (andza mǎgwede Kǎriste). Aza ki yaw na, ma dǎkway ha wu hay tebiye.»

²⁶ Yesu a mbǎday faya, a gwaday: «Nen nakǎ faya na tsikakeye me anǎke, nen eye.»

²⁷ Ahǎl nakǎ Yesu ta ɲgwas niye faya ta tsikiye me na, gawla i Yesu hay tǎ maw tuk. Tǎ ɲgatay a Yesu faya ta tsikiye me ta ɲgwas niye na, a gatay hǎrǎabǎkka. Ane tuk na, ndǎray kwa nǎte mǎ walan tay ka tsǎtsah ka Yesu, kǎ gwaday: «Ka pǎla abǎra ka ɲgwas eye mey?» kǎgǎbay «Ka tsikumeye

me ta ɲɠwas eye na, hərəwi mey?» na, ndəray ka tsətsah faya bay.

²⁸ ɲɠwas niye a gər ha kalawah ɲɠay ka bədiyem, a mbəda gər a walaɲ gay. A ye naha a gwadətay a ndo hay: ²⁹ «Dumara, zəbum ka ndo wuray anan eye təday, a pesleɲ na wu nakə na gawa ahəl niye aye tebiye. Ma giye na, Kəriste nakə Mbəlom a gwad ma sləraweeye aye.»

³⁰ Ndo hay tə tsəne bazlam i ɲɠwas niye a tsikatay aye na, ti yaw abəra mə walaɲ gay, ti yaw ka təv i Yesu.

³¹ Ahəl nakə ɲɠwas niye a ye a walaɲ gay aye, gawla i Yesu hay nəteye faya ta geye amboh a Yesu mə nda wu mənday, tə gwadəy: «Miter may, nda wu mənday!»

³² Ane tuk na, Yesu a mbədatay faya a gwadətay: «Wu mənday ga andaya nakə na ndiye, nəkurom ka sərurum bay.»

³³ Gawla ɲɠay hay tə tsəne andza niye na, tə tsik mə walaɲ tay, tə gwad: «Ma giye na, ndəray kə zlayaw wu mənday kəla daw?»

³⁴ Yesu a gwadətay: «Wu mənday ga na, məge wu nakə a say a ndo nakə a sləra ga ahaya aye ada mandəve ha məsler nakə a vələɲ a gwedəɲ ge aye. Matəra wu mənday ga na, neɲgeye.» ³⁵ Yesu a gwadətay sa: «Dzeke andaya, a gwad: “A ləkaw kiye fad na, ta dziye wu mənday abəra ka dala.” Ane tuk na, neɲ duh na gwadəkumeye: Ehey, zəbum ka guvah hay lele, təday. Wu hay na, ta nah zsiy. Kə sla mədze. ³⁶ Ndo nakə ma dziye na wu mənday abəra ka dala aye na, ma hutiyə merəbe ɲɠay ada ma hayay gər a wu mənday niye. Wu mənday na, andza məgwede ndo neheye ta huta

sifa nakə ma ndəviye bay ka tor aye. Andza niye ndo masləge ta ndo mədze wu abəra ka dala na, ta ngwasiye salamay. ³⁷ Hərwi dzeke nakə a gwad: “Ndo neŋged ma sləgiye, ndo neŋged na, ma dziye na abəra ka dala”, a tsik na, dedək. ³⁸ Na slər kurom a guvah mata dze na wu mənday nakə ka fətumay bay aye, ka təmumay a həlay a ndo hay tsa.»

³⁹ Ndo i dala i Samari niye hay haladzay tə dzala ha ka Yesu. Tə dzala ha na, hərwi ngwas niye a dətay ha parakka a gwadətay: «A pesleŋ wu nakə na gawa ahəl niye tebiye.»

⁴⁰ Samari niye hay tə ndisl naha ka təv i Yesu na, ta tsətsah ka Yesu, tə gwaday: «Ndza ka təv may tey.» Yesu a təma bazlam tay niye, a ndza ka təv tay məhəne sulo. ⁴¹ Yesu a tsikawatay bazlam i Mbəlom. Tə tsəne na, ndo siye hay haladzay tə dzala ha ka Yesu sa. ⁴² Ndo niye hay tə gwaday a ngwas niye: «Anəke nəmaa dzala ka Yesu na, hərwi wu nakə ka təkəramay aye sa bay. Nəmaa dzala ha na, hərwi nakə nəmaa tsəne wu nakə bo ngay eye a tsik aye. Ada nəmaa sər ha neŋgeye na, ndo mətəme ha ndo i məndzibəra hay dedək.»

Yesu a mbəl ha wawa i ndo məge məsler i bəy bagwar eye

⁴³ Yesu a ndza ka təv niye məhəne sulo na, a həl bo a ye abəra ka təv niye, a ye a Galile. ⁴⁴ Bo i Yesu eye a tsik, tə gər ngay, a gwad: «Ndo məde ha bazlam i Mbəlom na, ta rəhay ha gər ma gəma ngay bay.»

⁴⁵ Azlakwa dūh Yesu a ndisl a Galile na, ndo i dala niye hay ta təma na lele tə mənəgwese eye hərwi nəteye dərmak ta ye a magurlom i Pak niye ma

Zerozelem aye ada a həlay i magurlom niye na, ta ɲgatay a wu nakə Yesu a ge aye.

⁴⁶ Andza niye, Yesu a mbəda gər a Kana ka dala i Galile sa, gəma nakə a təra ha yam guzom eye. Ndo mäge məsler i bəy bagwar eye wuray andaya, wawa ɲgay dāvats eye ma gəma i Kafernahum.

⁴⁷ A tsəne Yesu kə maw abəra ma Yahuda neɲgeye ka dala i Galile na, a həl bo a ye ka təv i Yesu. A ye naha a gay amboh a Yesu, a gwaday: «Amboh tama a Kafernahum, ta mbələɲ ahaya wawa ga andaya dāvats eye faya ma mətiye tey.»

⁴⁸ Yesu a gwaday: «Nəkurom na, tadə na ge masuwayaɲ eye bay na, ka dzalumeye ha bay na, kəkay?»

⁴⁹ Ndo mäge məsler niye a mbəday faya, a gwaday: «Bəy ga, tama bəse bəna wawa ga ma ta mətiye.»

⁵⁰ Yesu a gwaday: «Mbəda gər a mətaday, wawa yak ma mbəliye.»

Ndo niye a dzala ha ka bazlam i Yesu niye a tsikay aye. A ma a mətaday.

⁵¹ Ahəl nakə ndo niye faya ma diye a mətaday, neɲgeye ka tsəved mba na, ndo i məsler ɲgay hay ti yaw, tə ɲgəlayaw gər həf ka tsəved tə gwaday: «Wawa yak kə mbəl!»

⁵² A tsətsah fataya, a gwadatay: «Wuye a gay ɲgama na, kəday?»

Ta mbəday faya, tə gwaday: «A gay ɲgama na, məvenəɲ ta bəre nətə i huwa.»

⁵³ A sər ha həlay niye na, tits həlay nakə Yesu a gwaday: «Wawa yak ma mbəliye» aye. Tsa na, neɲgeye ta ndo i gay ɲgay hay tebiye tə dzala ha ka Yesu.

⁵⁴ Nakay na, masuwayaŋ masulo eye nakə a ge ma Galile aye. A ge na, ahəl nakə a maw abəra ma Yahuda aye.

5

Yesu a mbəl ha ndo wuray matəra eye ma Zerozelem

¹ Ma dəba eye na, magurlom i Yahuda hay andaya ma Zerozelem. Hərwi niye, Yesu a ye a magurlom i Yahuda niye hay ma Zerozelem aye.

² Ma Zerozelem niye na, dəlov wuray andaya bəse ta Məged i Təbən hay nakə ti yawa tay ha tə dəma a walaŋ gay aye. Tə zalay a dəlov eye niye tə bazlam i Yahuda hay na, Baytidzata. Ka tsakay i dəlov niye na, galak andaya maŋgəna eye zlam.

³ Ndo i dəvats hay haladzay tə hənawa mə dəma: Guluf hay, ndo matəra eye, ndo neheye sik tay maməta eye hay. [Ta həbawa yam nakə ma bəliye wekit wekit aye. ⁴ Hərwi həlay eye andaya gawla i Mbəlom a mbəzlawaw, a bəlawaw ha. Kə bəl ha na, ndo nakə kə lah kurre məkal ha bo a yam niye gawla i Mbəlom a bəl ha aye na, kə mbəl abəra ma dəvats ŋgay. Kwa dəvats eye na, kəkay kəkay, ma mbəliye.]

⁵ Mə walaŋ i ndo i dəvats niye hay na, ndow-eye andaya kə ndza ma dəvats məve kuro kuro mahkar gər eye tsamahkar. ⁶ Yesu a ndisl a təv i ndo i dəvats niye hay na, a ŋgatay a ndo niye mahəna eye ada a tsəne na, ndo niye kə ndza ma dəvats məve haladzay. A tsətsah faya, a gwadəy: «A saka məmbəle daw?»

⁷ Ndo niye dəvats eye a gwadəy: «Ahəl nakə yam faya ma bəliye na, ndəray andaya məzle ga, məkele

ga ha a dɛma bay. Na gwad na dziye faya bo mɛkele ha bo a dɛma na, ndo mekelen eye a lehen a dɛma.»

⁸ Yesu a tsɛne andza niye na, a gwadɛy: «Lɛtse, zla tɛv mɛhɛne yak, do wu yak!»

⁹ Kwayanɲa ndo niye a mbɛl. A zla tɛv mɛhɛne ɲgay ada a pa bo ka mede.

Azлакwa bay, wu niye a ge bo na, pat i mazɛzukw bo. ¹⁰ Bɛy i Yahuda hay tɛ ɲgatay a ndo niye a mbɛl eye faya ma zliye tɛv mɛhɛne na, tɛ gwadɛy: «Bɛgom na, pat i mazɛzukw bo sa na, tsɛved andaya mɛzle hubok pat i mazɛzukwe bay.»

¹¹ A mbɛdatay faya, a gwadɛy: «Ndo nakɛ a mbɛl ga ha aye, a gwedɛn: “Zla tɛv mɛhɛne yak do wu yak.”»

¹² Ndo niye hay ta tsɛtsah faya: «Ndoweye i ɲgay way nakɛ ma gwadakeye: “Zla tɛv mɛhɛne yak ada kɛ ye ha” pat i mazɛzukw bo na, way?»

¹³ Ane tuk na, ndo niye a sɛr ndo nakɛ a mbɛl ha aye bay, hɛrwi Yesu ki ye ɲgway abɛra ka tɛv niye, kɛ gɛr tay ha ndo niye hay haladzay aye.

¹⁴ Ma dɛba aye na, Yesu tɛ dza gɛr ta ndo nakɛ a mbɛl ha aye mɛ gay i mɛdɛslay ha gɛr a Mbɛlom, a gwadɛy: «Anɛke na, ka mbɛl tuk. Kɛ ge mɛnese sa bay. Ka ge mɛnese na, wu ma ta gakeye ma ziye nakɛ a gaka aye.»

¹⁵ Ma dɛba eye ndo niye a ye, a gwadɛy a bɛy i Yahuda hay: «Maa mbɛl ga ha na, Yesu.» ¹⁶ Tsa na, bɛy i Yahuda niye hay ta dazlay mɛgay sewed a Yesu hɛrwi nakɛ a mbɛl ha ndo pat i mazɛzukw bo aye.

¹⁷ Ane tuk na, Yesu a mbɛdatay faya, a gwadɛy: «Bɛba ga faya ma giye mɛsler na, pat pat ada nen na giye andza niye dɛrmak.»

18 Bəy i Yahuda hay tə tsəne bazlam i Yesu niye na, ta səkah ha mapəle tsəved məkəde na. A satay məkəde na Yesu na, hərwi a rəhay ha gər a pat i mazəzukw bo bay, dəkdek bay. Ane tuk na, hərwi nakə a gwad Mbəlom na, bəba ngay aye. Andza məgwede a ləva ha gər ngay ta Mbəlom.

Bəba Mbəlom kə vəlay gədan a wawa ngay tebiye

19 Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Sərum ha na, neñ na sliye faya ka mäge wu tə həlay ga aye tsa bay. Na giye na, wu nakə na ngatay Bəba ga a gawa aye. Wu nakə Bəba ga a gawa aye na, neñ wawa ngay na giye dərmak. 20 Bəba ga a wuda neñ wawa ngay, ada ma deñeye ha wu nakə a gawa aye tebiye. Ma deñeye ha məsler bagwar eye sa a ze wu neheye ada aza ma gakumeye hərbaəbəkka.

21 «Andza nakə Bəba Mbəlom a mbəl ha ndo hay abəra ma mədahan ada faya ma vəlateye sifa aye na, andza niye neñ wawa ngay na vəliye sifa a ndo neheye a señ aye.

22 «Ada sa na, Bəba ma giye sariya tə həlay ngay aye bay. Kə vəlen gədan a həlay ga ka mäge sariya.

23 A ge ha andza niye na, hərwi ada ndo hay tebiye tã dəsleñ ha gər andza nakə ndo hay faya ta dəsleñ ha gər a neñgeye Bəba Mbəlom aye. Tadə ndoweye kə dəsleñ ha gər a neñ wawa ngay bay na, kə dəsleñ ha gər a Bəba ga nakə a sləra ga ahaya bay dərmak.»

24 Yesu a gwadatay sa: «Sərum ha na, ndoweye kə pay zləm a bazlam ga neheye na tsik aye ada kə dzala ha ka Mbəlom nakə a sləra ga ahaya aye na, kə huta sifa nakə ma ndəviye bay aye. Mbəlom ma ta geye sariya bay. Neñgeye na, 6a ki ye abəra ka

tsəved i məməte. Ka dazlay a məndze ma sifa nakə ka tor eye.

²⁵ «Ayaw! Sərum ha na, pat eye ma deyeweye, 6a dūh pat eye anaŋ ki yaw tsiy, ahəl nakə ndo neheye nəteye andza mədahaŋ hay ta tsəniye wu nakə Wawa i Mbəlom a tsik aye. Ndo neheye ta pay zləm ada ta dzala ha ka wu nakə na tsik aye na, ta mbəliye. ²⁶ Mbəlom na, gədaŋ ŋgay andaya ma vəliye sifa a ndo. Andza niye kə vəleŋ gədaŋ a neŋ wawa ŋgay ma vəliye sifa a ndo dərmak. ²⁷ Ada kə vəleŋ gədaŋ a neŋ wawa ŋgay məge sariya ka ndo hay. A vəleŋ gədaŋ məge sariya ka ndo hay na, hərwi neŋ Wawa i Ndo.

²⁸ «Mâ gakum masuwayaŋ bay, hərwi pat eye ma deyeweye na, mədahaŋ neheye ma bəd ta tsəniye bədiday ga. ²⁹ Ta tsəne na, ta lətseweye abəra ma mədahaŋ. Ndo neheye ahəl niye tə gawa wu ŋgwalak eye na, ta lətseweye abəra ma mədahaŋ, ta hutiyə sifa nakə ma ndəviye bay aye. Ada ndo neheye tə gawa wu ŋgwalak eye bay aye na, ta lətseweye abəra ma mədahaŋ i tay na, ta gəsiye tay a sariya. ³⁰ Neŋ na, na sliye faya məge wuray ka gər bo ga bay. Na giye sariya na, andza nakə Mbəlom a tsikeŋ aye ada sariya ga nakə na giye na, dedek hərwi na pəla na, wu nakə a yeŋ a gər a neŋ eye bay. Ane tuk na, na giye na, wu nakə a yay a gər a ndo nakə a sləra ga ahaya aye.»

Ndo neheye ta həliye mbal i Yesu aye

³¹ Yesu a gwadətay sa: «Tadə na ta mbal i gər ga na, ndo hay ta gwadiye dedek bay.» ³² Ane tuk na, mata həle mbal i gər ga na, ndo mekeleŋ eye ada na sər ha ndo məhəle mbal ga na, ma həliye,

ta dedek. ³³ Ka sl̄rum ndo hay ka t̄ov i Yuhana ada k̄a tsikakum wu nak̄a dedek eye. ³⁴ Neŋ na, na pa ḡar ka m̄ah̄ale mbal i ndo t̄abey. Duh na tsikakum andza niye na, h̄arwi ada k̄a hutum m̄at̄ome. ³⁵ Ah̄el niye, Yuhana na, a t̄ara andza lalam nak̄a ta piye faya ako h̄arwi ada m̄a d̄akum ha dedek aye. Ma m̄andze tsakway na, ka t̄amum bazlam ŋgay ada ka ŋgwasum h̄arwi dzaydzay ŋgay niye.

³⁶ «Ane tuk na, i ga na, wu mekeleŋ eye neheye a ze bazlam i Yuhana nak̄a a tsik ta h̄aliye mbal i ḡar ga aye na, anan̄. Neŋ faya na tsikiye ka m̄asler nak̄a B̄aba ga a v̄aleŋ a gwedeŋ “ge” aye. Wu neheye faya ta b̄aziye ha masl̄ara ga ahaya na, Mb̄alom dedek.

³⁷ «Ada B̄aba ga nak̄a a sl̄ara ga ahaya na, ma h̄aliye mbal ga. Ane tuk na, ka ts̄anum b̄ad̄id̄ay ŋgay d̄ada bay ada ka ŋgatumay d̄ada bay. ³⁸ Ka t̄amum bazlam ŋgay hay, ta ndza m̄a d̄arev kurom bay h̄arwi ka dzalum ha ka neŋ wawa ŋgay nak̄a a sl̄raw aye bay.

³⁹ «Ada n̄akurom na, faya ka dzaŋgumeye Derewel i Mb̄alom pat pat h̄arwi ka pum m̄adzal ḡar kurom na, ka gwadum ka hutumeye m̄a d̄ama sifa nak̄a ma nd̄aviye bay aye. Bazlam i Mb̄alom neheye t̄a h̄al mbal na, i ḡar ga. ⁴⁰ Azlakwa d̄uh a sakum madayaw ka t̄ov ga m̄ahute sifa nak̄a dedek aye bay na, k̄akay?»

⁴¹ Yesu a gwadatay: «Ka dzalum na, a seŋ ndo hay t̄a zembedeŋ d̄aw? A’ay! Neŋ na, m̄adzal ḡar ga a ye ka mazembede nak̄a ndo hay ta zambadawatay a siye i ndo hay aye t̄abey. ⁴² Ane tuk na, n̄akurom na, andza neŋ t̄abey. Na s̄ar ha ta

dedek, ka wuɖum Mbəlom bay. ⁴³ Na yaw na, maa sləra ga ahaya na, Bəba ga Mbəlom ada ka wuɖum matəme ga bay. Ane tuk na, taɖə ndo mekelej eye mâ yaw ta gəɖaŋ ŋgay na, ka təmumeye na. ⁴⁴ A sakum na, ndo hay tâ zambadəkum. Duh Mbəlom nakə dedek eye na, ka wuɖum mazambadək bay. Ada taɖə nəkurom andza niye dedek na, ka dzalumeje ha fagaya ma kəkay?

⁴⁵ «Ane tuk na, kâ dzalum na, na ta makumeye ha mənese kame i Bəba ga bay. Mata makum ha mənese na, Musa neŋgeje nakə ka pum faya mədzal gər kurom aye. ⁴⁶ Taɖə ka dzalum ha ka Musa ta dedek na, haɓe ka dzalum ha ka neŋ, hərwi Musa a watsa na, ka neŋ. ⁴⁷ Taɖə ka dzalum ha ka wu nakə Musa a watsa aye bay na, ka dzalumeje ka wu nakə faya na tsikiye na, ma kəkay?»

6

Yesu a vəlatay wu mənday a ndo hay ta giye gwezem zlam

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Luka 9.10-17

¹ Ma dəba aye na, Yesu a lətse, a ye a tas a diye i dəlov i Galile. Dəlov niye na, tə zalay dəlov i Tiber dərma. ² Ndo hay haladzay tə paway bəzay. Tə paway bəzay na, hərwi nakə tə ŋgataway a masuwayaŋ neheye a gawa aye. Masuwayaŋ niye a gawa aye na, a mbəlawə tay ha ndo i dəvats hay.

³ Yesu ta gawla ŋgay hay tə tsal a mahəmba, ti ye tə ndza mə dəma. ⁴ Magurlom i Yahuda hay nakə tə zalay Pak aye na, mazlambar kə ndzew. ⁵ Yesu a zəba dərə na, a ŋgatay a ndo hay haladzay ta diye naha ka təv ŋgay. Tsa na, a tsətsah ka

Filip, a gwad̄ay: «Ka hutakwaweye m̄as̄ak̄amaw wu m̄and̄ay d̄a m̄av̄elatay a ndo neheye tebiye na, m̄aᅇᅇay?»

⁶ Yesu a tsikay a Filip andza niye na, maz̄abe ka m̄ad̄zal ḡar i Filip. H̄arwi Yesu na, a s̄ar wu nak̄a ma giye.

⁷ Filip a mb̄ad̄ay faya a gwad̄ay: «Kwa tad̄a ka s̄ak̄amakwaw wu m̄and̄ay ta *dinar** sulo, kwa way ada m̄a huta tsekwen̄ tsekwen̄ b̄abay na, ma slat-eye bay.»

⁸ Ndo mekeleᅇ eye m̄a walaᅇ i gawla ᅇᅇay hay, m̄azele ᅇᅇay Aᅇᅇare malamar i Simoᅇ Piyeᅇ, a gwad̄ay: ⁹ «Wawa wuray anaᅇ kanaᅇ na, tapa i makwala andaya faya zlam t̄a k̄alef hay sulo. Ane tuk na, h̄arwi ndo neheye haladzay aye na, ma sliye meᅇ?»

¹⁰ Tsa na, Yesu a gwad̄atay a gawla ᅇᅇay hay: «Dum gwad̄umatay a ndo hay t̄a ndza tebiye ka dala.»

Ka t̄av̄ eye niye na, guzer andaya haladzay bere-meffe a ndzohwaw mba. Gawla ᅇᅇay hay ti ye, t̄a gwad̄atay a ndo hay, ndzum ka dala. Ndo niye hay tebiye t̄a ndza ka dala. Hasl̄aka hay dek̄dek̄ ta giye gwezem zlam.

¹¹ Ndo niye hay tebiye t̄a ndza na, Yesu a zla makwala niye, a gay naha sis̄o a Mb̄alom, a ᅇᅇana ha. A ᅇᅇana ha na, a v̄elatay a ndo niye hay mandza eye. A h̄al k̄alef niye hay, a ge ha andza niye sa. T̄a nda makwala niye t̄a k̄alef aye ka m̄arehe tay.

* **6:7** Dinar: Kwar i suloy temerre sulo, ma hamiye mer̄aᅇe i ndo m̄aᅇe m̄asler pat n̄aᅇe. Z̄aba m̄a Mata 20.2.

¹² Tə nda makwala niye tə rah lele na, Yesu a gwadətay a gawla ŋgay hay: «Hayumay gər a siye nakə a zaw aye kwa tsekweŋ mâ dze bay.» ¹³ Tsa na, tə hayay gər a makwala nakə a zaw abəra ka ndo neheye tə nda aye. Tə hayay gər na, a rah a gwaŋ kuro gər eye sulo.

¹⁴ Ndo hay tə ŋgatay a masuwayaŋ niye Yesu a ge nakə a bəz ha gədaŋ i Yesu aye na, tə gwad: «Ndo nakay na, ndo mæde ha bazlam i Mbəlom dedək. Neŋgeye na, ndo mæde ha bazlam i Mbəlom nakə tə tsik faya ahəl niye tə gwad ma deyeweye ka məndzibəra aye.»

¹⁵ Yesu a sər ha ndo niye hay ta deyeweye ta piye na a bəy ta gədaŋ na, a mbəda gər, a tsal ŋgway a tsaholok niye sa. A tsal na, mahəŋgeye.

Yesu a ye ka gər i yam tə sik

Mata 14.22-33; Markus 6.45-52

¹⁶ Huwa a ge na, gawla i Yesu hay tə mbəzla ka me i dəlov. ¹⁷ Ti ye naha na, tə tsal a kwalalaŋ i yam, ta dazlay mətese a diye neŋged mede a gəma i Kafernahum. Ahəl nakə faya ta diye na, həvad kə ge fataya tsiy, ada Yesu kə husa ka təv tay zuk bay. ¹⁸ Dəlov niye a dazlay məbəle haladzay wekit wekit hərwi mətasl a ge ta gədaŋ. ¹⁹ Ta ye ma giye kilomiter zlam kəgəbay məkwa na, tə ŋgatay a Yesu faya ma diye naha ka təv i kwalalaŋ yam tay, ka gər i yam tə sik. Tə ŋgatay na, ta dzədzar haladzay.

²⁰ Ane tuk na, Yesu a gwadətay: «Kâ dzədzarum bay. Nakay na, neŋ!»

²¹ Gawla ŋgay hay a satay məgəsay naha mə həlay a kwalalaŋ i yam. Kwayaŋŋa kwalalaŋ i yam

niye a husa dənuts ka me i dəlov ka dala, ka təv nakə a satay mede a dəma aye.

Wu mənday nakə ma vəliye sifa aye

²² Tədcə eye na, ndo niye hay haladzay eye tə ze naha ma diye i dəlov niye ta pəla Yesu. Ta sər ha na, kwalalaŋ i yam ka təv eye niye na, nəte. Tə sər ha na, Yesu kə tsal a kwalalaŋ i yam niye bay. Ane tuk na, gawla ŋgay hay ti ye na, mahətay eye. ²³ Siye i ndo hay ti yaw tə kwalalaŋ i yam tay hay abəra ma gəma i Tiber, tə ndislew tə ndzay a gər a ndo hay ka me i dəlov niye bəse ta təv nakə ndo hay tə nda wu mənday mə dəma aye, wu mənday nakə Yesu a zla a gay naha sisəe a Mbəlom ada a vəlatay a ndo niye hay aye. ²⁴ Ndo hay ta zəba dəre na, Yesu andaya bay ada gawla ŋgay hay bəbay nəteye andaya ka təv niye bay na, tə tsal a kwalalaŋ i yam niye hay, ti ye a Kafernahum mata pəle na Yesu.

²⁵ Ti ye tə huta na Yesu ka me i dəlov niye ta diye nengeđ. Ti ye tə gwadəy: «Miter, ka ndislew kənaŋ na, sa kəday?»

²⁶ Yesu a mbədatay faya, a gwadətay: «Ayaw! Sərum ha na, ka pəlum ga na, hərwi nakə ka ndayum wu mənday ka rahum 6əh 6əh lele aye bəna, hərwi nakə ka tsənum masuwayaŋ nakə na giye a say məgwede mey na, ka tsənum bay. ²⁷ Kâ gum məsler hərwi wu mənday nakə ma nasiye aye bay. Duh gum məsler na, hərwi wu mənday nakə ma nasiye bay ma ndziye huya ada ma vəliye sifa nakə ma ndəviye bay ka tor eye. Wu mənday niye na, neŋ Wawa i Ndo na vəlakumeye. Na vəlakumeye na, hərwi Bəba Mbəlom kə vəleŋ gədaŋ ka mäge.»

²⁸ Ta tsətsah faya tə gwad̄ay: «Nəmaa giye na, məsler waray nakə ma deyeye a gər a Mbəlom aye?»

²⁹ Yesu a mbədatay faya, a gwad̄atay: «Məsler nakə a yay a gər a Mbəlom ka gumeye na, dzalum ha ka neŋ ndo nakə a sləra ga ahaya aye.»

³⁰ Tə gwad̄ay: «Kə ge andza niye na, nəmaa ta dzaliye ha fakaya na, ka bəzamay ha ma-suwayaŋ waray? Kəgəbay ka giye na, məsler waray? ³¹ Hərwi ahəl niye bəba tətə kway hay ti yaw abəra mə Ezipt, nəteye mə makulkwandah na, tə nda wu mənday nakə a yaw mə mbəlom tə zalay *man* aye†. Andza nakə tə watsa mə Derewel i Mbəlom aye na, tə gwad̄: “Mbəlom kə vələtay wu mənday nakə a yaw mə Mbəlom aye, tə nda.‡”»

³² Yesu a mbədatay faya, a gwad̄atay: «Sərum ha na, wu mənday nakə ahəl niye Musa a vələkum mə makulkwandah aye na, wu mənday nakə a yaw abəra mə mbəlom aye ta dedek bay. Ane tuk na, wu mənday nakə bəba ga Mbəlom ma vələkumaweye abəra mə mbəlom aye na, nakə ta dedek aye. ³³ Hərwi wu mənday niye Mbəlom ma vələkumeye na, neŋ ndo nakə na mbəzlaw abəra mə mbəlom aye, ada wu mənday niye na, ma vələteye sifa a ndo i məndzibəra hay.»

³⁴ Tə gwad̄ay: «Bəy may, vələmay wu mənday niye huya tey.»

³⁵ Yesu a tsikatay parakka, a gwad̄atay: «Wu mənday nakə ma vəliye sifa a ndo hay aye na, neŋ. Ndoweye ki yaw ka təv ga ada kə dzala ha ka neŋ

† **6:31** Madayaw abəra ma Ezipt 16.13-15, 31. ‡ **6:31** Madayaw abəra ma Ezipt 16.4.

na, may ma wuriye faya dāda bay, yam ma geye dāda sa bay. ³⁶ Ane tuk na, 6a na tsikakum ka ngatumenj ada ka dzalum ga ha wal bay. ³⁷ Ndo neheye Bāba ga a vālenj tay ha aye na, ta deyeweye ka tāv ga. Ada ndo nakə ki yaw ka tāv ga aye na, dāda na kaliye ha bay. ³⁸ Hərwi na mbəzlaw abəra mə mbəlom na, ka mäge wu nakə a yej a gər a nej aye bay, ane tuk na, mäge məsler nakə a yay a gər a ndo nakə a sləra ga ahaya aye. ³⁹ Məsler nakə a say a ndo nakə a sləra ga ahaya aye na, waray? Ndo neheye a vālenj tay ha a həlay aye na, kwa nəte na dziye tay ha bay tebiye. Ane tuk na, na ta mbəliye tay ha abəra ma mədahanj pat i sariya. ⁴⁰ Wu nakə a say a Bāba ga na, ananj: Ndo neheye ta zəba ka nej wawa ngay ada ta dzala ha fagaya aye na, tātuta sifa nakə ma ndəviye bay ka tor eye. Pat i sariya na, nej na ta mbəliye tay ha abəra ma mədahanj.»

⁴¹ Yahuda niye hay ta dazlay məse bazlam ka Yesu, hərwi nakə a gwadatay: «Nej na, wu mənday nakə a mbəzlaw abəra mə mbəlom aye.»

⁴² Tə gwad: «Na gwad Yesu neŋgeye na, wawa i Yusufa bədaw? Ka sərakwa bəba ngay ta may ngay lele tuk na, ada ma sliye faya anəke məgwede neŋgeye na, a mbəzlaw abəra mə mbəlom na, kəkay?»

⁴³ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Gər um ha məse fagaya bazlam mə walanj kurom! ⁴⁴ Tadə Bāba ga ki ye ahaya ndoweye ka tāv ga bay na, ma sliye faya madayaw ka tāv ga bay. Bāba ga nakə a sləra ga ahaya aye ki ye ahaya ndoweye ka tāv ga na, nej na ta mbəliye ha abəra ma mədahanj

pat i sariya. ⁴⁵ Ahəl niye ndo mæde ha bazlam i Mbəlom hay tə watsa mə Derewel i Mbəlom, tə gwad: “Mbəlom nengeye ma ta datay ha bazlam ηgay a ndo hay.Ş” Ndoweye kə tsəne bazlam i Mbəlom Bəba ga ada ka tətik na, ma deyeweye ka təv ga. ⁴⁶ Azlakwa andza mægweđe ndəray dadə kə ηgatay a Bəba ga bay, maa ηgatay na, neη ndo nakə na yaw abəra ka təv ηgay aye nəte ηgwenj.

⁴⁷ «Sərum ha na, ndo nakə kə dzala ha ka neη aye na, kə huta sifa nakə ma ndəviye bay ka tor eye. ⁴⁸ Neη na, wu mənday nakə ma vəliye sifa a ndo hay aye. ⁴⁹ Ahəl niye na, bəba tətə kurom hay tə nda wu mənday nakə tə zalay *man* aye mə makulk-wandah*, ada huya tə mət ηgway. ⁵⁰ Ane tuk na, ndoweye kə nda wu mənday nakə a yaw abəra mə mbəlom aye na, ma ta mətiye bay. ⁵¹ Neη na, wu mənday nakə ma vəliye sifa, a mbəzlaw abəra mə mbəlom aye. Ndoweye kə nda wu mənday nakay na, ma mətiye bay, ma ndziye ka tor eye. Wu mənday nakə na vəliye na, bo ga. Na vəliye na, hərwi ada ndo i məndzibəra hay tâ huta sifa.»

⁵² Yahuda hay tə kəd faya wuway mə walaη tay haladzay hərwi bazlam i Yesu niye a tsik aye. Ta tsətsah tə gwad: «Ndo nakay ma vəlakweye bo ηgay ada ka ndayakweye na, ma kəkay?»

⁵³ Yesu a gwadatay: «Ayaw! Sərum ha na, tadə ka ndayum bo ga, neη Wawa i Ndo, bay ada ka sum bambaz ga bay na, ka hutum sifa bay. ⁵⁴ Ndoweye kə nda bo ga ada kə sa bambaz ga na, kə huta sifa nakə ma ndəviye bay aye ada pat i sariya na, na

Ş 6:45 Ezay 54.13. * 6:49 Zəba ma Madayaw abəra ma Ezipt 16.

ta mbəliye ha abəra ma mədahaŋ. ⁵⁵ Hərwi bo ga na, wu mənday nakə dedək aye ada bambaz ga na, wu məse nakə dedək aye. ⁵⁶ Ndoweye ma ndiye bo ga ada ma siye bambaz ga na, ma ndziye huya mə neŋ ada neŋ na ndziye mə neŋgeye. ⁵⁷ Bəba ga nakə a sləra ga ahaya na, neŋgeye ma ndziye huya ada neŋ na ndziye huya na, hərwi neŋgeye. Andza niye ndoweye kə nda bo ga na, neŋgeye dərmak ma ndziye huya hərwi neŋ.

⁵⁸ «Wu mənday nakə a mbəzlaw mə mbəlom aye na, anəŋ: Neŋgeye andza nakə bəba tətə kurom hay tə nda ahəl niye mə makulkwandah aye təbey. Tə nda wu mənday niye na, huya tə mət ŋgway. Ane tuk na, ndoweye kə nda wu mənday nakay na, ma ndziye ka tor eye.»

⁵⁹ Yesu a tsik bazlam neheye na, ahəl nakə neŋgeye faya ma tətikateye a ndo hay mə gay i mađuwule me ma gəma i Kafernahum aye.

⁶⁰ Gawla i Yesu niye hay tə tsəne bazlam i Yesu niye a tsik aye na, siye hay haladzay mə walaŋ tay tə gwad: «Bazlam nakay na, mawura bo eye. Mata mbe faya məpay zləm na, way?»

⁶¹ Yesu a səratay naha faya ka wu nakə faya ta tsikiye ka gər ŋgay aye. Hərwi niye a gwadətay: «Bazlam ga nakə na tsik aye na, a ndalakum daw?

⁶² Tadə ka ŋgatumay a neŋ Wawa i Ndo faya na tsaliye a təv ga nakə na mbəzlaw abəra mə dəma aye na, ada ka gwadumeye kəkay? ⁶³ Mata vəle sifa a ndo hay na, Məsəfəre i Mbəlom. Ndo hay na, ta sliye faya məhute sifa niye ta gədaŋ tay bay. Bazlam neheye na tsikakum aye maa vəleŋ na, Məsəfəre i Mbəlom ada bazlam neheye ta vəliye

sifa a ndo hay aye. ⁶⁴ Ane tuk na, siye hay mə walaŋ kurom na, ta dzala ha ka neŋ bay.»

Ayaw! Ba kwa ka madazlay na, Yesu a sər ha neheye ta dzaliye ha faya bay aye ada a sər ha ndo nakə ma ta giye faya daf aye.

⁶⁵ Yesu a gwadətay sa: «Hərwi niye na gwadəkum: Tadə Bəba ga kə vəlay tsəved bay na, ndəray ma sliye faya madayaw ka təv ga bay.»

⁶⁶ Ma dəba eye na, gawla ŋgay hay haladzay tə gər ha ti ye wu tay. Ta pay bəzay sa bay.

⁶⁷ Tsa na, Yesu a tsətsah ka ndo i maslaŋ ŋgay hay kuro gər eye sulo, a gwadətay: «Nəkurom dərma a sakum mede wu kurom daw?»

⁶⁸ Simon Piyer a gwaday: «Bəy ga, bazlam yak nakə faya ka tsikiye na, ma vəlameye sifa nakə ma ndəviye bay aye. Nəmaa pay bəzay na, a way sa way? ⁶⁹ Nəmay nəmaa dzala kar ha ada nəmaa sər ha nəkar na, ndo nakə tsədaŋja Mbəlom a sləraw aye.»

⁷⁰ Yesu a mbədətay faya, a gwadətay: «Na gwad mapala kurom kuro gər eye sulo na, neŋ bədaw? Ada azlakwa ndo nəte mə walaŋ kurom neŋgeye na, Fakalaw.»

⁷¹ A tsik andza niye na, ka Yudas wawa i Simon Iskariyot. Hərwi Yudas na, kwa neŋgeye nəte mə walaŋ i ndo i maslaŋ i Yesu hay kuro gər eye sulo bəbay na, ma ta giye daf ka Yesu na, neŋgeye.

7

Magurlom i madzawadzawa

¹ Ma dəba aye na, Yesu a həhal ka dala i Galile tebiye a say mede ka dala i Yuda bay hərwi a satay a bagwar i Yahuda hay məkəde na.

² Ahəl niye na, magurlom i Yahuda hay nakə tə zalay Magurlom i Madzawadzawa aye kə ndzew mazlambar. ³ Hərwi niye malamar ɲgay hay tə gwaday: «Do abəra kanan do a dala i Yahuda hərwi ada gawla yak hay nəteye t̄a ɲgatay a məsler nakə ka giye dərma. ⁴ Tadə a say a ndoweye ndo hay t̄a sər na na, ma sliye faya məngehe na wu nakə ma giye bay. Faya ka giye məsler neheye andza nakay sa na, ge wu neheye, ada ndo hay tebiye t̄a sər kar ha.»

⁵ Malamar ɲgay niye hay tə tsikay andza niye na, kwa bo tay eye bəbay ta dzala ha ka Yesu bay.

⁶ Yesu a gwadatay: «I ga na, həlay eye kə slaw zuk bay. Ane tuk na, i kurom na, kwa həlay waray waray, lele tsa. ⁷ Nəkurom na, ndo i mändzibəra hay ta sliye faya mənakum d̄əre t̄əbey. Ane tuk na, neɲ na, ta neɲeye d̄əre hərwi na gwadawa məsler tay nakə faya ta giye na, lele bay. ⁸ Nəkurom eye, dum a magurlom niye. Neɲ na, na diye bay, hərwi ga na, həlay eye kə ndislew zuk bay.»

⁹ A tsikatay ka bo abəra bazlam niye andza niye na, a ndza ɲgway ma Galile. ¹⁰ Malamar ɲgay hay ti ye a magurlom i madzawadzawa niye na, Yesu a ye dərma. A zəɲgal tay naha ma d̄əba. Ane tuk na, a ndisl naha a d̄əma na, ka bəz ha bo parakka bay. A ɲgaha bo.

¹¹ Bagwar i Yahuda hay mə magurlom niye, ta p̄əla na Yesu, ta tsətsah ka ndo hay, tə gwad: «Neɲgeye i ɲgay tebiye na, mənɲgay?»

¹² Ndo hay haladzay tə kəd faya wuway haladzay. Siye hay tə gwad: «Ndo nakay na, neɲgeye ndo lele eye.» Siye hay tə gwad: «A'ay! Neɲgeye na, faya ma səpatiye tay ha ndo hay.» ¹³ Ane tuk na,

ndəray kwa nəte a sla faya mətsike bazlam niye parakka bay hərwi ndo hay tebiye ta dzədzar ta bagwar i Yahuda hay.

¹⁴ Magurlom niye məzaw ɲgay eye mazlambar ka ndəv na, Yesu a ye a gay i mədəslay ha gər a Mbəlom. A ye naha a pa bo ka matətikatay a ndo hay. ¹⁵ Bazlam ɲgay niye faya ma tətikateye a ndo hay aye na, a gatay a bagwar i Yahuda hay hərbaʔəkka, tə gwad: «Ndo nakay kə dzaŋga bay tuk na, ada a sər wu haladzay na, kəkay?»

¹⁶ Yesu a mbədətay faya a gwadətay: «Bazlam nakay faya na tsikakumeye na, a yaw mə neɲ bay. A yaw mə Mbəlom neɲgeye nakə a sləra ga ahaya aye. ¹⁷ Ndoweye kə say mäge wu nakə a yay a gər a Mbəlom aye na, ma səriye bazlam ga nakə na tsik aye a yaw abəra mə Mbəlom kəgəbay a yaw ma mədzaɲ gər ga. ¹⁸ Ndo nakə a tsik bazlam nakə a yaw ma mədzaɲ gər ɲgay aye na, a say ndo hay tā dəslay ha gər. Ane tuk na, ndo nakə faya ma tətikateye a ndo hay hərwi ada ndo hay tā dəslay ha gər a ndo nakə a sləra ahaya na, neɲgeye ndo i dedek. Neɲgeye na, maraw me andaya mə neɲgeye bay. ¹⁹ Na gwad maa vələkum bazlam i Mbəlom mapala eye na, Musa bədaw? Ada ndəray kwa nəte mə walaɲ kurom ka rəhay ha gər bay. Ada a sakum məkədə ga na, hərwi meɲ?»

²⁰ Ndo hay ta mbədəy faya a Yesu, tə gwadəy: «Nəkar na, fakalaw mə bo yak kəla dāw? Mapala tsəved məkədə kar na, way?»

²¹ Yesu a gwadətay: «Na ge masuwayaɲ nəte pat i mazəzukw bo na, a gakum hərbaʔəkka a nəkurom tebiye. ²² Sərur ha, Musa kə tsikakum dəsrum tay

ha wawa kurom hay. Maa dazlay mäge andza niye na, bəba təte kurom hay bəna Musa bay. Andza niye na, ka dəsawum wawa kurom hay pat i mazəzukw bo. ²³ Ka dəsəm wawa pat i mazəzukw bo na, hərwi ada marəhay gər a bazlam i Mbəlom mapala eye nakə Musa a vəlakum aye. Ada na mbəl ha ndo abəra ma dəvats pat i mazəzukw bo dūh na, ka gum fagaya mevel na, hərwi mey? ²⁴ Kā gum sariya ka ndo tə wu nakə ka ngatumay tə dərə aye tsa bay. Duh gum na, ta tsəved dedek eye.»

²⁵ Siye i ndo i Zerozelem hay, tə gwad: «Ndo nakə ta pəla məkədə na aye na, neŋgeye bədaw? ²⁶ Zəbum faya tey: Faya ma tsikiye me parakka mə walaŋ i ndo hay tebiye, ada ta gwaday wuray kwa tsekweŋ bay tebiye. Ma giye na, bəy kway hay tə sər neŋgeye Kəriste nakə Mbəlom a gwad ma sləraweye kəla daw? ²⁷ Ane tuk na, ma giye na, andza niye bay bəna Kəriste ma deyeweye na, a yaw məŋgay na, ndəray ma səriye bay. Ndo nakay a yaw məŋgay na, ka sərakwa.»

²⁸ Andza niye, Yesu faya ma tətikateye a ndo hay mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom mba, a tsik me ta magala, a gwad: «Ka sərūm ga ha azlakwa daw? Neŋ na yaw məŋgay na, ka sərūm ha. Ane tuk na, na yaw na, ka gər bo ga bay. Ndo nakə a sləra ga ahaya na, neŋgeye ndo i dedek. Nəkurom ka sərūm na bay. ²⁹ Neŋ na, na sər na hərwi na yaw na, abəra ka təv ŋgay ada maa sləra ga ahaya na, neŋgeye.»

³⁰ Andza niye, ta pəla tsəved məgəse na Yesu. Ane tuk na, ndəray kə gəs na bay hərwi həlay ŋgay aye kə ndisl a dəma zuk bay. ³¹ Ndo hay haladzay tə dzala ha ka Yesu. Tə gwad: «Ndo nakay ma giye na,

Kariste. Ndo mekeleŋ eye ma deyeweye ma giye masuwayaŋ ma ziye i ndo nakay daw?»

A satay a Farisa hay magase na Yesu

³² Farisa hay tɔ tsɛne wu neheye ndo hay faya ta tsikiye ka Yesu tɔ masəsəkwe aye. Nɛteye ta bagwar hay i ndo neheye tɔ vɛlaway wu a Mbɛlom hay tɔ haya gɛr, tɔ slɛr sidzew neheye ta tsɛpawa gay i mɛdɛslay ha gɛr a Mbɛlom aye hɛrwi ada tɔ ye, tɔ gɛsaw Yesu.

³³ Yesu a ŋgatay andza niye na, a gwad: «Nɛŋ andaya ka tɔv kurom ma mɛndze tsekweŋ mba. Tsa na, na miye gwa ka tɔv i ndo nakɛ a slɛra ga ahaya aye. ³⁴ Ka ta pɛlumeye ga ada ka ta hutumeye ga bay hɛrwi ka slumeye faya mede a tɔv nakɛ nɛŋ na diye a dɛma aye bay.»

³⁵ Tsa na, Yahuda hay ta tsɛtsah mɛ walaŋ tay, tɔ gwad: «Ma diye na, a ŋgay nakɛ ada ka slakweye faya mɛhute na bay aye. Ma diye na, a walaŋ i Yahuda neheye nɛteye mandza eye mɛ walaŋ i Gɛrek hay aye kɛla daw? Ada ma ta tɛtikateye a Gɛrek hay kɛla daw? ³⁶ Bazlam ŋgay niye a gwad: “Ka ta pɛlumeye ga, ada ka ta hutumeye ga bay hɛrwi ka slumeye faya mede a tɔv nakɛ nɛŋ na diye a dɛma aye bay.” A tsik andza niye na, andza magwedɛ mey?»

Yam nakɛ ma vɛliye sifa a ndo hay aye

³⁷ Pat i mandɛve i magurlom na, pat nakɛ bagwar aye. Pat eye niye Yesu a lɛtse, a tsik me ta magala, a gwad: «Tadɛ ndoweye yam a gay na, mɔ yaw ka tɔv ga mɔ sa. ³⁸ Ndowneye kɛ dzala ha ka nɛŋ na, “yam nakɛ ma vɛliye sifa aye ma ŋgɛziye

wad wad mə dərev ŋgay” andza nakə tə watsa ahəl niye mə Derewel i Mbəlom.»

³⁹ Yesu a tsik andza niye na ka Məsəfəre i Mbəlom. Ndo neheye ta dzala ha ka Yesu aye na, ta hutiyə Məsəfəre niye. Ahəl nakə Yesu a tsik andza niye na, Məsəfəre ki yaw zuk bay hərwi Yesu kə tsal a təv nakə Mbəlom ma dəslay ha gər aye zuk bay.

Bazlam ki ye tay ka bo a ndo hay bay

⁴⁰ Ndo hay tə tsəne bazlam i Yesu nakə a tsik aye na, siye i ndo hay tə gwad: «Ta dedək ndo nakay na, ndo mədə ha bazlam i Mbəlom nakə faya ka həbakweye aye!»

⁴¹ Siye hay tə gwad: «Nəŋgeye na, Kəriste!» Ane tuk na, siye hay tə gwad sa: «Kəriste na, ma deyeweye abəra ka dala i Galile dāw? ⁴² Tə watsa mə Derewel i Mbəlom na, tə gwad Kəriste ma deyeweye na, abəra ma gwala i Davit ada ma Betelehem, gəma nakə Davit a ndzawa mə dəma aye.*»

⁴³ Andza niye, bazlam a ye tay ka bo a ndo hay bay hərwi Yesu. ⁴⁴ Ndo siye hay a satay mägəse na Yesu. Ane tuk na, ndəray kwa nəte kə lamay bay.

Bagwar i Yahuda hay ta təma Yesu bay

⁴⁵ Sidzew neheye ta tsəpawa gay i mədəslay ha gər a Mbəlom hay, tə maw ka təv i bagwar hay i ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom aye ta Farisa hay. Anəke tə maw na, ndo neheye ta tsətsah fataya, tə gwadatay: «Ka gəsəməw Yesu bay na, hərwi mey?»

⁴⁶ Sidzew matsəpe gay i mədəslay ha gər a Mbəlom niye hay ta mbədətay faya, tə gwadatay: «Ndəray kə tsik me dāda andza ndo nakay bay!»

* **7:42** Zəba ma 2 Samuyel 7.12; Dəməs hay 89.4-5; Zeremi 23.5; Mise 5.1.

⁴⁷ Farisa hay tə gwadafatay: «Nəkurom dərmaḱ ka səpat kurom daw? ⁴⁸ Ka ɲgatumay a ndəray mə walaɲ may bəy i Farisa hay ada mə walaɲ i bəy hay i ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom aye hay kə dzala ha ka ndo niye daw? ⁴⁹ Ane tuk na, maa dzala ha ka Yesu eye na, ndo kəriye hay, tə sər bazlam i Musa mapala eye bay. Nətəye na, Mbəlom kə vəlatay mezeleme.»

⁵⁰ Nikodem neɲgeye nətə mə walaɲ i Farisa niye hay dərmaḱ. Neɲgeye ndo nakə a ye ka təv i Yesu ahəl niye aye. A gwadafatay a siye i Farisa niye hay: ⁵¹ «Bazlam kway mapala eye kə vəlakway tsəved məgay sariya a ndo andza niye kəriye tsa bay. Tsənakwa wu nakə ma tsikiye ada wu nakə a ge aye təday.»

⁵² Ta mbəday faya, tə gwadafay: «Nəkar na, ndo i Galile dərmaḱ daw? Dzaɲga bazlam i Mbəlom lele təday ada ka səriye ha na, ndo mədə ha bazlam i Mbəlom kwa nətə ma deyeweye abəra ma Galile bay.»

[⁵³ Kwa way a tsəne andza niye na, a ye ɲgway a mətagay.

8

Ngwas nakə a ge madama aye

¹ Yesu a tsal a Mahamba i Tetədfəz. ² Ta mekedə pərik na, a mbədawa gər a gay i mədəslay ha gər a Mbəlom. A ye naha a ndza ka dzaɲga. Ndo hay haladzay ti ye naha ka təv ɲgay. Tsa na, a dazlay a matətikatay.

³ Ahəl nakə faya ma tətikateye a ndo hay aye na, ndo mədzaɲgawa bazlam i Mbəlom mapala eye ta Farisa hay tə gəsay naha ɲgwas wuray tə tatsa

na ka mæge madama. Tə gəs naha, tə lətse ha kame i ndo hay tebiye. ⁴Tə gwadáy a Yesu: «Miter, ngwas nakay tə tatsa na na, nenjeyeye faya ma giye madama. ⁵Bazlam i Musa mapala eye a gwad na, ka ndzumay a gər a slala i ngwas andza nakay na, kədum na tə kwar. Ada nəkar ka gwad faya na, kəkay?»

⁶Tə tsikay andza niye na, mähəle faya abəra suwat hərwi ada mähute faya mənese.

Ane tuk na, Yesu a tsəne andza niye na, a rəh gər ngay ka dala. A pa bo ka mæzehe ka dala ta wur həlay. ⁷Ndo neheye na, nəteye ta tsətsahiye faya huya. Hərwi niye Yesu a lətse, a gwadətay: «Mə walaŋ kurom nakay ndo nakə dāda kə ge mezeleme bay aye mâ lahay ha məkəlay kwar təday.»

⁸Tsa na, Yesu a rəh gər ka dala sa. A ma ka mæzehe ka dala.

⁹Tə tsəne bazlam i Yesu niye a tsikatay aye na, tə gədf nəte ta nəte. Maa lah mede na, madugula hay.

Yesu ta ngwas niye tə ze naha sulo tsiy. Ngwas niye malətse eye huya kame i Yesu. ¹⁰Yesu a lətse, a gwadáy: «Ngwas nakay, ndo neheye tə gəsə kar ahaya na, nəteye mənğay? Ndəray kə gəs kar ta sariya bay sadzək dāw?»

¹¹Ngwas niye a mbəday faya, a gwadáy: «A'ay bəy.»

Yesu a gwadáy: «Neŋ bəbay na, sariya ga ma gəsiye kar bay. Do wu yak, ane tuk na, kâ ge mezeleme sa bay.»]

Yesu na, dzaydzay nakə ma dəviye ka məndzibəra aye

12 Ma dāba eye na, Yesu a tsikatay a ndo hay, a gwadātay: «Neñ na, dzaydzay nakə ma dāviye ka mändzibəra aye. Ndoweye kə peñ bəzay na, ma ndziye ma ləvon sa bay, ma hutiye dzaydzay, dzaydzay nakə ma vāliye sifa a ndo hay aye.»

13 Farisa hay tə gwadāy: «Nəkar na, bo yak eye ka həl mbal i gər yak eye tsa daw? Bazlam yak nakə ka tsik aye na, dedek bay.»

14 Yesu a mbədatay faya, a gwadātay: «Kwa neñ eye na həl mbal i gər na, wu nakə na tsik aye na, dedek. Hərwi na sər təv nakə na yaw abəra mə dāma aye ada təv nakə na diye a dāma aye. Ane tuk na, nəkurom na, təv ga nakə na yaw abəra mə dāma aye ada təv nakə na diye a dāma aye na, ka sərur bay. 15 Nəkurom na, faya ka gumateye sariya a ndo hay na, andza i ndo i mändzibəra hay. Neñ na, na giye sariya a ndəray təbey. 16 Kwa tadə na giye sariya bəbay na, sariya ga na giye ta tsəved eye. Hərwi na giye sariya na, mahəgeye bay. Nəmaa giye na, ta Bəba ga. Maa sləra ga ahaya na, neñgeye. 17 Mawatsa eye mə bazlam kurom mapala eye na, a gwad: “Tadə ndo hay sulo bazlam tay kə ge nəte na, wu niye na, dedek.*” 18 Andza niye, neñ na, na tsikiye ka bo ŋgway ada Bəba nakə a sləra ga ahaya ma tsikiye ka neñ.»

19 Ta tsətsah faya, tə gwadāy: «Bəba yak eye na, mənḡay?»

Yesu a mbədatay faya, a gwadātay: «Ka sərur ga ha bay ada ka sərur Bəba ga bay. Tadə ka sərur neñ na, ka sərumeye Bəba ga.»

* **8:17** Zəba mə Bazlam mapala eye masulo eye 17.6; 19.15.

²⁰ Yesu a tsik bazlam niye hay na, ahəl nakə faya ma tətikateye bazlam ngay a ndo hay mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom aye. Neŋgeye mandza eye ta təv nakə tə pawa a dəma wu kəriye a Mbəlom aye. Ndəray kə gəs na bay hərwi həlay ngay eye kə sla zuk bay.

²¹ Yesu a gwadətay sa: «Na diye gwa. Na ye na, ka pəlumeye ga. Ane tuk na, ka mətumeye mə mezeleme kurom. Ka slumeye faya mede a təv nakə neŋ na diye a dəma aye bay.»

²² Yahuda hay tə gwad mə walaŋ tay: «A gwad ka slakweye mede a təv nakə ma diye a dəma aye bay na, ma kədiye bo ngay kəla daw?»

²³ Yesu a gwadətay: «Nəkurom ka wum bo na, ka məndzibəra. Neŋ na yaw na, mə mbəlom. Nəkurom na, ndo i məndzibəra hay. Ane tuk na, neŋ na, ndo i məndzibəra təbey. ²⁴ Hərwi niye na gwadakum na: “Ka mətumeye mə mezeleme kurom.” Kə ge ka dzalum ha neŋ ndo nakə neŋgeye aye bay na, ta dedek ka mətumeye mə mezeleme kurom.»

²⁵ Ta tsətsah faya, tə gwadəy: «Nəkar na, way?»

Yesu a mbədətay faya, a gwadətay: «Neŋ na, ndo nakə na tsikakum kwa ahəl nakə na dazlay mətšikakum bazlam ga aye. ²⁶ Wu andaya hal-adzay mətšike ka gər kurom ada sariya ma gəsiye kurom tə wu niye hay. Ane tuk na, ndo nakə a sləra ga ahaya na, neŋgeye ndo i dedek ada wu nakə na tsikateye a ndo hay aye, maa tsikenə na, neŋgeye.»

²⁷ Yesu a tsikatay ka Bəba Mbəlom na, nəteye ta tsəne bay. ²⁸ Yesu a gwadətay sa: «Ka ləsum ga ha, ka kədum neŋ Wawa i Ndo na, neŋ ndo nakə neŋgeye aye ka sərumeye ha. Ka sərumeye ha wu

nakə na ge aye na, ka gər bo ga tsa bay. Na tsik na, wu nakə Bəba a tsikenj aye dekdək tsa. ²⁹ Ndo nakə a sləra ga ahaya na, neŋgeye tə neŋ. Kə gər ga ha mahəgeye bay hərwi faya na giye na, wu nakə a yay a gər aye.»

³⁰ Kwayaŋŋa ndo hay haladzay tə dzala ha ka Yesu hərwi bazlam ŋgay niye a tsik aye.

³¹ Yesu a gwadatay a Yahuda neheye tə dzala ha faya: «Ka pumay bəzay a bazlam ga na, ka tərume ye gawla ga hay ta dedək. ³² Andza niye ka sərume ye dedək. Ada ma təma kurom ahaya abəra ma beke dedək.»

³³ Tə tsəne andza niye, ta mbəday faya, tə gwaday: «Nəmay na, gwala i Abraham hay ada dāda nəmaa təra beke hay bay. Ane tuk na, ka gwad nəmaa təmaweye abəra ma beke na, kəkay?»

³⁴ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Ayaw! Sərume ha na, ndo nakə faya ma giye mezeleme aye na, neŋgeye ka təra beke i mezeleme. ³⁵ Beke na, ma ndziye huya mə gay i ndo i gay ŋgay bay. Wawa, neŋgeye na, ma ndziye huya mə gay i bəba ŋgay. ³⁶ Andza niye, neŋ wawa Mbəlom na təma kurom ahaya abəra ma beke na, ka tərume ye beke hay sa bay. ³⁷ Na sər ha nəkurom na, gwala i Abraham hay. Ane tuk na, faya ka pəlume ye tsəved ka məkəde ga hərwi ka kərahum bazlam ga. ³⁸ Neŋ, na tsik na, wu nakə na ŋgatayaw abəra ka təv i Bəba aye. Nəkurom ka gum na, wu nakə bəba kurom a tsikakum aye.»

³⁹ Ta mbəday faya, tə gwaday: «Bəba may na, Abraham.»

Yesu a gwadatay: «Tədə nəkurom wawa i Abraham hay na, ka gume ye andza Abraham bədaw?»

⁴⁰ Neñ, na tsikawakum na, dedek nakə na tsənew ka Mbəlom aye. Kwa mâ ge andza niye bəbay na, nəkurom faya ka pəlumeye tsəved məkədə ga. Abraham na, neñgeye kə ge andza niye təbey.

⁴¹ Nəkurom na, faya ka gumeye wu nakə bəba kurom a gawa aye.»

Tə gwadáy: «Nəmay na, madazla hay bay. Wawa neheye madazla aye hay na, ndəray a sər bəba tay hay bay. Bəba may na, Mbəlom nəte ñgweñ.»

⁴² Yesu a gwadətay: «Tədə Mbəlom Bəba kurom na, ka wudumeye ga. Hərwi neñ na, na yaw mə Mbəlom ada neñ kanañ na, hərwi ñgay. Na yaw ka gər bo ga bay, maa sləra ga ahaya na, neñgeye.

⁴³ Wu nakə faya na tsikiye ka tsənum bay na, hərwi mey? Ka tsənum bay na, hərwi ka slum faya matəme bazlam ga bay.

⁴⁴ «Bəba kurom na, Fakalaw ada a yakum a gər mäge na, wu nakə bəba kurom a wudə aye. Neñgeye ndo məkədə ndo kwa anəke bay. Neñgeye na, a say dedek təbey hərwi dedek andaya mə neñgeye bay. Maraw me na, wu ñgay hərwi neñgeye ndo i maraw me. Maraw me waray waray na, a yaw abəra na, ma neñgeye.

⁴⁵ «Ane tuk na, neñ na, na tsik dedek. A sakum mədzele ha ka neñ bay na, hərwi nakə na tsik dedek aye. ⁴⁶ Way nakə mə walañ kurom ma gwadīye ka neñ, na ge mənese na, way? Na tsikakum dedek na, ka dzalum ha faya bay na, hərwi mey? ⁴⁷ Kə ge ndoweye wawa i Mbəlom na, ma pay zləm a bazlam i Mbəlom. Nəkurom ka pumay zləm a bazlam ga bay na, hərwi nakə nəkurom wawa i Mbəlom hay bay aye.»

Yesu tə Abraham

⁴⁸ Bagwar i Yahuda hay tə gwadāy a Yesu: «Nəmaa gwad nəkar ndo i Samari ada fakalaw mə bo yak na, nəmaa tsik na, dedek.»

⁴⁹ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Fakalaw andaya mə bo ga bay. Neŋ faya na dəslay ha gər a Bəba ga. Nəkurom na, ka wudum mədəsleŋ ha gər bay. ⁵⁰ Neŋ na, na dəslay gər a bo ga bay. Duh ndo nakə a say mədəsleŋ ha gər aye na, andaya. Mata ge sariya eye na, neŋgeye. ⁵¹ Ayaw! Sərum ha na, tadə ndoweye ka rəhay ha gər a bazlam ga na, ma mətiye dāda bay.»

⁵² Yahuda hay tə gwadāy: «Anəke nəmaa sər ha tuk. Fakalaw andaya mə bo yak. Abraham kə mət, ada ndo mədə ha bazlam i Mbəlom hay ta mət tuk na, ada nəkar ka gwad ndoweye ka rəhay ha gər a bazlam yak na, ma mətiye dāda bay na, kəkay? ⁵³ Nəkar na, ka ze bəba may Abraham dāw? Neŋgeye na, kə mət ada ndo mədə ha bazlam i Mbəlom hay ta mət dərma. Nəkar na, way?»

⁵⁴ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Tadə neŋ na dəslay ha gər a bo ga na, ma geŋeye ŋgama bay. Maa dəsleŋ ha gər na, Bəba ga. Neŋgeye na, ndo nakə ka gwadum Mbəlom kurom aye. ⁵⁵ Ane tuk na, ka sər na bay. Neŋ na, na sər na. Tadə na gwadawa na sər na bay na, neŋ ndo i maraw me andza nəkurom. Ane tuk na, na sər na ada neŋ faya na rəhay ha gər a bazlam ŋgay. ⁵⁶ Mbəlom kə tsikay a bəba tətə kurom Abraham ma ŋgateye a pat i madayaw ga ada Abraham na, dərev ŋgay kə ŋgwasə. Abraham a ŋgatay a pat eye na, məŋgwesə kə rah a dərev ŋgay.»

⁵⁷ Yahuda hay tə gwadáy: «Nəkar məve kə husa məve kuro kuro zlam zuk bay tuk na, ka ŋgatayaw a Abraham aye na, məŋgay?»

⁵⁸ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Ayaw! Sərum ha na, kwa ahəl nakə ta wa na Abraham zuk bay aye na, neŋ andaya.»

⁵⁹ Tə tsəne andza niye na, tə pala kwar, a satay məkele na Yesu. Ane tuk na, Yesu a ŋgaha bo, ada a gədaw abəra mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom.

9

Yesu a mbəl ha ndo wuray guluf eye

¹ Pat wuray Yesu faya ma diye ka tsəved na, a ŋgatay a ndo wuray guluf eye. Tə wa na na, guluf eye. ² Gawla i Yesu hay tə ŋgatay a guluf niye na, ta tsətsah ka Yesu, tə gwadáy: «Miter, tə wa na ndo nakay guluf eye na, hərwi mezeleme ŋgay ŋgway tsukudu hərwi mezeleme i bəba ŋgay hay daw?»

³ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Tə wa na guluf eye na, hərwi mezeleme ŋgay bay, ada hərwi mezeleme i bəba hay ŋgay wal bay. Neŋgeye guluf eye na, hərwi ada ndo hay t̂a ŋgatay a gədan i Mbəlom nakə ma giye bo tə neŋgeye aye. ⁴ Anəke pat andaya mba na, kutoŋ ka gakweye məsler i ndo nakə a sləra ga ahaya aye. Mazlambər həvad ma giye. Həvad kə ge na, ndəray ma sliye faya məge məsler sa bay. ⁵ Ahəl nakə neŋ andaya ka məndzibəra mba aye na, neŋ na, dzaydzay nakə ma dəviye ka məndzibəra aye.»

⁶ Yesu a ndəv ha mətsike me na, a tuf slesləb ka dala, a həlaḅ bətekwew tsekweŋ ta slesləb ŋgay niye. Tsa na, a ndad, a fadáy ka dəre i guluf niye.

⁷ A gwad̄ay: «Do ta bara d̄are a d̄alov nak̄ə t̄ə zalay Silowe aye.» Silowe na, andza m̄əgwede «Masl̄era eye».

Guluf niye a ye. A ye naha a bara d̄are ŋgay. A maw na, a ŋgatay a d̄are tuk.

⁸ Ndo i m̄əged ŋgay hay ta ndo neheye t̄ə ŋgataway ka tsaved̄ faya ma r̄akiye na, t̄ə gwad̄: «Nakay na, ndo niye a ndzawa ka tsaved̄ a r̄akawa aye b̄ad̄aw?»

⁹ Ndo siye hay t̄ə gwad̄: «Dedek, neŋgeye.»

Ndo meken̄ eye hay t̄ə gwad̄: «A'ay! Neŋgeye bay. Ane tuk na, a ndzakit bo neŋgeye.»

Ndo niye a gwadatay: «Neŋ eye dedek ŋgway.»

¹⁰ Ta tsatsah faya, t̄ə gwad̄ay: «D̄are yak a h̄and̄ək na, ma k̄əkay?»

¹¹ A mb̄adatay faya, a gwadatay: «Ndo nak̄ə t̄ə zalay Yesu aye a h̄al̄ab̄ b̄atekwew tsekwen̄, a feden̄ ka d̄are ada a gweden̄: “Do a d̄alov i Silowe ta bara d̄are m̄ə d̄əma.” Tsa na, na h̄al bo na ye. Na ye naha, na bara d̄are ga na, d̄are ga a h̄and̄ək, na ŋgatay a d̄are!»

¹² Ta tsatsah faya sa, t̄ə gwad̄ay: «Ndowe ye niye an̄əke neŋgeye m̄əŋgay?»

A mb̄adatay faya, a gwadatay: «Neŋgeye ka waray na, na s̄ər bay.»

¹³ Ma d̄əba aye na, ti ye ha ndo niye d̄are ŋgay a h̄and̄ək aye ka t̄əv i Farisa hay. ¹⁴ Azlakwa Yesu a h̄al̄ab̄ b̄atekwew ada a h̄and̄əkay na d̄are a guluf niye na, pat i maz̄əzūk̄w bo i Yahuda hay. ¹⁵ H̄ərwi niye Farisa hay, n̄əteye d̄ərmak ta tsatsah faya, t̄ə gwad̄ay: «D̄are yak a h̄and̄ək sadzək na, ma k̄əkay?»

Ndo niye a gwadātay: «Yesu a feden̄ bātekwew ka dāre ada na bara dāre. Tsa na, na ŋgatay a dāre tuk.»

¹⁶ Siye hay mē walaŋ i Farisa hay, tē gwad: «Ndo niye a ge wu niye na, a yaw abāra ka tēv i Mbēlom bay. Bazlam kway mapala eye a gwad nakā a ge māsler pat i mazēzukw bo aye. Ka rēhay ha gār tābey.»

Ane tuk na, ndo mekeleŋ eye hay mē walaŋ tay tē gwad: «Ndo i mezeleme ma sliye faya mēge slala i masuwayaŋ nakay na, ma kākay?»

Mē walaŋ tay niye na, bazlam a ye tay ka bo bay, nāteye mawuna eye.

¹⁷ Farisa niye hay ta tsātsah ka ndo niye dāre ŋgay a hāndāk aye sa, tē gwadāy: «Ada nākār ka gwad ka ndo niye a hāndākaka ha dāre aye, neŋgeye na, way?»

A mbādātay faya, a gwadātay: «Neŋgeye na, ndo mādē ha bazlam i Mbēlom.»

¹⁸ Ndo niye a ndzawa ahāl niye guluf eye ada anāke dāre ŋgay ka hāndāk na, bagwar i Yahuda hay ta dzala ha dedek bay. Hārwi niye tē zalay a bāba ŋgay ta may ŋgay hārwi matsātsehe fataya.

¹⁹ Ta tsātsah fataya, tē gwadātay: «Nakay na, wawa kurom dedek dāw? Ka gwadūm ka wum na guluf eye na, dedek dāw? Ada anāke a ŋgatay a dāre na, ma kākay?»

²⁰ Bāba ta may i ndo niye ta mbādātay faya, tē gwadātay: «Nāmaa sār ha ta dedek neŋgeye na, wawa may ada nāmaa wa na guluf eye. ²¹ Ane tuk na, wu nakā a tēra tē neŋgeye ada anāke a ŋgatay a dāre tuk aye na, nāmaa sār bay. Ndo nakā a hāndākay na dāre aye na, nāmaa sār wal bay.

Tsətsahum ka bo ŋgay eye. Neŋgeye na, wawa eye sa bay, ma sliye faya mambədakum ka bazlam nakə ka tsətsahumeye faya aye.»

²² Tə tsik andza niye na, hərwi ta dzədzar ta bagwar i Yahuda hay. Hərwi ɓa bagwar i Yahuda hay ta ɓar bazlam nəte. Ndo nakə kə gwad Yesu na, neŋgeye Kəriste na, t̄a həhara ahaya abəra mə gay i maɗuwule me tay. ²³ Hərwi niye ta mbəɗay faya bay. Ane tuk na, tə gwad: «Neŋgeye wawa eye sa bay, tsətsahum ka bo ŋgay eye.»

²⁴ Farisa hay tə zalay a ndo niye ɗəre ŋgay a həndək aye masulo eye sa, tə gwaday: «Tsikamay dedek kame i Mbəlom, hərwi nəmaa sər ha ndo niye na, ndo i mezeleme.»

²⁵ A mbəɗatay faya, a gwadətay: «Neŋgeye ndo i mezeleme, na sər bay, ndo i mezeleme bay na sər bay. Ane tuk na, wu nakə na sər aye na, haɓe na ndzawa na, guluf eye, anəke na, na ŋgatay a ɗəre.»

²⁶ Ta tsətsah faya, tə gwaday: «Ka ŋgatay a ɗəre na, a ge ka nəkar na, kəkay? A həndəkaka ha ɗəre yak na, kəkay?»

²⁷ A mbəɗatay faya, a gwadətay: «Ba na təkərakum tsiy, ka wuɗum məpay zləm bay. A sakum mətsəne sa na, hərwi mey? A sakum matəre gawla ŋgay hay ɗərmak kəla ɗaw?»

²⁸ Tə tsəne andza niye na, tə tsaday pələslesle. Tə gwaday: «Gawla i ndo niye na, nəkar! Nəmay na gawla i Musa hay. ²⁹ Nəmaa sər Mbəlom a tsikay me ahəl niye na, a Musa. Ane tuk na, ndo niye ɗuh a yaw mənɣay na, nəmaa sər na bay.»

³⁰ Ndo niye a mbəɗatay faya, a gwadətay: «Wu nakə na tsəne aye na, a geŋ hərɓaɓəkka! Ndo

nakə a hændəkəŋ na dāre aye ka gwadum ka sərūm tāv ŋgay nakə a yaw abəra mə dāma aye bay na, kəkay! ³¹ Ka sərakwa ha Mbəlom na, ma pay zləm a bazlam i ndo i mezeleme hay bay. Ane tuk na, faya ma pay zləm kwa a way ka rəhay ha gər ada faya ma giye wu nakə a say aye. ³² Dada ndəray kə tsəne ta hændəkay na dāre a ndo nakə tə wa na guluf eye bay. ³³ Tadə ndo nakay a yaw na, abəra ka tāv i Mbəlom bay na, ma sliye faya məge wuray bay.»

³⁴ Ta mbəday faya, tə gwaday: «Nəkar kwa ahəl nakə tə wa kar aye na, nəkar mə mezeleme. A saka matətikamay dərma dāw?»

Tsa na, ta həhar na abəra mə gay i mađuwule me.

³⁵ Yesu a tsəne ta həhar na ndo niye a hændəkay na dāre aye abəra mə gay i mađuwule me na, a pa bo ka mapəle na. A huta na ndo niye na, a gwaday: «Ka dzala ha neŋ Wawa i Ndo dāw?»

³⁶ Ndo niye a mbəday faya a Yesu, a gwaday: «Bəy Maduweŋ ga, Wawa i Ndo nakə a seŋ na dzaliye ha faya aye na, way. Deŋ ha tey.»

³⁷ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Nəkar ka ŋgatay. Neŋgeye nakə faya ma tsikakeye me anəke aye.»

³⁸ Ndo niye a gwaday: «Bəy Maduweŋ, na dzala kar ha.» Tsa na, a dəkway gurmets a huvo a Yesu.

³⁹ Yesu a gwad: «Na yaw ka məndzibəra na, hərwi maŋgəne tay ha ndo neheye faya ta pay bəzay a Mbəlom abəra ta ndo neheye tə pay bəzay a Mbəlom bay aye. Ada ndo neheye tə ŋgatay a dāre bay aye na, ta ŋgateye a dāre, ndo neheye tə ŋgatay aye na, ta təriye guluf eye hay.»

⁴⁰ Farisa niye hay ka tøv ηgay aye tə tsəne na, ta tsətsah faya, tə gwadāy: «Nəkar ka gwad nəmay na, guluf eye hay dərmaκ dāw?»

⁴¹ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Tadə nəkurom guluf eye hay na, hābe ka gumeye mezeleme bay. Aya ane ka gwadum dūh na, nəkurom guluf eye hay bay sa na, hərwi niye ka ndzumeye huya mə mezeleme.»

10

Ndo matsəkure təbaη lele eye

¹ Yesu a gwadatay sa: «Sərum ha na, ndoweye kə fələkwa a gay i təbaη ta maged bay, a fələkwa ta tøv mekelen eye wal na, neηgeye məkal ada ndo mabuwe tay ha təbaη hay. ² Ane tuk na, ndo nakə ma fələkwiye ta maged aye na, neηgeye ndo matsəkure təbaη hay.

³ «Ndo matsəpe maged i gay i təbaη hay ka həndək na maged a ndo matsəkure təbaη hay na, ma fələkwiye a dəma. Kə fələkwa a dəma na, ma zaliye a təbaη ηgay hay ta məzele. Ta tsəne məzele tay na, ma pəla tay ahaya abəra. ⁴ Kə pəla tay ahaya abəra tebiye na, ma ndzateye kame. Kə ndzatay kame na, ta pay bəzay hərwi tə sər bədīday ηgay. ⁵ Ane tuk na, ndo nakə tə sər na bay aye na, ta pay bəzay bay. Ta pay bəzay bay na, hərwi tə sər bədīday ηgay bay.»

⁶ Yesu a tsikatay bazlam niye ta dzeke. Ane tuk na, wu nakə Yesu a say matsike aye na, ta tsəne bay.

⁷ Hərwi niye Yesu a gwadatay sa: «Sərum ha na, maged i gay i təbaη hay na, neη. ⁸ Ndo neheye tə leheηew madayaw aye nəteye na, məkal hay,

ndo mabuwe ndo hay. Təbaŋ hay ta piye zləm ka bazlam tay bay. ⁹ Neŋ na, məged. Ndoweye kə fələkwa tə neŋ na, na ta təmiye ha. Neŋgeye na, ma sliye faya məfələkwe a gay ada ma deyeweye abəra andza nakə a say aye. Ma ndziye na, barbarra, ma hutiiye wu mənday. ¹⁰ Məkal ma deyeweye i ŋgay na, hərwi makəle təbaŋ hay, məkəde tay ha ada hərwi mənese tay dekdek tsa. Neŋ na yaw na, hərwi ada ndo hay tâ huta sifa. Sifa niye ta hutiiye na, ma ndəviye bay ka tor eye.

¹¹ «Neŋ na, ndo mətsəkure təbaŋ hay ta lele eye. Ndo mətsəkure təbaŋ ta lele eye na, neŋgeye maləva bo eye məvəle məsəfəre ŋgay hərwi təbaŋ ŋgay hay. ¹² Ndo nakə a ge məsler hərwi suloy aye na, neŋgeye ndo mətsəkure wu ta lele eye bay. Kə ŋgatay a kəra i pesl faya ma deyeweye ka təbaŋ hay na, ma huye ma gəriye tay ha təbaŋ hay. Kəra i pesl niye ma həhariye tay ha təbaŋ niye hay ma gəsiye tay ha, siye hay ta hwiye kweye kweye a təv eye. A ge andza niye na, hərwi təbaŋ niye na, i ŋgay bay. ¹³ Andza niye, ndo nakə a ge məsler hərwi suloy aye na, ma gateye gər a təbaŋ hay lele bay.

¹⁴ «Neŋ na, ndo mətsəkure təbaŋ hay ta lele eye. Na sər tay ha təbaŋ ga hay, nəteye dərmak tə sər ga ha. ¹⁵ Andza nakə Bəba ga a sər ga ha andza neŋ na sər Bəba ga aye. Ada na vəliye məsəfəre ga hərwi təbaŋ ga hay. ¹⁶ Təbaŋ ga mekeləŋ eye hay nəteye andaya ma zləget nakay bay, nəteye ma təv eye. Ane tuk na, kutoŋ na hayateye gər ka təv ga dərmak. Ta tsəniye na, bədiđay ga. Ta dzapiye ka təv ma nəte eye, ndo mətsəkure tay ha na, nəte dərmak.

17 «Bəba ga a wudá ga. A wudá ga na, hərwi nakə neŋ na vəliye ha məsəfəre ga aye. Ada na sər ha na hutiye na məsəfəre ga sa. 18 Ndəray ma sliye faya məzle fagaya abəra məsəfəre ga ta gədaŋ bay. Mata vəle ha na, neŋ eye. Neŋ na, gədaŋ andaya məvəle ha məsəfəre ga ada gədaŋ andaya məhute na. Nakay na, wu nakə bəba ga a gwedeŋ ge aye.»

19 Bagwar i Yahuda hay tə tsəne bazlam i Yesu niye a tsik andza niye na, ta ŋəna. 20 Ndo siye hay haladzay mə walaŋ tay tə gwad: «Ma giye na, fakalaw mə bo ŋgay! Ka pakweye zləm a bazlam i gər mavuwe na, hərwi mey?»

21 Ndo mekeleŋ eye hay tə gwad: «Ndo nakə fakalaw mə bo ŋgay aye na, ma tsikiye me andza niye bay. Ada fakalaw na, ma sliye faya mahəndəkay na dəre a guluf dəw?»

Bagwar i Yahuda hay ta təma Yesu bay

22 Ahəl niye na, Yahuda hay tə pa magurlom i gay i mədəslay ha gər a Mbəlom nakə tə ma ha ka mbəlom ma Zerozelem aye sa. Tə hatsawa magurlom niye na, ka məve. Tə hatsawa na, ahəl i mətasl. Anəke na, həlay i məhetse magurlom niye kə sla tuk. 23 Pat wuray na, Yesu andaya mə magurlom niye dərmak faya ma həhaliye. Faya ma həhaliye na, mə mazambal i gay i mədəslay ha gər a Mbəlom nakə tə zalay mazambal i Salomon aye.

24 Bagwar i Yahuda hay tə lawara na Yesu, tə gwaday: «Tadə nəkar Kəriste na, tsikamay parakka. Nəmaa həbiye nakə ada ka tsikameye na, hus kəday?»

²⁵ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Ba na tsikakum tsiy, ane tuk na, ka dzalum ha bay. Məsler nakə faya na giye na, na ge na, ta gədan i Bəba ga. Mata bəzakum ha neŋ way na, məsler nakə faya na giye. ²⁶ Ane tuk na, nəkurom ka dzalum ha bay, hərwi nəkurom na, ndo ga hay bay.

²⁷ «Ndo ga hay na, ta pay zləm a bazlam ga andza təbaŋ neheye ta pay zləm a ndo mətsəkure tay ha aye. Na sər tay ha ada nəteye ta peŋeye bəzay dərmak. ²⁸ Na vəlateye sifa nakə ma ndəviye bay aye. Nəteye na, dāda ta mətiye bay ada ndəray ma sliye faya mabuwe tay ha abəra mə həlay ga bay. ²⁹ Bəba ga a vəleŋ tay ha a həlay ga, neŋgeye na, bagwar eye a ze wu hay tebiye. Ada ndəray ma sliye faya mabuwe wuray abəra mə həlay i Bəba ga bay. ³⁰ Bəba tə neŋ na, nəmay nəte.»

³¹ Bagwar i Yahuda hay tə tsəne bazlam ŋgay niye na, tə həl kwar a həlay, a satay məkəde na tə kwar sa. ³² Yesu a gwadatay: «Na ge wu lele eye hay haladzay ta gədan i Bəba ga ada ka ŋgatumay tə dərə kurom. Mə walaŋ i wu neheye na ge aye, a sakum məkele ga tə kwar faya aye na, wu waray?»

³³ Bagwar i Yahuda niye hay ta mbəday faya tə gwaday: «Nəmaa kədiye kar tə kwar dūh na, hərwi məsler lele eye nakə ka giye aye bay. Nəmaa kədiye kar tə kwar na, hərwi ka tsalay ka gər a Mbəlom. Nəkar na, ndo zezeŋ tuk na, ka gwad nəkar Mbəlom na, ma kəkay?»

³⁴ Yesu a mbədatay faya, a gwadatay: «Mawatsa eye mə dərəwel kurom na, Mbəlom a gwad:

“Nəkurom mbəlom hay.*” ³⁵ Ka sərakwa ha na, wu nakə mawatsa eye mə Derewel i Mbəlom aye na, ma ndziye andza niye huya. Ndo neheye a tsikatay bazlam aye tadə Mbəlom a zalatay mbəlom hay aye na, ³⁶ neŋ nakə Mbəlom a zla ga ada a sləra ga ahaya ka məndzibəra aye na, na ze tay ha bədaw? Neŋ na gwad neŋ Wawa i Mbəlom. Nəkurom ka gwadum faya na tsaleye ka gər a Mbəlom, na tsalay ka gər na, ma kəkay? ³⁷ Tadə faya na giye məsler i Bəba ga bay na, ka dzalum ha ka bazlam ga nakə na tsikakumeye bay. ³⁸ Ane tuk na, tadə faya na giye məsler ŋgay na, kwa ka təmum bazlam ga bay bəbay na, dzalum ha ka neŋ hərwi məsler nakə faya na giye aye hərwi ada ka sərume ye ha parakka neŋ ta Bəba ga na, nəmay nəte.»

³⁹ Tə tsəne bazlam i Yesu niye na, kwayaŋŋa ta pəla tsəved məgəse na sa. Ane tuk na, kə təma fataya abəra.

⁴⁰ Ma dəba aye na, Yesu a həl bo, a ma a diye i magayam i Yurdum, magayam nakə Yuhana madzəhuḅe ndo a yam a dzəhuḅawa ndo hay a dəma aye. Yesu a ndza ŋgway mə dəma. ⁴¹ Ndo hay ti ye naha ka təv ŋgay haladzay. Ti ye naha na, tə gwadawa: «Yuhana kə ge masuwayaŋ kwa nəte bay. Ane tuk na, wu nakə a tsik tebiye ka ndo nakay aye na, dedek.» ⁴² Ndo hay haladzay tə dzala ha ka Yesu.

11

Lazar a mət

¹⁻² Ndowne ye andaya tə zalay Lazar. A ndzawa na, ma gəma i Betani. Malamar ŋgay hay Marta ta

* **10:34** Dəmes hay 82.6.

Mari tã ndzawa ma gãma eye niye. Mari na, ñgwas nakã ma ta mbãdiye mal ka sik i Yesu ada ma ta takãdiye na ta mãkwets i gãr ñgay aye. Pat wuray na, Lazar a dãd a dãvats.

³ Hãrwi niye malamar ñgay niye hay sulo eye tã slãr ndo ka Yesu. Ndo niye a ye a gwadãy: «Bãy Maduwẽj, dzam yak nakã ka wudã na haladzay aye na, dãvats a gay.»

⁴ Yesu a tsãne andza niye na, a gwadã: «Lazar ma mãtiye ta dãvats niye bay. Dãvats niye a gay na, hãrwi ada ndo hay tã ñgatay a mãzlaã i Mbãlom ada ta zembẽdẽye a nẽj Wawa i Mbãlom dãrmak.»

⁵ Yesu na, a wudã Marta ta malamar ñgay Mari ada a wudã Lazar. ⁶ Yesu a tsãne Lazar nẽjgeye dãvats eye na, ki ye bãse bay. A ndza ma tãv ñgay niye nẽjgeye mã dãma aye mãhãne sulo.

⁷ Ma dãba i mãhãne niye sulo eye na, a gwadãtay a gawla ñgay hay: «Takwa abãra kanãj, makwa ka dala i Yahuda.»

⁸ Gawla ñgay hay ta mbãdãy faya, tã gwadãy: «Eh! Miter mãy, kã ndza haladzay bay nakã ndo niye hay mã dãma aye a satay mãkãdẽ kar tã kwar tuk na, ada ka makweye a dãma sa na, kãkay?»

⁹ Yesu a gwadãtay: «A dazlay ka mekedõ hus a huwa na, pat a dãv dzaydzay bãdãw? Tadã ndow-eye ma hãhaliye ta hãpat na, ma ndãfiye sik bay hãrwi dzaydzay i mãndzibãra faya ma dãviye ka tãv ñgay. ¹⁰ Ane tuk na, tadã ndoweye ma hãhaliye ta hãvad na, ma ndãfiye sik hãrwi lãvonj zãjzãj, dzaydzay andaya ka tãv ñgay bay.»

¹¹ Yesu a tsikatay bazlam niye hay na, ma dãba aye a gwadãtay sa: «Dzam kway Lazar na, kã

ndzahæra. Ane tuk na, na diye na ta pædekiye abæra ka mændzehære.»

¹² Gawla ŋgay hay ta mbæday faya, tæ gwaday: «Bæy Maduweŋ, kæ ge neŋgeye mændzehære eye na, ma mbæliye.»

¹³ Yesu neŋgeye a say mægwede düh na, Lazar kæ mæt. Ane tuk na, næteye tæ dzala na, tæ gwad Yesu a tsik ka mændzehære nakæ dedek aye.

¹⁴ Andza niye Yesu a tsikatay parakka, a gwadatay: «Lazar kæ mæt bay. ¹⁵ Ane tuk na, dævats a gæs Lazar na, neŋ andaya ka tæv ŋgay bay. Na ye bay na, hærwi kurom. A ge bo andza niye na, hærwi ada nækurom kâ dzalum ha ka neŋ. Hærwi niye dærev ga maŋgwasaya eye. Lætsakwa, takwa ta zæbakwaw faya.»

¹⁶ Tomas ndo nakæ tæ zalay Mawsa aye, a gwadatay a siye i gawla i Yesu hay: «Takwa, mætakwa ka bo ta Bæy Maduweŋ kway.»

¹⁷ Yesu ta gawla ŋgay hay tæ husa a gæma niye na, 6a Lazar kæ ge mæhæne fad ma tsævay. ¹⁸ Gæma i Betani na, bæse ta Zerozelem. Ka diye abæra ma Betani a Zerozelem na, a sla kilometer mahkar bay. ¹⁹ Yahuda hay haladzay ta ye naha mata gatayaw azekw a Marta ta Mari i mædahan i malamar tay Lazar.

²⁰ Marta a tsæne Yesu kæ ndzew, neŋgeye bæse ka tsæved faya ma deyeweye na, a lætse, a ye mata dzægær tæ Yesu. Mari neŋgeye na, mandza eye mætægay. ²¹ Marta a ye naha tæ dzægær tæ Yesu na, a gwaday a Yesu: «Bæy Maduweŋ ga, tadæ ka ge andaya kanaan na, hæbe malamar ga ma mætiye bay. ²² Na sær ha kwa anæke bæbay na, wu nakæ ka tsætsah aye na, Mbælom ma vælakeye.»

²³ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Malamar yak ma lətseweye abəra ma mədahaŋ.»

²⁴ Marta a mbəday faya, a gwaday: «Na sər, ahəl nakə aza məndzibəra ma ndəviye, ndo hay tebiye ta lətseweye abəra ma mədahaŋ aye na, neŋgeye dərma ma lətseweye abəra ma mədahaŋ.»

²⁵ Yesu a gwaday: «Neŋ na, ndo mətəme ha ndo abəra ma mədahaŋ ada ndo məvəle sifa a ndo hay. Ndowe ye kə dzala ha ka neŋ na, kwa kə mət bəbay na, ma hutiyə a dəma sifa nakə ma ndəviye bay aye. ²⁶ Ndo kə dzala ha ka neŋ na, məsəfəre ŋgay ma dziye bay. Ma ndziye ka tor eye. Ka dzala ha bədaw Marta?»

²⁷ Marta a gwaday faya: «Ayaw Bəy Maduweŋ, na dzala nəkar na, Kəriste. Nəkar na, Wawa i Mbəlom niye tə gwad ma deyewe ye ka məndzibəra aye.»

Yesu a tuwa

²⁸ Marta a tsik ka bo abəra andza niye na, a mbəda gər a mətəgay mata zalayaw a malamar ŋgay Mari. A ye naha a tsikay me ta suksuk eye, a gwaday: «Bəy Maduweŋ ki yaw, faya ma zalakeye. A gwadaka dara.» ²⁹ Mari a tsəne andza niye na, kwayaŋŋa a lətse, a ye bəse ka təv i Yesu.

³⁰ Azlakwa Yesu na, kə husa a gəma niye zuk bay. Neŋgeye huya ka təv nakə tə dzəgər ta Marta aye.

³¹ Ndo neheye ti ye naha a gay i Mari mata gatay azekw aye, tə ŋgatay a Mari a lətse, a yaw abəra na, tə payaw bəzay. Tə gwad ma giye na, ma diye ka tsəvay mata tuwe.

³² Mari a ye na, ka təv i Yesu. A husa ka təv nakə Yesu mə dəma aye. A ŋgatay a Yesu na, a dəkw gurmets kame ŋgay, a gwaday: «Bəy Maduweŋ,

tadə ka ge andaya kanan̄ na, haʔe malamar ga ma mətiye bay.»

³³ Yesu a zəba ka Mari na, faya ma tuwiye ada ndo neheye ti ye naha dziye faya ta tuwiye dərmaḱ. Tsa na, dərəv a ndalay haladzay, a mbəday ha mədzal gər.

³⁴ A tsətsah fataya, a gwadatay: «Ka lum na na, ka waray?»

Ta mbəday faya, tə gwaday: «Bəy Maduweḅ, dara nəmaa dakeye faya.»

³⁵ Yesu a tuwa.

³⁶ Ndo niye hay tə gwad: «Zəbum faya tey, a wuda Lazar haladzay!»

³⁷ Ane tuk na, ndo siye hay mə walaḅ tay, tə gwad: «Ka həndəkay ha dərə a guluf, Lazar m̄a mət bay na, a sla faya məge təbədew?»

Yesu a mbəl ha Lazar abəra ma mədahaḅ

³⁸ Dərəv a ndalay a Yesu sa. A ye ka tsəvay. Tsəvay niye na, andza lar. Tə pa na mədahaḅ i Lazar na, a lar niye. Ta dərəzl me i tsəvay niye na, ta beber bagwar eye. ³⁹ Yesu a gwadatay: «Həndəkum faya abəra beber nakay.»

Marta malamar i mədahaḅ niye a gwaday: «Bəy Maduweḅ, kə ge ma tsəvay məhəne faḱ tuk na, anəke na, ma ziye bədaw?»

⁴⁰ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Na tsikaka bədaw? Ka dzala ha ka neḅ na, ka ḅgateye a məzlaḅ i Mbəlom.»

⁴¹ Ta həndək faya abəra beber niye. Ta həndək faya abəra na, Yesu a zəba dərə a mbəlom. A gwad: «Bəba ga na gaka naha sisə haladzay hərwi wu nakə na tsətsah naha fakaya na, ka tsəneḅ na. ⁴² Na

sər ha wu nakə na tsətsahiye naha fakaya aye na, ka tsəneŋeye na huya. Na tsik wene wene aye na, hərwi ndo neheye kanan ka təv ga aye, tâ dzala ha maa sləra ga ahaya na, nəkar.»

⁴³ A tsikay naha a Mbəlom andza niye na, a zalay a Lazar ta magala, a gwad: «Ndohwaw abəra.»

⁴⁴ Tsa na, Lazar a ndohwaw abəra. A ndohway na, tə peteked niye tə pa na ka bo a tsəvay aye tebiye. Həlay tə sik ŋgay hay mambəkwa eye ada gər ŋgay mambəkwa eye dərma.

Yesu a gwadatay: «Pəlum faya abəra peteked niye ada kâ gərūm ha mâ ye ŋgway.»

Bagwar i Yahuda hay ta pəla tsəved ka məkəde na Yesu

Mata 26.1-5; Markus 14.1-2; Luka 22.1-2

⁴⁵ Ndo neheye ta ye mata gayaw azekw a Mari ada ta ŋgatay a masuwayan niye Yesu a ge aye na, ndo hay haladzay ta dzala ha ka Yesu. ⁴⁶ Ane tuk na, ndo siye hay ti ye ka təv i Farisa hay. Ti ye naha ta təkəratay wu nakə Yesu a ge aye.

⁴⁷ Bagwar hay i ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom hay ta Farisa hay tə hayay gər a bagwar i Yahuda hay tebiye. Tə haya gər na, tə gwad: «Ndo nakay na, faya ma giye masuwayan hay haladzay huya. Ka gakweye ha na, kəkay? ⁴⁸ Tadə ka gərakwa ha andza niye na, ndo hay tebiye ta dzaliye ha faya. Ndo hay tebiye ta pay bəzay na, ndo i Roma hay ta deyeweye ta mbəzliye ha gay i mədəslay ha gər a Mbəlom ada ta bəbazliye tay ha ndo kway hay.»

⁴⁹ Ndoweye andaya mə walaŋ tay, məzele ŋgay Kayif. Bəy i bagwar i ndo məvəlaway wu a Mbəlom

ka viye aye niye na, neŋgeye. A gwadatay: «Ka sərüm wuray kwa tsekweŋ bay. ⁵⁰ Nğama ndo nəte m̄a mət hərwi ndo hay tebiye tə bəmalə nakə ndo kway hay tebiye ta dziye aye.»

⁵¹ Wu nakə a tsik aye na, a yaw abəra ma mədzal gər ŋgay bay. Ka viye eye niye na, neŋgeye bagwar i ndo məvələway wu a Mbəlom. Hərwi niye Mbəlom a vəlay gədaŋ mətsike ka wu nakə ma giye bo kame aye, Yesu ma mətiye hərwi Yahuda hay tebiye.

⁵² Ane tuk na, ma mətiye na, hərwi Yahuda hay dəkdek bay. Ma mətiye hərwi ndo i Mbəlom neheye kweye kweye ka məndzibəra tebiye dərmak aye, hərwi ada m̄a həla tay ahaya tebiye t̄a ndza ka təv eye nəte.

⁵³ Hərwi bazlam i Kayif niye a tsik aye na, pat eye niye ta dazlay məpələ tsəved ka məkəde na Yesu. ⁵⁴ Hərwi niye Yesu a həhalawa na, a bəzawa ha bo parakka mə walaŋ i Yahuda hay sa bay. Ane tuk na, a ye ŋgway dəreŋ a gəma wuray tə zalay Efrayim. Gəma niye na, bəse tə kəsaf. Tə ndza mə dəma ta gawla ŋgay hay.

⁵⁵ Magurlom i Yahuda hay nakə tə zalay Pak aye mazlambar kə ndzew. Ndo hay haladzay ti yaw abəra ma gəma hay wal wal, ti ye a Zerozelem. Ti ye na, magurlom niye kə sla zuk bay. Ti ye hərwi ada t̄a bara bo andza i kule tay nakə a tsik aye.

⁵⁶ Ahəl nakə nəteye mə dəma aye na, ta pəla Yesu. Ta tsətsah ka bo mə walaŋ tay ma gay i mədəslay ha gər a Mbəlom niye, tə gwad: «Ma deyeweye a magurlom bədaw? Ka dzalum na, kəkay?»

⁵⁷ Tə tsik andza niye na, hərwi bagwar hay i ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom aye ta Farisa hay tə gwad: «Ndoweye kə sər təv i Yesu nakə neŋgeye mə

dāma aye na, mâ dātay ha hārwi ada ta diye faya ta gəsiye na.»

12

*Mari a mbəda mal ka sik i Yesu
Mata 26.6-13; Markus 14.3-9*

¹ Məhetse i magurlom i Pak a zəkaw məhəne məkwa na, Yesu a mbəda gər, a ye a gəma i Betani. Betani na, gəma nakə Lazar mandza eye mə dāma aye. Lazar na, ndo nakə Yesu a mbəl ha abəra ma mədahaŋ aye. ² Yesu a husa naha a Betani na, tə day wu mənday. Marta na, neŋgeye faya ma vəleye wu mənday a Yesu. Lazar na, neŋgeye mə walaŋ i ndo neheye tə nda wu mənday dziye tə Yesu aye.

³ Ahəl nakə faya ta ndiye wu mənday aye na, Mari a zla dos maraha eye tə mal nakə a ze huŋŋa aye. Mal niye na, tsakala eye haladzay. Mal niye na, tə ge ta dərizl i gərɗaf aye andaya tə zalay *nardi*. A zla mal niye, a mbəda ka sik i Yesu. A takad na mal niye ta məkwets i gər ŋgay. Məze i mal niye huŋŋa eye a rah a gay niye nəteye mə dāma aye.

⁴ Yudas Iskariyot na, neŋgeye nəte mə walaŋ i gawla i Yesu hay, neŋgeye ma ta giye daf ka Yesu. A ŋgatay a mal niye Mari a mbəda ka sik i Yesu aye na, a gwad: ⁵ «Ass! Ta səkəm ha mal niye bay na, hārwi mey? Həbe ta səkəm ha na, ka hutakweye ha suloy haladzay segey? Ada dala eye na, ta sliye məvəlatay a mətawak hay bəɗaw!» ⁶ A tsik andza niye na, hārwi neŋgeye məkal. Maa gəsa ha dala na, neŋgeye. Ane tuk na, a həlawa faya abəra ka dala aye niye. A dzala andza niye na, ka mətawak hay dekdek bay.

⁷ Yesu a gwad̄ay: «Gər ha ŋwas nakay na, səfek. A ge andza niye na, hərwi neŋgeye a ge fagaya na, wu nakə ta zliye ga ha a bəɗ aye. ⁸ Ndo i mətawak hay na, nəteye ka təv kurom huya. Ane tuk na, neŋ na, na ndziye tə nəkurom huya bay.»

A satay a bagwar i Yahuda hay məkəde Lazar

⁹ Yahuda hay haladzay tə tsəne Yesu neŋgeye ma Betani na, tə həl bo ti ye. Ti ye na, ka təv i Yesu dekdek bay. Ti ye na, a satay mən̄gatay a Lazar nakə Yesu a mbəl abəra ma mədahaŋ aye. ¹⁰ Hərwi niye bagwar hay i ndo neheye tə vələway wu a Mbəlom aye tə haya gər hərwi a satay məkəde na Lazar dərma. ¹¹ A satay məkəde na Lazar na, hərwi ndo hay haladzay tə patay bəzay sa bay, tə dzala ha ka Yesu hərwi ŋgay.

Yesu a ye a Zerozelem

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Luka 19.28-40

¹² Tədœ eye na, ndo neheye haladzay ti ye naha a magurlom i Pak aye na, tə tsəne Yesu faya ma diye naha a Zerozelem dərma. ¹³ Ti ye tə dəsaw hawal i gərdaf wuray a ndzakit bo təbah mägəse ha mə həlay. Ti ye mata dzəgər tə Yesu ka tsəved. Ahəl nakə faya ta diye na, ta wuda, tə gwad̄: «Zambadakway a Mbəlom! Mbəlom mâ pa ŋgama ka ndo nakə faya ma deyeweye ta məzele i Bəy Maduweŋ aye! Mbəlom mâ pa ŋgama ka Bəy i Israyel hay!»

¹⁴ Yesu a ŋgatay a zuŋgo wuray na, a ndza faya andza nakə mawatsa eye mə Derewel i Mbəlom, Mbəlom a gwad̄:

¹⁵ «Nəkar gəma i Zerozelem, kâ dzədzar bay! Zəba, bəy yak faya ma diye naha

mandza eye ka zuŋgo wawa eye.* »

¹⁶ Ahəl niye na, gawla i Yesu hay tə sər bazlam niye a tsik ka Yesu na, tə sər zuk bay. Ahəl nakə Mbəlom a bəz ha məzlaḅ i Yesu, a matayaw a gər aye na, bazlam i Mbəlom kə tsik faya andza niye dedek ada ndo hay tə ge andza niye dərmaḱ.

¹⁷ Ahəl nakə Yesu a zalay naha a Lazar a tsəvay, a mbəl ha abəra ma mədahaŋ aye na, ndo hay andaya haladzay ka təv eye niye. Ndo niye hay ta təkər wu nakə tə ŋgatay Yesu a ge aye a ndo hay. ¹⁸ Hərwi niye ndo hay haladzay ti ye mata dzəgər tə Yesu. Ndo niye hay tə tsəne Yesu na, kə ge masuwayaŋ niye.

¹⁹ Farisa hay tə ŋgatay andza niye na, tə tsik mə walaŋ tay, tə gwad: «Zəbum kwa, wu nakə faya ka gəkweye tebiye na, ma gəkweye ŋgama bay! Ndo hay tebiye ta pay bəzay.»

Gərek wuray hay ta pəla Yesu

²⁰ Ahəl nakə ndo hay ti ye a magurlom i Pak mata dəslay ha gər a Mbəlom aye na, Gərek hay andaya mə walaŋ tay. ²¹ Gərek niye hay ti ye ka təv i Filip. Filip neŋgeye ndo i gəma i Betesayda ka dala i Galile. Ti ye naha tə gwaday a Filip: «ŋgalaka, a samay mənḡatay a Yesu tey.»

²² Filip a tsəne na, a ye a tsikay a Aŋdərə. Tsa na, ti ye tə tsikay a Yesu. ²³ Yesu a gwadatay: «Həlay eye kə sla anəke tuk, Mbəlom ma datay ha məzlaḅ ga i neŋ Wawa i Ndo, a ndo hay.» ²⁴ Yesu a gwadatay sa: «Sərūm ha na, ta sləga hulfe i wu nətə a bəd bay na, ma ndziye andza niye ma səkaḡiye bay. Tadə ta sləga na, ma ndzohwiye. Nakay a

* 12:15 Zakari 9.9.

ndzohwaw abəra aye na, ma gəliye ada ma giye wur haladzay. ²⁵ Ndoweye ka wudā sifa ŋgay na, ma dziye ha dūh. Ndoweye ka kərah məgay gər a sifa ŋgay hərwi ga na, ma hutiyē sifa nakə ma ndəviye bay aye. ²⁶ Tadə kə say a ndoweye məgeŋ məsler na, m̄a peŋ bəzay. Andza niye ndo i məsler ga na, ma ndziye ka təv nakə neŋ na ndziye mə dəma aye dərmak. Ndo nakə ma geŋeye məsler aye na, Bəba ga ma dəslyay ha gər.»

Yesu a da ha məm̄ate ŋgay

²⁷ Yesu a gwadətay sa: «Anəke na, dərev ki ye fagaya abəra. Ada na gwadiye na, kəkay? Na gwadeye a Bəba: “Bəba ga, zla fagaya abəra dəretsətseh nakay tey” na, na tsikiye dāw? A’ay! Na tsikiye andza niye bay, hərwi na yaw ka məndzibəra na, hərwi ada n̄a sa dəretsətseh nakay. ²⁸ Na gwadiye dūh na, Bəba, ge wu nakə ndo hay ta səriye na na, nəkar bagwar eye.»

A tsik andza niye na, mətsike me a tsənew abəra mə mbəlom, a gwad: «Ba na mbərəm məda ha məzlaḅ ga nakə ndo hay ta dəsleŋeye ha gər aye ada na dətay ha məzlaḅ ga sa.»

²⁹ Ndo neheye nəteye haladzay ka təv eye niye, tə tsəne mətsike me niye a tsənew mə mbəlom aye, tə gwad: «Maa ləv na, maləve i mbəlom.»

Siye hay tə gwad: «Maa tsikayaw me na, gawla i Mbəlom!»

³⁰ Ane tuk na, Yesu a mbədətay faya, a gwadətay: «Mətsike me nakay a tsənew mə mbəlom aye na, hərwi kurom bəna hərwi ga bay. ³¹ Nakay na, həlay nakə Mbəlom ma gateye sariya a ndo hay aye tuk. Anəke na, Mbəlom ma həhariye na bəy

i mändzibəra nakay. ³² Neŋ na, ta gəsiye ga, ta dariye ga ka mayako mazləlmbada eye, ta lətsiye ga ha ka bo ka mbəlom. Ta lətse ga ha na, na zalateye a ndo hay tebiye tâ yaw ka təv ga.» ³³ Yesu a tsik andza niye na, ka məməte ŋgay. Ma ta mətiye kəkay na, a dā ha neŋgeye.

³⁴ Ndo hay tə gwaday: «Mə dərəwel i Mbəlom na, tə watsa, tə gwad: “Kəriste na, ma ndziye na, huya.” Ada ka gwadiye Wawa i Ndo na, ta ta dariye na ka mayako na, ma kəkay? Wawa i Ndo na, way?»

³⁵ Yesu a gwadatay: «Anəke na, dzaydzay andaya mə walaŋ kurom. Ane tuk na, ma ndziye na, tsekweŋ tsa. Ahəl nakə dzaydzay andaya mba aye na, dum kame hərwi ada ləvoŋ mâ ndzakum a gər həf bay. Hərwi ndo nakə faya ma diye ma ləvoŋ aye na, a sər təv nakə ma diye a dəma aye bay. ³⁶ Ahəl nakə dzaydzay niye faya ma dəviye na, dzalum ha faya hərwi ada kâ tərūm ndo i dzaydzay hay.»

Yesu a tsik bazlam niye andza niye na, a ye a ŋgaha bo abəra ka nəteye.

Yahuda hay haladzay ta dzala ha ka Yesu bay

³⁷ Kwa tadə kə ge masuwayaŋ haladzay ka dərə tay bəbay na, Yahuda hay haladzay ta dzala ha faya bay. ³⁸ Wu nakay a ge andza niye na, hərwi ada wu nakə Ezay ndo mədə ha bazlam i Mbəlom a tsik ahəl niye mâ ge bo. A gwad:

«Bəy Maduweŋ, maa təma bazlam yak nakə nəmaa dā ha aye na, way?

Bəy Maduweŋ, ka bəzay ha gədaŋ yak na, a way?†»

† 12:38 Ezay 53.1.

³⁹ Hərwi niye ndo hay tə dzala ha ka Yesu bay na, hərwi mey? Ezay a gwad:

⁴⁰ «Mbəlom ka təra tay ha guluf eye hay, ka dərəzlatay ka metsehe tay.

A satay mənqatay tə dərə bay, a satay məsərə tə metsehe tay bay.

Tadə a satay mambəde ha mede tay na, na təmiye tay ha dərmaq.†»

⁴¹ Ezay a tsik wu niye na, hərwi neŋgeye kə ŋgatay a məzla6 i Yesu ada a tsikawa faya.§

⁴² Kwa Ezay kə tsik andza niye bəbay na, bagwar i Yahuda hay haladzay ta dzala ha ka Yesu. Ane tuk na, tə dzala ha ka Yesu na, ta məkal. Ta da ha bay hərwi ta dzədzaray a Farisa hay. Ta dzədzar na, hərwi ta həhariye tay abəra mə gay i mađuwule me tay. ⁴³ A satay na, ndo t̄a zambadətay, duh Mbəlom m̄a zambadətay bay.

Wu nakə Yesu a tsik aye na, ma gəsiye ndo hay a sariya

⁴⁴ Ma dəba eye na, Yesu a wuda kələrri, a gwad: «Ndoweyə kə dzala ha ka neŋ na, ta dedək a dzala ha ka neŋ bay. Ane tuk na, a dzala ha na, ka ndo nakə a sləra ga ahaya aye. ⁴⁵ Ndoweyə kə ŋgeteŋ na, a ŋgatay a ndo nakə a sləra ga ahaya aye. ⁴⁶ Neŋ na, na yaw ka məndzibəra andza dzaydzay nakə a dəv aye, hərwi ada kwa way kə dzala ha ka neŋ na, ma ndziye ma ləvoŋ sa bay.

⁴⁷ «Tadə ndoweyə kə tsəne bazlam nakay ada kə pay bəzay bay na, mata gay sariya na, neŋ bay. Hərwi neŋ na yaw ka məndzibəra na, mata gatay

† 12:40 Ezay 6.9-10. § 12:41 Ezay 6.1.

sariya a ndo hay bay, ane tuk na, hærwi mætæme tay ha. ⁴⁸ Tadæ ndoweye ka tæma ga bay ada ka kærah bazlam ga na, sariya ma ta gæsiye na. Sariya ma ta gæsiye na pat nakæ mændzibæra ma ndæviye na, hærwi a kærah bazlam ga.

⁴⁹ «Andza niye, bazlam nakay na tsik aye na, na tsik ta mædzal gær ga bay. Ane tuk na, maa gwedeŋ tsik nakay na, Bæba ga nakæ a slæra ga ahaya aye. ⁵⁰ Ada na sær wu nakæ a gwedeŋ aye na, ma væliye sifa nakæ ma ndæviye bay a ndo hay. Andza niye wu nakæ na tsikiye aye na, na tsik na, andza nakæ Bæba ga a gwedeŋ tsik aye.»

13

Yesu a bara sik i gawla ŋgay hay

¹ Hælay i magurlom i Pak mazlambar kæ husaw a dæma. Yawa! Yesu a sær hælay ŋgay nakæ ma diye abæra ka mændzibæra aye kæ sla. Ma miye ŋgway ka tæv i Bæba ŋgay. Yesu a wudæ ndo ŋgay neheye ka mændzibæra aye huya. Anæke Yesu ka bæzatay ha na, a wudæ tay ha tæ dærev ŋgay peteh.

² Pat eye niye ta huwa na, Yesu ta gawla ŋgay faya ta ndiye daf. Ba Fakalaw ka mbæræm mævælay bazlam a Yudas wawa i Simonŋ Iskariyot hærwi ada mâ ge daf ka Yesu.

³ Yesu a sær ha Bæba ŋgay kæ vælay gædanŋ ka mælæve wu hay tebiye. Yesu a sær ha nenŋgeye a yaw abæra ka tæv i Mbælom ada ma miye na, ka tæv i Mbælom. ⁴ Hærwi niye Yesu a gær ha mænde wu mændaŋ, a lætse. A tsækw ka bo abæra peteked. A ye naha a zla peteked i matekedæ yam abæra ka bo, a þar ha bæzay i hud. ⁵ Ma dæba aye na, a mbæða

yam a gandayah. Tsa na, a dazlay məbere tay na sik a gawla ŋgay hay. A ndəv ha məbere tay na sik na, a pəla haya peteked matekede yam niye abəra mə bəzay i hud, a takad yam abəra ka sik.

⁶ A ndisl ka təv i Simon Piyer na, Simon Piyer a gwaday: «Bəy Maduweŋ, mata beren na sik dūh na, nəkar daw?»

⁷ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Wu nakə faya na giye anəke aye na, ka səriye bay, ane tuk na, ka səriye mba.»

⁸ Piyer a gwaday: «A'ay! Ka ta bereneye na sik dāda bay.»

Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Tadə na baraka na sik bay na, ka dzapameye nəte tə nəkar sa bay.»

⁹ Simon Piyer a tsəne andza niye na, a gwaday: «Bəy Maduweŋ, kâ beren na sik dekdək tsa bay. Beren na həlay ga hay ta gər ga dərmaŋ.»

¹⁰ Yesu a gwaday: «Ndo nakə kə bara na bo ŋgay aye na, ndəluḅ andaya ka bo ŋgay bay. Ma bariye bo sa bay. Ma bariye na, sik dekdək tsa. Nəkurom, ndəluḅ andaya fakuma bay, nəkurom tsədaŋja. Ane tuk na, ndo nəte na, ndəluḅ faya.»

¹¹ Yesu a sər ndo nakə ma ta giye faya daf aye. Hərwi niye a gwad nətaye tebiye mabara eye hay bay.

¹² A ndəv ha məbaratay na sik na, a zla peteked ŋgay a ma ha ka bo. A ye, a ma ka təv mənde daf tay niye, a ndza. Tsa na, a gwadatay: «Ka sərūm wu nakə na gakum aye daw? ¹³ Nəkurom faya ka zalumeŋeye “ndo mədzenge ndo” ada “Bəy Maduweŋ”. Ka tsikum andza niye na, lele dedek. Neŋ na, andza niye dedek. ¹⁴ Neŋ dūh ndo

mædzenge ndo ada Bəy Maduweŋ, na barakum na sik, nəkurom dərmaŋ kutoŋ barum sik kurom hay a bo nəte nəte mə walaŋ kurom. ¹⁵ Na bəzakum ha wu nakə ka gumeye hərwi ada nəkurom dərmaŋ kâ gum a bo mə walaŋ kurom andza nakə neŋ na ge aye. ¹⁶ Ayaw! Sərur ha na, ndo i məsler ma ziye ha ndo i gay ŋgay bay, ada ndo i məsler na, ma ziye ha ndo nakə a slər na aye bay. ¹⁷ Anəke na, ka sərurume ye ha tuk. Ta də ka gum ha məsler tə wu neheye na, ka hutumeye məŋgwese.

¹⁸ «Na tsik na, ka nəkurom tebiye kurom aye bay. Neŋ na, na sər ndo neheye na pala tay aye. Ane tuk na, bazlam nakə tə watsa mə Derewel i Mbəlom aye na, ma giye bo andza nakə tə watsa aye. Mawatsa eye na, a gwad: “Ndo nakə nəmaa nda daf salamay aye na, ka təra ndo mənə dərə ga.*” ¹⁹ Na tsikakum ka bo abəra anəke na, hərwi ada wu nakay aza kə husaw na, ka dzalumeye ha neŋ na, neŋ.

²⁰ «Neŋ faya na tsikakumeye parakka: Sərur ha, ndoweye ka təma ndo nakə neŋ na slər ha aye na, a təma na, neŋ dərmaŋ. Ada ndo nakə ka təma ga aye na, a təma na, ndo nakə a sləra ga ahaya aye.»

Ndo məge daf ka Yesu

Mata 26.20-25; Markus 14.17-21; Luka 22.21-23

²¹ Ma dəba i bazlam niye Yesu a tsik aye na, dərəv ŋgay a ye faya abəra. A tsikatay parakka, a gwadatay: «Neŋ faya na gwadakumeye: Sərur ha na, ndo nəte mə walaŋ kurom ma giye fagaya daf.»

²² Gawla ŋgay hay tə tsəne andza niye na, tə ma ha ka bo dərə mə walaŋ tay tebiye. Ane

* **13:18** Dəmes hay 41.10.

tuk na, Yesu a tsik ka way na, tə sər kwa tsekwenə bay tebiye. ²³ Ndo nəte mə walaŋ i gawla i Yesu hay, ndo nakə Yesu a wuda na haladzay aye, neŋgeye mandza eye ka təv i Yesu. ²⁴ Simon Piyer a gay naha mbətsekw tə dəre hərwi ada mâ tsətsah ka Yesu, a tsik andza niye na, ka way. ²⁵ Mandərkwasla i Yesu niye a həndzəd naha gər ka təv i Yesu, a tsətsah faya, a gwadəy: «Bəy Maduwenə, ka tsik na, ka way?»

²⁶ Yesu a mbədəy faya, a gwadəy: «Na dəsiye peŋ ada na giye faya ala. Ndo nakə na vəlay aye na, mata ge fagaya dəf na, neŋgeye.» Tsa na, Yesu a dəs peŋ, a ge faya ala, a vəlay a Yudas wawa i Simon Iskariyot.

²⁷ Yudas a təma peŋ niye na, kwayaŋŋa Fakalaw a yay a mədzal gər. Yesu a gwadəy: «Wu nakə ka giye na, ge na anəke bəse!»

²⁸ Ndo neheye nəteye mandza eye tage Yesu aye, Yesu a tsik andza niye hərwi mey na, ndəray kwa nəte mə walaŋ tay niye a sər bay. ²⁹ Yudas na, neŋgeye ndo məgəse suloy. Hərwi niye siye i gawla i Yesu hay tə dzala na, Yesu a gwadəy mâ ye mata səkamakwayaw wu mənday hərwi magurlom i Pak. Kəgəbay a gwadəy mâ ye mâ vəlatay wu a mətawak hay.

³⁰ Ahəl nakə Yudas a təma peŋ niye na, kwayaŋŋa a yaw abəra. Niye na, ta həvad.

Bazlam mapala eye wedeye

³¹ Ma dəba eye Yudas a yaw abəra na, Yesu a gwad: «Anəke na, məzlaḅ ga i Wawa i Ndo ma bəziye parakka ada ndo hay ta ŋgateye a məzlaḅ i Mbəlom hərwi ga dərmaḅ. ³² Na bəzatay ha məzlaḅ

i Mbəlom a ndo hay, Mbəlom dərmak ma bəzatay ha məzlaḅ i wawa ŋgay a ndo hay tə wu nakə faya ma giye aye. Ma giye mahonok mabəzatay ha bay. ³³ Wawa ga hay, na ndziye tə nəkurom haladzay sa bay. Na ye fakuma abəra na, ka pəlumeye ga. Ane tuk na, wu nakə na tsikatay a bagwar i Yahuda hay aye na, na tsikakumeye anəke. “Təv nakə neŋ na diye a dəma aye na, ka slumeye faya mede a dəma bay.” ³⁴ Na tsikakumeye bazlam mapala eye wedeye. Bazlam mapala eye wedeye na, waray? Wudum bo nəte nəte mə walaŋ kurom. Andza neŋ nakə na wuda kurom aye na, kutoŋ wudum bo nəte nəte mə walaŋ kurom dərmak. ³⁵ Tadə ka wudum bo nəte nəte mə walaŋ kurom na, ndo hay tebiye ta səriye ha nəkurom gawla ga hay.»

Piyer ma gwadiye: «Na sər Yesu bay»

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Luka 22.31-34

³⁶ Simon Piyer a tsətsah faya, a gwaday: «Bəy Maduweŋ, ka diye na, a ŋgay?»

Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Anəke na, ka sliye faya məpeŋ bəzay a təv nakə na diye a dəma aye bay. Ane tuk na, həlay eye ma slaweye aza ka peŋeye bəzay.»

³⁷ Piyer a gwaday: «Bəy Maduweŋ, na sliye faya məpaka bəzay anəke bay na, hərwi mey? Neŋ maləva bo eye məvəle ha məsəfəre ga hərwi yak.»

³⁸ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Nəkar maləva bo məvəle ha məsəfəre yak hərwi ga ta dedek ŋgway daw? Na tsikakeye parakka, sər ha na, dzagulok ma ta zlahiye na, ḅa ka gwad sik mahkar ka sər neŋ bay.»

14

Yesu na, tsavedi ndo hay mede a Mbɔlom

¹ Yesu a gwadɔtɔy a gawla ŋgay hay: «Dɔrev mɔ ye fakuma abɔra bay. Dzalum ha ka Mbɔlom ada dzalum ha ka neŋ dɔrmak. ² Gay hay andaya haladzay mɔ gay i Bɔba ga. Tadɔ tɔv andaya bay na, haɔe na gwadɔkumeye bɔdaw? Na diye na ta lambadɔkumeye tɔv nakɔ ka ta ndzumeye mɔ dɔma aye. ³ Na ye, na lambadɔkumaw tɔv na, na maweye mata hɔle kurom ka tɔv ga, hɔrwi ada nɔkurom dɔrmak ka ndzumeye ma tɔv nakɔ neŋ mɔ dɔma aye. ⁴ Nɔkurom na, ka sɔrum tsaved nakɔ a ye a tɔv nakɔ na diye a dɔma aye.»

⁵ Tomas a gwadɔy: «Bɔy ga, tɔv nakɔ ka diye a dɔma aye na, nɔmaa sɔr bay. Nɔmaa sliye faya mɔsɔre tsaved niye na, ma kɔkay?»

⁶ Yesu a mbɔday faya, a gwadɔy: «Neŋ na, tsaved, dedek ada sifa. Ndoweye ki yaw ta tɔv ga bay na, ma sliye faya mede ka tɔv i Bɔba ga bay. ⁷ Tadɔ ka sɔrum neŋ na, ka sɔrumeye Bɔba ga dɔrmak. Kwa anɔke ka sɔrum na ka ŋgatumay.»

⁸ Filip a gwadɔy: «Bɔy ga, damay ka Bɔba yak tsa na, tsiy dɔ may.»

⁹ Yesu a mbɔday faya, a gwadɔy: «Na ndza ka tɔv kurom na, haladzay ada ka sɔr ga ha bay ŋgway huya dɔw Filip? Ndoweye kɔ ŋgeteŋ a neŋ na, a ŋgatay na, a Bɔba ga. Ada ka gwad: “Damay ka Bɔba yak” na, hɔrwi mey? ¹⁰ Neŋ ta Bɔba ga, nɔmay mandza eye nɔte na, ka dzala ha tɔbɔdew? Bazlam neheye na tsikawakum a nɔkurom tebiye na, ti yaw abɔra mɔ neŋ dekdek bay. Na tsik na, i Bɔba ga nakɔ nɔmay mandza eye nɔte aye. Maa ge mɔsler

mə neŋ na, neŋgeye. ¹¹ Tadə na gwadəkum: “Neŋ ta Bəba, Bəba ga tə neŋ, nəmay nəte” na, dzalum ha faya. Dzalum ha ka məsler neheye na gawa aye kwa.

¹² «Ayaw! Neŋ faya na gwadəkumeye: Sərum ha na, ndoweye kə dzala ha ka neŋ na, ma giye məsler neheye neŋ faya na giye dərma. Ma ta giye na, ma ziye neheye anəke aye, hərwi neŋ na, na diye ka təv i Bəba ga. ¹³ Ka tsətsahum kwa mey ta məzele ga na, na gakumeye na tebiye, hərwi ada neŋ Wawa i Mbəlom nā bəz ha məzlaḅ i Bəba. ¹⁴ Ka tsətsahum kwa mey ta məzele ga na, na vəlakumeye.»

Yesu a gwad ma sləraweye Məsəfəre Tsədanŋa eye

¹⁵ Yesu a gwadatay sa: «Tadə ka wudum ga na, ka rəhumeye ha gər a bazlam ga mapala eye. ¹⁶ Neŋ, na geye amboh a Bəba ga mâ slərakumaw ndo mekeleŋ mâ dzəna kurom hərwi ada mâ ndza huya ka təv kurom. ¹⁷ Ma slərakumaweye na, Məsəfəre nakə ma dəkumeye ha dedək aye. Məndzibəra na, ma sliye faya məhute təbey hərwi kə ŋgatay bay, ma səriye na bay sa. Nəkurom na, ka sərumeye hərwi ma ndziye na, ka təv kurom ada ma ndziye huya mə nəkurom. ¹⁸ Hərwi niye, na gəriye kurom ha mahəkuromeye andza wur mətawak hay bay. Na maweye ka təv kurom. ¹⁹ Ma məndze tsekweŋ na, ndo i məndzibəra hay ta ŋgeteŋeye sa bay. Nəkurom na, ka ta ŋgatumeŋeye hərwi neŋ na ndziye ta sifa ga huya ada nəkurom dərma ka ndzumeye ma sifa huya. ²⁰ Pat eye niye na, ka sərumeye neŋ madzapa eye ta Bəba ga,

nəkurom madzapa eye tə neŋ ada neŋ madzapa eye tə nəkurom.

²¹ «Ndoweŋe kə pa na bazlam ga mapala eye a gər, ada ka rəhay ha gər na, neŋgeye na, a wuɗa ga. Bəba ga ma wuɗiye na ndo nakə a wuɗa ga aye, neŋ dərmaŋ na wuɗiye na ada na bəzay ha bo ga.»

²² Gawla i Yesu andaya məzele ŋgay Yuda. Neŋgeye na, Yudas Iskariyot bay. A gwadaŋ a Yesu: «Bəy ga, ka bəziye ha bo a nəmay deŋdeŋ, ka bəziye ha bo a ndo i məndzibəra hay bay na, ma giye bo ma kəkay?»

²³ Yesu a mbədaŋ faya, a gwadaŋ: «Ndoweŋe ka wuɗa ga na, ma rəheye ha gər a bazlam ga. Bəba ga ma wuɗiye na. Nəmaa deyeweŋe ka təv ŋgay. Neŋ ta Bəba nəmaa ndziye mə gay ŋgay. ²⁴ Ndo nakə a wuɗa ga bay aye na, ma rəheye ha gər a bazlam ga bay. Kā mətsum ha gər tə wu nakə na tsik aye bay. Wu nakə ka tsənum na tsik aye na, a yaw mə neŋ bay. A yaw na, ka təv i Bəba ga neŋgeye nakə a sləra ga ahaya aye. ²⁵ Na tsikakum ka bo abəra bazlam nakay anəke na, hərwi neŋ andaya ka təv kurom mba. ²⁶ Mazlambar Bəba ga ma sləraweŋe Məsəfəre Tsədaŋŋa eye a bərəm ga, ma dzəniye kurom. Neŋgeye na, ma tətikakumeye wu hay tebiye ada bazlam ga neheye na tsikawakum aye na, mā makum ahaya a gər tebiye.

²⁷ «Anəke na diye gwa na, na vəlakumeye məndze zay a dərev kurom. Məndze nakə dərev kurom ma ndziye zay aye na, na vəlakumeye andza i məndzibəra bay. Dərev mā ye fakuma abəra bay. Kā dzədzarum bay. ²⁸ Ba ka tsənum, na gwadaŋakum: Na diye gwa. Ane tuk na, na

maweye ka tæv kurom. Tadə ka wudum ga na, ka ɲgwasumeye hærwi na diye na, ka tæv i Bəba ga. Bəba ga, neɲgeye na, bagwar eye a ze ga.

²⁹ «Wu neheye ta ndislew zuk bay. Na tsikakum ka bo abəra anəke na, hærwi ada aza ta ndislew na, kâ dzalum ha ka wu neheye na tsikakum aye.

³⁰ Na ta tsikakumeye wuray andaya haladzay sa bay. Na tsikakumeye wuray haladzay sa bay na, hærwi mey? Hærwi bəy i ndo i mændzibəra hay faya ma deyeweye. Ane tuk na, gədanɲ ɲgay andaya kwa tsekweɲ mələve ga bay. ³¹ Ane tuk na, ndo i mændzibəra hay tâ sər ha na, na wudə Bəba ga ada neɲ faya na giye andza nakə Bəba a gwedeɲ ge aye.

«Anəke na, lətsum takwa abəra kanan!»

15

Yesu na, dərizl i gərɗaf

¹ Yesu a gwadətay a gawla ɲgay hay sa: «Neɲ na, andza dərizl i gərɗaf dedek eye. Bəba ga na, a təra andza ndo i guvah. ² Hawal neheye tə wa bay aye na, ma dəsiye tay ha. Hawal neheye tə wa aye na, ma kəkaliye fataya abəra hærwi ada tâ wa hohway haladzay. ³ Wu neheye na tətikakum aye na, ka təra kurom ha tsədanɲa, andza dərizl i gərɗaf nakə ta kəkəl na aye. ⁴ Ndzum na, madzapa eye ka neɲ andza neɲ nakə madzapa eye tə nəkurom aye. Hawal kə ge neɲgeye ka dərizl ɲgay eye bay na, ma sliye faya məwe ka gər bo ɲgay bay, mâ ndza ka dərizl ɲgay. Andza niye, nəkurom ka dzapum tə neɲ bay na, ka mbumeye faya məge wuray lele eye bay.»

⁵ Yesu a gwadatay sa: Neŋ na, andza dərizl i gərdaf, nəkurom hawal eye hay. Ndoweye kə dzapa tə neŋ ada na dzapa ta neŋgeye na, ma wiye hohway haladzay andza dərizl i gərdaf. Hərwi ze neŋ na, ka slumeye məge wuray lele eye bay. ⁶ Ndoweye kə dzapa tə neŋ bay na, Mbəlom ma kərahiye na. Ma təriye andza hawal i dərizl i gərdaf nakə tə dəs faya abəra aye. Ta kaliye ha ada ma kuliye. Kə kula na, ta hayay gər ada ta dziye a ako, ma təmiye.

⁷ «Tadə ka ndzum nəkurom madzapa eye ka neŋ ada ka pum na bazlam ga a dərev na, tsətsahum wu nakə a sakum aye, ka hutumeye. ⁸ Tadə faya ka gumeye ŋgwalak huya na, faya ka bəzumatay ha a ndo hay, nəkurom gawla ga hay. Kə ge andza niye na, ndo hay ta zambadəye a Bəba ga.

⁹ «Na wudə kurom andza nakə Bəba a wudə ga aye. Ndzum huya madzapa eye ka neŋ ada ka sərume ye ha na, na wudə kurom. ¹⁰ Tadə ka rəhumay ha gər a bazlam ga mapala eye na, ka ndzumeye nəkurom madzapa eye ka neŋ ada ka sərume ye ha na wudə kurom huya, andza neŋ nakə na rəhay ha gər a bazlam i Bəba ga mapala eye ada neŋ madzapa eye tə neŋgeye ada na sər ha a wudə ga huya. ¹¹ Na tsikakum wu neheye na, hərwi ada dərev kurom mâ ŋgwasə andza neŋ nakə dərev ga mənḡwasə eye dərma k. Andza niye mənḡwese ma rahiye a dərev kurom lele.

¹² «Bazlam ga nakə na tsikakumeye na, waray? Bazlam nakə na tsikakumeye na, wudum bo nəte nəte mə walaŋ kurom andza neŋ nakə na wudə kurom aye. ¹³ Ndoweye kə dze ha məsəfəre ŋgay hərwi dzam ŋgay hay na, mawudə bo maze niye

na, andaya sa bay. ¹⁴ Tadə ka gum wu nakə na gwadum gum aye na, nəkurom dzam ga hay. ¹⁵ Na zalakumeye ndo i məsler ga hay sa bay hərwi ndo i məsler na, a sər wu nakə ndo i gay ngay ma giye bay. Duh na zalakumeye dzam ga hay hərwi na dakum ha wu nakə Bəba a deŋ ha aye tebiye. ¹⁶ Nəkurom ka zlum ga bay. Duh maa pala kurom na, neŋ hərwi ada kâ pumeŋ bəzay. Na slər kurom ha dərma, kâ yum mata ge wu nakə lele eye ada wu niye lele eye ma ndziye huya. Andza niye, ka tsətsahum wu hay tebiye ta məzele ga na, Bəba ga ma vəlakumeye. ¹⁷ Wu nakə na tsikakumeye anəke aye na, wudum bo nəte nəte mə walaŋ kurom.»

Ndo i məndzibəra hay ta nateye dərə a gawla i Yesu hay

¹⁸ Yesu a gwadatay sa: «Tadə ndo i məndzibəra ta nakum dərə na, sərur ha ba kurre tə nay dərə na, a neŋ. ¹⁹ Tadə nəkurom ndo i məndzibəra hay na, ta wudiyə kurom hərwi nəkurom ndo tay hay. Ane tuk na, ka təra andza niye bay. Na pala kurom abəra mə walaŋ tay. Nəkurom ka tərur ndo tay hay sa bay. Tə nakum dərə na, hərwi nakə nəkurom ndo tay hay sa bay aye.

²⁰ «Kâ mətsum ha gər tə bazlam nakə na tsikakum aye bay. Na gwad ndo i məsler na, a ze ndo i gay ngay bay. A seŋ məgwadakum na, tadə ta geŋ dərətsətseh na, ta gakumeye dərətsətseh a nəkurom dərma. Ndo neheye ta rəhay ha gər a bazlam ga aye na, ta dzaliye i kurom dərma.

²¹ Dərətsətseh nakə ta gakumeye na, hərwi nakə

nəkurom gawla ga hay aye. Tə ge andza niye na, hərwi tə sər ndo nakə a sləra ga ahaya aye bay.

²² «Tadə na yaw na tsikatay bazlam i Mbəlom bay na, sariya ma gəsiye tay ha hərwi mezeleme tay bay. Ane tuk na, anəke na yaw, na tsikatay. Anəke ta sliye faya mətsike “nəmaa sər mezeleme bay” na, ta sliye faya bay. ²³ Ndowneye kə neñ dərə na, a nay dərə a Bəba ga dərma. ²⁴ Tadə 6a na mbərəm məge məsler neheye ndərəy dāda kə ge bay aye na, haḅe Mbəlom ma gəsiye tay ha a sariya ŋgay bay. Azlakwa anəke na, ta ŋgatay a məsler ga hay ada faya ta namay dərə ta bəba ga. ²⁵ Ane tuk na, a ge andza niye na, hərwi ada mâ təra andza nakə ndo tay hay ta watsa mə Derewel i Mbəlom aye. Tə watsa, tə gwad: “Tə neñ dərə na, kəriye bəna na ge mənese bay.*»

²⁶ Yesu a gwadatay sa: «Ndo nakə ma deyeweye madzəne kurom aye na, ma deyeweye. Ma deyeweye na, mə həlay i Bəba ga. Na ye ka təv i Bəba ga na, na slərakumaweye. Ndowneye niye na, Məsəfəre Tsədəŋŋa aye. Neŋgeye ma dətəye ha dedek a ndo hay. Ki yaw na, ma tsikiye ka neñ. ²⁷ Nəkurom dərma ka ta tsikumeye ka neñ hərwi ahəl nakə na dazlay a məsler aye na, nəkurom tə neñ hus bəgom.»

16

¹ «Na tsikakum wu neheye ka bo abəra anəke na, hərwi ada kâ gərūm ha mədzele ka neñ bay. ² Ta ta həhara kurom ahaya abəra mə gay i madūwule me. Həlay eye ma deyeweye, ndo hay ta kədiye

* 15:25 Dəmes hay 35.19; 69.5.

kurom, ada ta dzaliye mə gər tay na: “Nəmaa ge na, wu nakə a yay a gər a Mbəlom aye.” ³ Ta giye andza niye na, hərwi nəteye tə sər Bəba ga bay ada tə sər neŋ bay. ⁴ Na tsikakum ka bo abəra anəke na, hərwi ada ahəl nakə faya ta gakumeye andza niye na, bazlam nakə na tsikakum aye mâ makumaw a gər.»

Məsler nakə Məsəfəre Tsədanŋa ma giye

Yesu a gwadatay sa: «Na tsikakum kurre bay na, hərwi neŋ ka təv kurom mba. ⁵ Anəke na, na miye gwa ka təv i ndo nakə a sləra ga ahaya aye. Ndəray kwa nəte mə walaŋ kurom ma tsətsahiye təv ga nakə na diye a dəma aye bay. ⁶ Ane tuk na, ma ndalakumeye haladzay hərwi nakə na gwadəkum na, na diye gwa aye. ⁷ Ayaw! Sərum ha lele, na ye fakuma abəra düh i kurom na, lele. Andza niye tadə na ye gwa bay na, ndo nakə ma deyeweye mata dzəne kurom aye na, ma deyeweye sa bay. Ane tuk na, na ye na, na sləra ahaya.

⁸ «Ki yaw na, ma bəzatay ha a ndo i məndzibəra hay na, nəteye faya ta giye mezeleme, ma bəzatay ha tsəved nakə dedək aye, ada ma bəzatay ha sariya i Mbəlom nakə ma ta giye. ⁹ Mezeleme nakə ma bəzatay ha aye, a da ha na, nəteye ta dzala ga ha bay. ¹⁰ Ta səriye ha tsəved nakə dedək eye na, tsəved məpeŋ bəzay a neŋ hərwi na miye ka təv i Bəba ga. Ka ta ŋgatumeŋeye sa bay. ¹¹ A bəzatay ha sariya na, hərwi ba Mbəlom kə gəs bəy i məndzibəra nakay a sariya.»

¹² Yesu a gwadatay sa: «Wu neheye na tsikakum zuk bay aye na, andaya haladzay. Ane tuk na, na tsikakum anəke na, ka slumeye faya mətsəne

bay. ¹³ Məsəfəre niye ma datay ha tsəved i dedek a ndo hay. Ki yaw na, ma dākumeye ha tsəved niye dedek eye tebiye. Ma ta tsikiye na, ka gər bo ηgay bay. Ane tuk na, ma ta tsikiye na, wu nakə a tsənew ka Mbəlom aye. Ma dākumeye ha wu nakə ma giye bo kame aye. ¹⁴ Ndo hay ta dəsleŋeye ha gər hərwi ηgay. Hərwi wu neheye ma dākumeye ha aye na, ti yaw abəra mə neŋ. ¹⁵ Wu neheye mə həlay i Bəba ga tebiye na, i ga dərma. Hərwi niye na gwadakum na, wu nakə Məsəfəre ma ta dākumeye ha aye na, ma deyeweye abəra na, mə neŋ.»

Gawla i Yesu hay ta ηgwasiye haladzay

¹⁶ Yesu a gwadatay: «Məndze tsekweŋ na, ka ηgatumeŋeye sa bay. Ada məndze tsekweŋ na, ka ηgatumeŋeye sa.»

¹⁷ Siye hay mə walaŋ i gawla ηgay hay tə tsəne andza niye na, tə gwad mə walaŋ tay: «A say məgwede na, kəkay? A gwad: “Məndze tsekweŋ na, ka ηgatumeŋeye sa bay ada məndze tsekweŋ na, ka ηgatumeŋeye sa.” Ada a gwadəkway sa na: “Ka ηgatumeŋeye sa bay, hərwi na miye ka təv i Bəba” na, hərwi mey? ¹⁸ “Məndze tsekweŋ” niye a tsik aye na, andza məgwede mey? Ka sərakwa wu nakə a say mətsike aye bay.»

¹⁹ Yesu a sər ha a satay a gawla ηgay hay matsətsehe faya bazlam. A gwadatay: «Ka tsikum mə walaŋ kurom na, ka bazlam nakə na gwad “məndze tsekweŋ na, ka ηgatumeŋeye sa bay ada məndze tsekweŋ na, ka ηgatumeŋeye sa” dāw?»

²⁰ «Ayaw! Sərur ha na, ka ta tuwumeye, ka wudumeye ka bo haladzay. Ndo i məndzibəra hay

na, ta ηgwasiye. Dərev ma ndalakumeye haladzay, ane tuk na, dəretsətseh kurom ma təriye məηgwese. ²¹ Ma giye na, andza məwe wawa nakə a dazlay a ηgwas aye. Ahəl nakə wawa a dazlay a ηgwas aye na, dərev a ndalay hərwi dəretsətseh. Ane tuk na, kə wa na wawa tsiy na, ma mətsiye ha gər tə dəretsətseh. Ma ηgwasiye hərwi wawa nakə a wa, a yaw ka məndzibəra aye. ²² Andza niye nəkurom mə dəretsətseh anəke dərma. Ane tuk na, na ta ηgatakumeye, ka ta ηgwasumeye haladzay, ndəray ma sliye faya mabuwe fakuma abəra məηgwese niye bay.

²³ «Pat eye niye na, ka ta tsətsahumeye fagaya sa bay. Sərum ha na, kwa mey ka tsətsahum ta məzele ga na, Bəba ma vəlakumeye. ²⁴ Hus anəke ka tsətsahum wuray ta məzele ga zuk bay. Tsətsahum, ka hutumeye ada məηgwese ma rahiye a dərev kurom lele.»

Yesu a ηgwasa ka məndzibəra

²⁵ Yesu a gwadətay: «Na tsikakum wu neheye tebiye na, ta dzeke. Həlay eye ma deyeweye, na tsikakumeye ta dzeke sa bay. Ane tuk na, na ta tsikakumeye ka gər i Bəba ga parakka. ²⁶ Pat eye niye na, ka tsətsahumeye wu hay ka Bəba ga ta məzele ga. Agəla ka gwadumeye na, na ta tsətsahiye faya wu hərwi kurom. A'ay! Bo kurom eye ka tsətsahumeye tə bazlam kurom. ²⁷ Bəba, bo ηgay eye a wuda kurom. A wuda kurom na, hərwi nəkurom ka wudum ga ada ka dzalum ha neη na yaw na, abəra ka təv i Mbəlom. ²⁸ Na yaw na, ma təv i Bəba ga ada na yaw ka məndzibəra. Anəke na, na gəriye ha məndzibəra, na miye ka təv i Bəba ga.»

²⁹ Gawla ηgay hay tə gwad̄ay: «Yawa! Anəke faya ka tsik me na, parakka tuk. Ka tsik ta dzeke sa bay. ³⁰ Anəke nəmaa sər ha, ka sər wu hay tebiye. Ndo ma ta tsətsahiye fakaya bazlam na, ɓa ka sər tsiy. Hərwi niye nəmaa dzala kar ha, nəmaa sər ka yaw na, abəra ka təv i Mbəlom dedek.»

³¹ Yesu a mbədatay faya, a gwad̄atay: «Ka dzalum ha na, anəke daw? ³² Pat eye ma deyeweye, ɓa ka mbərəm madayaw tsiy. Pat eye niye na, ka ηgənumeye gər kweye kweye kwa way ma miye a mətəgay ηgay. Ka gərume ye ga ha mahəgeye. A'ay! Ta dedek na, neη mahəgeye bay. Bəba ga, neηgeye tə neη.

³³ «Na tsikakum wu neheye kurre ada nəkurom neheye madzapa eye tə neη aye na, hərwi ada kâ ndzum zay. Ka mändzibəra na, ka gumeye dəretsətseh. Ane tuk na, dərev mâ ye fakuma abəra bay, hərwi neη na, na ηgwasa ka mändzibəra.»

17

Yesu a duwulay me a Mbəlom hərwi gawla ηgay hay

¹ Yesu a tsikatay ka bo abəra bazlam niye na, a zəba däre a mbəlom, a gwad̄: «Bəba ga, i ga na, həlay eye kə husaw tuk. Bəzatay ha məzlaɓ ga a ndo hay ada neη wawa yak nâ bəzatay ha məzlaɓ yak dərma. ² Nəkar na, ka vələη gədaη ka gər i ndo hay tebiye hərwi ada nâ vələtay sifa nakə ma ndəviye bay aye a ndo neheye ka vələη tay naha a həlay aye. ³ Sifa niye ma ndəviye bay aye na, andza məgwed̄e ta sər kar ha, nəkar na, Mbəlom dedek eye nəte ηgwəη, ada ta sər neη Yesu Kəriste nakə ka sləratayaw aye.

⁴ «Ahəl nakə neŋ ka məndzibəra aye na, na da ha məzlaḅ yak a ndo hay, hərwi na ndəv ha məsler nakə ka sləra ga ahaya faya məge aye. ⁵ Anəke na, Bəba ga, vələŋ məzlaḅ ka dərə yak andza məzlaḅ ga ahəl nakə nəmay salamay, məndzibəra andaya zuk bay aye.

⁶ «Ndo neheye ka pala tay ha abəra ka məndzibəra aye ada ka vələŋ tay ha a həlay ga aye, tə sər kar ha na, hərwi ga. Nəteye tebiye na, i yak hay ada ka vələŋ tay ha a həlay ga. Nəteye faya ta rəhay ha gər a bazlam yak. ⁷ Tə sər ha wu neheye ka vələŋ tebiye aye na, a yaw mə nəkar. ⁸ Bəna na tsikatay bazlam nakə ka gwedeŋ tsikatay aye. Ta təma lele. Ta sər ha ta dedek na yaw na, abəra ma nəkar. Ada ta dzala ha maa sləra ga ahaya na, nəkar.

⁹ «Na dıwulakeye naha me hərwi tay, bəna hərwi ndo i məndzibəra hay bay. Na dıwulakeye naha me na, hərwi ndo neheye ka vələŋ tay ha aye. Nəteye na, ndo yak hay. ¹⁰ Ndo ga hay na, ndo yak hay dərmaḱ, ada ndo yak hay na, ndo ga hay. Nəteye ta datay ha məzlaḅ ga a ndo hay. ¹¹ Anəke na, na miye naha ka təv yak. Na gəriye ha məndzibəra, nəteye ta ndziye ka məndzibəra. Bəba ga, nəkar nakə tsədaŋŋa eye, tsəpa tay ha ta gədaŋ yak nakə ka vələŋ aye. Tsəpa tay ha hərwi ada t̄a t̄əra madzapa eye nəteye andza nəkar tə neŋ, nəmay madzapa eye n̄əte. ¹² Ahəl nakə nəmaa ndzawa huya dziye na, neŋ na tsəpawa tay ha. Na tsəpawa tay ha ta gədaŋ yak nakə ka vələŋ aye. Na tsəpa tay lele, ndəray kwa n̄əte kə dze bay. Maa dze na, ndo nakə tə watsa faya mə Derewel i Mbəlom tə gwad ma ta dziye a ako nakə ma mbatiye bay aye.

¹³ «Anəke na, na diye naha ka təv yak. Na tsik andza niye na, ahəl nakə neŋ ka məndzibəra mba aye hərwi ada məngwese ga mâ rah a dərev tay. ¹⁴Na tsikatay bazlam yak nakə ka gwedeŋ tsikatay aye. Ane tuk na, ndo i məndzibəra hay faya ta natay dəre hərwi nəteye na, ndo tay hay bay andza neŋ nakə neŋ ndo tay bay aye. ¹⁵Na đuwulakeye naha me na, hərwi nakə kâ həl tay naha abəra ka məndzibəra aye bay. Duh na đuwulakeye naha me na, tsəpa tay ha hərwi ada Fakalaw mâ gatay wuray bay. ¹⁶Hərwi nəteye na, ndo i məndzibəra hay bay andza neŋ nakə ndo i məndzibəra bay aye.

¹⁷«Bəzatay ha dedək hərwi ada tâ təra kətsek tebiye i yak hay. Hərwi bazlam yak na, dedək. ¹⁸Andza nəkar nakə ka sləra ga ahaya ka məndzibəra aye na, neŋ kananə dərmak faya na sləriye tay ka məndzibəra ka məge məsler. ¹⁹Na vəlaka ha bo ga tebiye hərwi tay hərwi ada nəteye tebiye tâ təra ndo yak hay.

²⁰«Na đuwulakeye naha me na, hərwi nəteye đekdek tsa bay. Na đuwulakeye naha me hərwi ndo neheye ta piye zləm ka bazlam tay ada aza ta dzaliye ha ka neŋ. ²¹Na đuwulakeye naha me hərwi ada nəteye tebiye tâ təra nəte. Bəba, tâ ndza madzapa eye tə nəmay andza nəkar nakə madzapa eye tə neŋ aye ada neŋ madzapa eye tə nəkar aye. Tâ təra na, nəte madzapa eye tə nəmay hərwi ada ndo i məndzibəra hay tâ dzala ha maa sləra ga ahaya na, nəkar. ²²Na vəlatay məzlađ nakə ka vələŋ aye hərwi ada tâ təra nəte andza nəkar tə neŋ, nəmay nəte. ²³Neŋ madzapa eye ta nəteye andza nəkar nakə madzapa eye tə neŋ aye hərwi

ada tâ tæra næte, ada ndo i mændzibæra hay tâ sær na, nækar ka slæra ga ahaya ada ka wudæ tay ha andza nakæ ka wudæ neŋ aye.

²⁴ «Bæba, a seŋ na, ndo neheye ka væleŋ tay ha a hæløy aye na, ta ndziye ma tæv nakæ na ta ndziye mæ dæma aye dærmak hærwi ada tâ ŋgatay a mæzlaß ga. Ka wudæ ga na, kwa ahæl nakæ mændzibæra andaya zuk bay aye ada hærwi niye ka væleŋ mæzlaß aye.

²⁵ «Bæba ga nækar na, ndo i dedek. Ndo i mændzibæra hay tæ sær kar ha bay. Ane tuk na, neŋ na sær kar ha ada ndo neheye mæ hæløy ga aye tæ sær maa slæra ga ahaya na, nækar. ²⁶ Tæ sær kar ha na, hærwi ga ada ta særiye kar ha hærwi ga dærmak hærwi ada tâ wudæ siye i ndo mekeleŋ eye hay andza nakæ ka wudæ ga aye ada neŋ dærmak nâ ndza mæ dærev tay.»

18

Tæ gæs na Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Luka 22.47-53

¹ Yesu a ndæv ha maðuwwulay naha me a Mbælom na, a hæl bo ta gawla hay, ti ye a diye i magayam wuray tæ zalay Sedron. Ka tæv aye niye na, dædan andaya ta zæv a dæma gærdaf hay. Tsa na, ti ye a dæma ta gawla ŋgay hay. ² Yudas ndo nakæ a ge daf ka Yesu aye a sær tæv eye niye. A sær na, hærwi Yesu ta gawla ŋgay hay ti yawa a dæma.

³ Yudas a ye a dædan niye ta sidzew i Roma hay, tæ siye i sidzew neheye ta tsæpawa gay i mædæslay ha gær a Mbælom. Maa slær tay naha na, bagwar hay i ndo neheye tæ vælaway wu a Mbælom aye ada ta Farisa hay. Ti ye na, tæ wu i hæløy hay, ta lalam

tay hay ada siye ta däv ako. Maa hæl tay naha na, Yudas.

⁴ Azlakwa bay Yesu na, 6a kə sər wu nakə ma ta giye bo tə nenḡeye. Mazlambar faya ta ndisliye naha ka təv tay na, Yesu a hændzəd naha ka təv tay. A tsətsah fataya, a gwadətay: «Ka pəlum way?»

⁵ Ta mbədəy faya, tə gwadəy: «Nəmaa pəla Yesu ndo i Nazaret.»

Yesu a gwadətay: «Yesu na, neḡ eye.»

Yudas ndo nakə a gatay daf ka Yesu aye malətsa eye ka təv i sidzew niye hay.

⁶ Tə tsəne i Yesu nakə a gwadətay: «Yesu na, neḡ eye» ta ma ta dəba, tə dəd ka dala tolololo.

⁷ Yesu a tsətsah fataya sa, a gwadətay: «Ka pəlum way?»

Tə gwad: «Yesu ndo i Nazaret.»

⁸ Yesu a mbədətay faya, a gwadətay: «Ba na gwadəkum Yesu na, neḡ tsiy. Tadə ka pəlum neḡ na, gərūm tay ha siye i ndo hay, tā ye wu tay.»

⁹ Andza niye, wu nakə Yesu a tsik aye na, ma giye bo andza nakə a tsik aye. A gwad: «Bəba, ndo neheye ka vələḡ tay ha a həlay aye na, kwa nəte kə dze fagaya abəra bay.»

¹⁰ Simoḡ Piyer na, maslalam andaya faya. A ḡwadaw maslalam ḡgay niye a fay ha a ndo i məsler i bagwar i ndo məvələway wu a Mbəlom. A dəsay na zləm i həlay i mənday fats ka dala. Ndo i məsler niye tə zalay na, Malkus.

¹¹ Ane tuk na, Yesu a gwadəy a Piyer: «Ma ha maslalam yak a gay ḡgay eye. Dəretsətseh nakə Bəba a vələḡ aye na, na siye bədaw?»

¹² Sidzew niye hay ta bəy tay ada ta ndo neheye ta tsəpawa gay i mədəslay ha gər a Mbəlom aye, tə gəs na Yesu. Tsa na, tə dzawa na.

Sidzew hay ti ye ha Yesu a gay i Han

¹³ Tə lah mede ha Yesu na, a gay i Han təday. Han na, nəngeye mese i Kayif. Anəke ka viye niye na, Kayif nəngeye bagwar i ndo məvəlaway wu a Mbəlom. ¹⁴ Kayif na, ndo nakə a gwadətay a bagwar i Yahuda hay: «Tə bəmalə nakə ndo hay tebiye ta dziye na, ɲgama ndo nəte mâ mət.»

Piyer a day bərakəzan a Yesu

Mata 26.69-70; Markus 14.66-68; Luka 22.55-57

¹⁵ Simon Piyer ta gawla i Yesu nəngeɗ nəte ta zəɲgal na Yesu. Bagwar i ndo məvəlaway wu a Mbəlom a sər na gawla i Yesu niye nəngeɗ eye. Hərwi niye nəngeye na, ti ye a dalamətagay i bagwar i ndo məvəlaway wu a Mbəlom tə Yesu salamay. ¹⁶ Ane tuk na, Piyer nəngeye na, a ndza ma bəra, sləp ka həlay i məgeɗ i dalamətagay niye. Gawla i Yesu niye bagwar i ndo məvəlaway wu a Mbəlom a sər na aye na, a maw. A yaw ka təv i dem nakə faya ma tsəpiye məgeɗ aye a tsikay me a dem niye hərwi ada mâ vəlay tsəved a Piyer. Piyer a fələkwa a dalamətagay tuk.

¹⁷ Ahəl nakə faya ta diye na, ɲgwas nakə a gawa məsler mə gay i ndo məvəlaway wu a Mbəlom aye, a gwadəy a Piyer: «Nəkar na, gawla i ndo nakay dərma ba?»

Piyer a mbədəy faya a gwadəy: «A'ay neɲ na, gawla ɲgay bay!»

¹⁸ Mətasl a ge haladzay. Hərwi niye ndo i məsler hay ta ndo neheye ta tsəpawa gay i mədəslay ha

gər a Mbəlom ta vat ako. Nəteye mandza eye faya. Piyer neŋgeye mandza eye ka ako niye dərmak ta nəteye dziye.

Bagwar i ndo məvələway wu a Mbəlom a tsətsah ka Yesu

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Luka 22.66-71

¹⁹ Ma dəba aye na, bagwar i ndo məvələway wu a Mbəlom a tsətsah ka Yesu ka gər i gawla ŋgay hay ada ka matətike ŋgay nakə a tətikawa aye.

²⁰ Yesu a mbədəy faya a gwadəy: «Na tsikawatay bazlam parakka kame i ndo hay tebiye. Na tətikawatay a ndo hay na, mə gay i mađuwule me ada mə gay i mədəslay ha gər a Mbəlom ma təv nakə Yahuda hay tə hayawa gər a dəma aye. Na tsik wu-ray dāda ta məkal bay. ²¹ Ada ka tsətsahiye fagaya bazlam na, hərwi mey? Wu nakə na tsikawa aye na, tsətsah ka ndo neheye tə tsəne aye. Nəteye na, tə sər wu nakə na tsik aye.»

²² Yesu a tsik andza niye na, kwayaŋa ndo nəte mə walaŋ i ndo matsəpe gay i mədəslay ha gər a Mbəlom a fay a Yesu. A gwadəy: «Ta mbədəway ka bazlam a bagwar i ndo məvələway wu a Mbəlom na, andza niye dāw?»

²³ Yesu a gwadəy a ndo niye: «Kə ge na tsik wu nakə lele bay aye na, dā ha wu nakə na tsik lele bay aye. Tadə na tsik lele na, ka kəf ga hərwi mey?»

²⁴ Tsa na, Han a slər ha Yesu a gay i Kayif bagwar i ndo məvələway wu a Mbəlom. Ti ye ha Yesu na, madzawa eye huya.

Piyer a dāy bərakəzaŋ a Yesu sa

Mata 26.71-75; Markus 14.69-72; Luka 22.58-62

²⁵ Ahəl nakə ti ye ha Yesu a gay i Kayif aye na, Piyer nenḡeye ma dalamətagay, mandza eye ka ako. Ta tsətsah faya, tə gwadaɣ: «Nəkar na, gawla i ndo nakay dərmak bəɗaw?»

Piyer a ɗay bərakəzan a Yesu, a gwad: «A'ay, nen gawla nḡay bay!»

²⁶ Ndo mə walaŋ i ndo i məsler i bagwar i ndo məvələway wu a Mbəlom andaya ka təv eye niye. Ndoweɣe niye na, gwala i ndo nakə Piyer a ɗəs faya abəra zləm ahəl nakə tə gəs na Yesu aye. A gwadaɣ: «Nəkar na, gawla nḡay. Na nḡataka nəkurom tə Yesu ma ɗəɗan bəɗaw?»

²⁷ Ane tuk na, Piyer a ɗay bərakəzan a Yesu sa, a gwadaɣ: «A'ay, nen bay!»

Piyer a ndəv ha mətsike andza niye na, kwayaŋŋa dzagulok a zlaħa.

Yesu kame i Pilat

Mata 27.1-2,11-14; Markus 15.1-5; Luka 23.1-5

²⁸ Dəre a tsada pərik i mekedəe na, tə ma ahaya Yesu abəra mə gay i Kayif. Ti ye ha a gay i Pilat ndo i sik i bəy i Roma hay. Ane tuk na, bəy i Yahuda hay ta fələkwa a gay i Pilat bay. Ti ye a ɗəma bay na, hərwi a satay mənɗze tsəɗaŋŋa ada ta sliye faya mənɗe wu mənɗay i Pak.

²⁹ Hərwi niye Pilat ndo i sik i bəy i Roma hay, a yaw abəra mə gay. A yaw ka təv tay, a tsətsah fataya, a gwadaɗay: «Ka gəsəm ahaya ndo nakay na, a gakum mey?»

³⁰ Ta mbəɗay faya, tə gwadaɗay: «Tadə kə ge mənese bay na, nəmaa gəsaka ahaya ɗaw?»

³¹ Hərwi niye Pilat a mbəɗay faya, a gwadaɗay: «Kə ge andza niye na, bo kurom eye dum ha ta

gumay sariya andza nakə bazlam kurom mapala eye a tsikakum aye.»

Ta mbəday faya, tə gwaday: «Nəmay na, tsəved may andaya məge sariya i məkədə ndo bay.»

³² Andza nakay bazlam nakə Yesu a tsik ahəl niye a ge bo aye. Ba kə də ha məməte ŋgay nakə ma ta mətiye.

³³ Pilat a mbədə gər a gay. A ye naha a zalayaw a Yesu, a tsətsah faya, a gwaday: «Nəkar na, bəy i Yahuda hay dedek daw?»

³⁴ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Ka tsik andza niye na, bo yak eye ka dzala tsukuđu, siye i ndo hay tə tsikaka daw?»

³⁵ Pilat a gwaday: «Ka tsiken andza niye na, neŋ Yahuda hay tədew? Maa gəsa kar ahaya na, ndo yak hay ta bagwar hay i ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom aye bəna neŋ tədew? Tə gəsa kar ahaya na, ka ge na, mey?»

³⁶ Yesu a mbəday faya, a gwaday: «Bəy ga na, ka məndzibəra nakay bay. Tadə bəy ga ka məndzibəra nakay na, ndo i məsler ga hay ta giye vəram hərwi ada ndəray mâ gəs ga məvəlay ga ha a bəy i Yahuda hay bay. Ane tuk na, bəy ga na, ka məndzibəra nakay bay.»

³⁷ Pilat a gwaday: «Azlakwa nəkar na, bəy daw?»

Yesu a gwaday: «Maa tsik na, nəkar. Neŋ bəy dedek. Tə wa ga, na yaw ka məndzibəra na, ka mədə ha dedek. Ndo neheye tə sər dedek aye na, ta təmiye bazlam ga.»

³⁸ Pilat a gwaday a Yesu: «Dedek na, wuye mey?»

Tə gay sariya a Yesu i məkədə

Mata 27.15-31; Markus 15.6-20; Luka 23.13-25

Pilat a tsik bazlam ŋgay niye na, a yaw abɛra mɛ gay sa. A ye ka tɛv i bɛy i Yahuda niye hay ma bɛra aye. A gwadɛtay: «Nɛŋ na, na huta faya abɛra mɛnese bay. ³⁹ Ane tuk na, a say a kule kurom, nɛ gɛrakum ha ndo i danɣay nɛte hɛrwi magurlom i Pak. A sakum nɛ gɛrakum ha na, bɛy i Yahuda hay daw?»

⁴⁰ Tɛ tsɛne andza niye na, ta wuda ta magala, tɛ gwadɛ: «Gɛramay ha na, Barabas bɛna nɛŋgeye bay!»

Azlakwa Barabas na, ndo i galak duh.

19

¹ Pilat a vɛlatay tsɛved a sidzew hay tɛ gɛs na Yesu ada tɛ ndaɓa na ta mandalaɓa. ² Sidzew hay tɛ dɛsaw dak tɛ slapa na ka bo, ta pay a gɛr a Yesu andza dzagwa i bɛy. Tɛ kalay ka bo peteked ndozza eye. ³ Tsa na, ta hɛndzɛd naha ka tɛv ŋgay, tɛ gwadɛy: «Zay daw, bɛy i Yahuda hay!» Tɛ fay ka maholom.

⁴ Pilat a yaw abɛra mɛ gay sa, a gwadɛtay a ndo hay: «Tsɛnum tɛday! Na gɛsakuma ahaya Yesu abɛra. Sɛrum ha nɛŋ na, na huta faya abɛra mɛnese bay.»

⁵ Tɛ gɛsa ahaya Yesu abɛra tuk. Dzagwa i dak mɛ gɛr ada peteked ka bo ndozza. Pilat a gwadɛtay: «Ndo nakay na, anan!»

⁶ Bagwar hay i ndo neheye tɛ vɛlaway wu a Mbɛlom aye ta ndo matsɛpe gay i mɛdɛslay ha gɛr a Mbɛlom hay tɛ ŋgatay a Yesu na, tɛ pa bo ka mawude ta magala. Tɛ gwadɛ: «Dar na ka mayako mazlɛmbada eye! Dar na ka mayako mazlɛmbada eye!»

Ane tuk na, Pilat a gwadafatay: «Bo kurom eye gəsum na ada kâ yum kâ darum na ka mayako mazlələmbada eye. Neŋ na, na huta faya mənese bay.»

⁷ Bəy i Yahuda hay ta mbədafay naha faya, tə gwadafay: «Nəmay na, bazlam may mapala eye andaya, ada andza bazlam may mapala eye a tsik na, kutoŋ məkəde na, hərwi a gwadaf: “Neŋ na, Wawa i Mbəlom.”»

⁸ Pilat a tsəne bazlam tay neheye faya ta tsikiye na, a dzədzar haladzay. ⁹ A fələkwa a gay sa, a ye naha a tsətsah ka Yesu, a gwadafay: «Ka yaw na, mənəgay?»

Ane tuk na, Yesu ka mbədafay faya bay.

¹⁰ Andza niye Pilat a gwadafay: «A saka mətsiken me a neŋ bədafaw? Neŋ na, gədan ga andaya məgər kar ha ada gədan ga andaya madere kar ka mayako mazlələmbada eye na, ka sər təbədəw?»

¹¹ Yesu a mbədafay faya, a gwadafay: «Kə ge Mbəlom kə vəlaka ga ha a həlay bay na, ka sliye faya mənəŋ wuray kwa tsekwen bay tebiye. Hərwi niye ndo məgəsa ga ahaya məvəlaka ga ha a həlay na, mənese ŋgay a ze i yak.»

¹² Ka təv eye niye kwayanŋa na, Pilat a pəla tsəved məgər ha Yesu. Ane tuk na, bəy i Yahuda hay ta wuda ta magala, tə gwadaf: «Ka gər ha ndo nakay na, nəkar dzam i bəy i Roma sa bay. Ndowneye kə gwadaf nənəgeye bəy na, nənəgeye ndo mənə dəre i bəy i Roma.»

¹³ Pilat a tsəne bazlam tay niye hay na, a ye ahaya Yesu abəra. A ye ka təv nakə dala eye madəzla eye tə beleler aye. Tə bazlam i Yahuda hay na, Gabata. A ndza ka təv niye hərwi mənə sariya.

14 Pat niye na, pat i luma i dezele, mazlambar magər həpat. Ada həlay i magurlom i Pak.

Pilat a gwadatay a Yahuda hay: «Bəy kurom anaŋ.»

15 Ane tuk na, tə tsəne bazlam i Pilat niye na, tə pa bo ka mawude, tə gwaday: «Kəd! Kəd! Dar na ka mayako mazləlmbada eye!»

Pilat a gwadatay: «Nâ dar na bəy kurom ka mayako mazləlmbada eye daw?»

Bagwar hay i ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom aye ta mbəday faya: «Bəy may na, bəy i Roma nəte ŋgweŋ.»

16 Andza niye, Pilat a vəlatay ha Yesu a həlay a sidzew hay hərwi ada tâ ye tâ dar na ka mayako mazləlmbada eye.

Ta dar na Yesu ka mayako mazləlmbada eye

Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Luka 23.26-43

Sidzew hay ti ye ha Yesu mata kədə na. ¹⁷ Yesu a zla mayako mazləlmbada eye niye ta ta dariye na faya aye, a ye ahaya abəra ma wuzlah gay. A ye ha a təv nakə tə zalay Təv i Mətasl i Gər aye. Tə zalay tə bazlam i Yahuda hay na, Golgwata. ¹⁸ Mə dəma na, sidzew hay ta dar na Yesu ka mayako mazləlmbada eye. Ta dar naha ndo hay sulo ka mayako mazləlmbada eye ka tsakay i Yesu, nəte tə həlay i mənday, neŋged tə həlay i gula, Yesu ma wuzlah.

¹⁹ Pilat a watsa bazlam ŋgay nakə tə kəd na faya ka palalam. A law zal ka gər i Yesu. A watsa na, a gwad: «Yesu ndo i Nazaret, bəy i Yahuda hay.»

²⁰ Yahuda hay haladzay tə dzaŋgawa bazlam niye mawatsa eye, hərwi təv nakə ta dar faya Yesu aye na, bəse ta wuzlah gay. Ada wu niye tə watsa

aye na, tə bazlam i gəma hay wal wal mahkar: Tə bazlam i Yahuda hay, i Roma hay ada ta Gərek hay.

²¹ Bagwar hay i ndo neheye tə vəlaway wu a Mbəlom aye tə dzaŋga bazlam niye na, ti ye ka təv i Pilat, tə gwaday: «Ka watsa faya “Bəy i Yahuda hay” meriye. Watsa faya na: “Ndo nakay a gwad: Nen na, bəy i Yahuda hay.”»

²² Pilat a gwadatay: «Wu nakə neŋ na watsa aye na, ma ndziye andza niye.»

²³ Sidzew hay ta dar na Yesu ka mayako mazləmbada eye na, tə zla peteked ŋgay aye. Ta ŋgəna ha fad, kwa way a zla nəte. Tə zla məkelkabo ŋgay nakə maŋgara eye andza niye məmbele andaya faya bay aye sa. ²⁴ Tə tsik mə walaŋ tay, tə gwad: «Peteked nakay na, kə ŋguradakwa ha bay. Ane tuk na, gakwa faya tsakwal hərwi məsəre ha mata zle na, way.»

Andza niye, wu nakay a ge bo aye na, andza nakə mawatsa eye mə Derewel i Mbəlom aye, tə gwad:

«Ta ŋgəna ha peteked ga mə walaŋ tay

ada tə ge faya tsakwal ka məkelkabo ga.*»

Wu nakə sidzew hay tə ge aye na, anaŋ.

²⁵ Bəse ta təv i mayako niye mazləmbada eye ta dar faya Yesu aye na, may i Yesu ta malamar i may ŋgay, Mari ŋgwas i Kəlopas ada ta Mari nakə a yaw ma gəma i Magədala aye, nəteye malətsa eye ka təv eye niye.

²⁶ Yesu a ŋgatay a may ŋgay ta gawla ŋgay nakə a wuda na haladzay aye. A gwaday a may ŋgay: «May ga, wawa yak anaŋ.» ²⁷ Ma dəba aye a gwaday a

* **19:24** Dəmes hay 22.19.

gawla ŋgay niye a wuda na haladzay aye: «May yak anaŋ.» Pat eye niye gawla i Yesu niye a wuda na haladzay aye a zla na Mari a gay ŋgay.

Məmæte i Yesu

Mata 27.45-56; Markus 15.33-41; Luka 23.44-49

²⁸ Ma dæba eye na, Yesu a sər ha wu nakə Mbəlom a sləra ahaya faya mæge aye na, ka ndəv tebiye tuk. Yesu a gwad: «Yam a geŋ.» A tsik andza niye hərwi ada wu nakə tə dzaŋgawa mə Derewel i Mbəlom aye mǎ ge bo.†

²⁹ Gəzla wuray andaya maraha eye tə wuye andaya guyakaka. Sidzew niye hay tə zla wuye kofkoffa, tə təlaka a wu niye. Tsa na, ta hak na a mayako. Tə pay naha ka bazlam a Yesu.

³⁰ Yesu a dəvətse wu niye na, a gwad: «Wu tebiye ka ndəv!»

Gər ŋgay a kal gəzük. Tsa na, a mət.

Sidzew næte a gay naha suwal a Yesu a dzəham

³¹ Tə kəf na Yesu na, pat i məhəne mə gay i mazəzükw bo. Pat i mazəzükw bo eye niye na, a ze ha siye hay, hərwi magurlom andaya pat eye niye. Hərwi niye a satay a bəy i Yahuda hay mədahaŋ mǎ ndza ka mayako mazləmbada eye pat i mazəzükw bo bay. Ti ye ta tsətsah ka Pilat mǎ vəlatay tsəved ka məhəbe sik i ndo niye hay ada məzla ahaya abəra ka mayako.

³² Tsa na, sidzew hay ti yaw ka təv i ndo neheye ta dar ka mayako mazləmbada eye tage Yesu aye. Tə həbay ha sik a ndo makurre eye. Tsa na, tə həbay ha a ndo neŋged. ³³ Tə ndisl ka təv i Yesu na, ta zəba faya na, kə mət tsiy. Neŋgeye na, ta həbay ha sik

† 19:28 Dəmes hay 22.16, 69.22.

ngay hay t̄bey. ³⁴ Ane tuk na, ndo n̄te m̄a walaŋ i sidzew hay a ye naha a t̄z na dz̄aham i Yesu ta suwal. Kwayaŋŋa bambaz ta yam ta mb̄ədaw.

³⁵ Neŋ nak̄a na watsa na bazlam neheye na, na ngatay t̄ d̄are ga ada wu nak̄a na watsa aye na, dedek eye. Na ngatay t̄ d̄are ga, na s̄ar ha na tsik na, dedek. Na watsa na, h̄arwi ada n̄akurom d̄armak k̄a dzalum ha faya.

³⁶ Wu neheye a ge bo na, h̄arwi ada wu nak̄a mawatsa eye m̄a Derewel i Mb̄elom aye m̄a ge bo, a gwad: «M̄etasl ngay hay na, kwa n̄te ta h̄əbiye ha bay.†» ³⁷ T̄a watsa m̄a Derewel i Mb̄elom sa, t̄a gwad: «Ta ta z̄əbiye na, ka ndo nak̄a ta t̄əzay na aye.§»

Yusufa ta Nikodem t̄ə pa Yesu a b̄əd

Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Luka 23.50-56

³⁸ Ndoweeye andaya t̄ə zalay Yusufa, neŋgeye ndo i ḡama i Arimate. Neŋgeye gawla i Yesu, ane tuk na, ta m̄əkal, h̄arwi a dz̄ədzar ta b̄əy i Yahuda hay. A ye a ts̄ətsah ts̄əved̄ m̄əzle m̄ədahaŋ i Yesu ka Pilat. A ye a ts̄ətsah na, Pilat a gwad̄ay faya ayaw. Yusufa a maw, a zla na m̄ədahaŋ i Yesu.

³⁹ Nikodem ndo nak̄a a ye ka t̄əv i Yesu ta h̄əvad̄ aye, a ye naha d̄armak. Neŋgeye a zla naha mal madzapa eye a ze huŋŋa. Wuye niye hay tebiye ma giye kilo kuro kuro mahkar.

⁴⁰ Yusufa ta Nikodem n̄əteye salamay t̄ə zla m̄ədahaŋ i Yesu. T̄ə mb̄əkwa ta r̄əkwat ada ta wats faya mal niye hay huŋŋa eye andza nak̄a Yahuda hay t̄ə gawa ah̄əl nak̄a t̄ə lawa m̄ədahaŋ hay aye.

† 19:36 Madayaw ab̄əra ma Ezipt 12.46, M̄əpesle 9.12. § 19:37 Zakari 12.10.

⁴¹ Ma tɔv niye ta dar na Yesu ka mayako mazlɛmbada eye na, guvah andaya. Ma guvah niye na, tsɔvay wedeye mala eye mɛ dɛma. Ta pa a dɛma mɛdahaŋ daɗa zuk bay. ⁴² Pat eye niye na, pat i mɛlɔve bo i pat i mazɛzukw bo i Yahuda hay ada tsɔvay niye na, bɛse. Hɛrwi niye Yusufa ta Nikodem tɔ zla Yesu tɔ pa na a tsɔvay.

20

Tsɔvay kɛriye

Mata 28.1-8; Markus 16.1-8; Luka 24.1-12

¹ Pɛrik i mekedɔ pat i luma i sidzew na, Mari i Magɛdala a ye ka me tsɔvay. A ye na, hɛvad mɛ dɛma mba, dɛre a zɛba bay. Ta dɛrɛzl ka tsɔvay niye na, tɔ beber bagwar eye. Mari a ye naha na, beber madɛrɛzla eye ka tsɔvay sa bay, ta hɛndɛk faya abɛra. ² Mari a ŋgatay andza niye na, a hway ka tɔv i Simoŋ Piyer ta gawla nakɛ Yesu a wuda na haladzay aye. A ye naha a gwadatay: «Bɛy Maduweŋ andaya ma tsɔvay sa bay, ta zla na. Ada nɛmaa sɛr tɔv nakɛ tɔ pa na a dɛma aye bay.»

³ Tsa na, Piyer ta gawla i Yesu niye nɛŋged eye tɔ lɛtse, ti ye ka tsɔvay niye. ⁴ Nɛteye salamay ta hway ka me tsɔvay. Ane tuk na, gawla i Yesu niye nɛŋged eye a hway bɛse a ze Piyer. Nɛŋgeye a lah mɛndisle ka tsɔvay. ⁵ A ndisl ka tsɔvay na, a zɛba dɛre a dɛma zɛrɛd. A ŋgatay na, a peteked neheye tɔ mbɛkwa na Yesu aye mɛ dɛma. Ane tuk na, kɛ fɛlɛkwa a dɛma bay.

⁶ Simoŋ Piyer na, a ndisl naha ma dɛba. A ye naha a fɛlɛkwa a tsɔvay, a zɛba ka peteked neheye tɔ mbɛkwa na Yesu aye na, mɛ dɛma. ⁷ Piyer a

zəba ka peteked nakə ta nduday ha gər a Yesu aye dərma. Peteked niye na, madzapa eye tə siye hay bay. Mapada eye, təv ŋgay wal.

⁸ Tsa na, gawla i Yesu nenğed eye, ndo nakə a lah naha kurre, a fələkwa a tsəvay dərma. A zəba faya andza niye na, a dzala ha. ⁹ Gawla i Yesu hay na, wu nakə mə Derewel i Mbəlom a tsik, a gwad Yesu na, kutoŋ ma lətseweye abəra ma mədahan aye na, ta sər zuk bay.

¹⁰ Tsa na, gawla i Yesu niye sulo eye ta mbəda gər a mətagay.

*Yesu a bəzay ha bo a Mari i Magədala
Mata 28.9-10; Markus 16.9-11*

¹¹ Mari nenğeye na, malətse eye ma bəra bəse ka təv i tsəvay faya ma tuwiye. Faya ma tuwiye na, a rəh ha gər a tsəvay, a zəba dərə a dəma. ¹² A ŋgatay naha a gawla i Mbəlom hay sulo tə peteked ka bo kudəkudək. Nəteye mandza eye ka təv nakə tə pa faya mədahan i Yesu aye. Nenğed ta diye i gər ada nenğed ta diye i sik. ¹³ Gawla i Mbəlom niye hay sulo aye ta tsətsah ka Mari, tə gwaday: «ŋgwas niye, ka tuwa mey?»

Mari a mbədatay faya, a gwadatay: «Na tuwa na, hərwi ta zla na Bəy Maduweŋ ga ada na sər təv nakə tə pa na a dəma aye bay.»

¹⁴ Mari a ndəv ha mətsike andza niye na, a mbəda bo, a ŋgatay a Yesu malətse eye ka təv niye. Mari a sər ha nenğeye bay.

¹⁵ Yesu a tsətsah faya, a gwaday: «ŋgwas ka tuwa mey? Ka pəla way?»

Mari a dzala mə gər ŋgay na, ma giye na, ndo i guvah. Hərwi niye a gwaday: «Sadək bay, kə ge

maa zla na nəkār na, deŋ ha təv nakə ka pa na a dēma aye. Na diye na ta zla ahaya.»

¹⁶ Yesu a gwadāy: «Mari!»

Mari a mbəda me ka təv ŋgay, a gwadāy tə bazlam i Yahuda hay: «*Raboni!*» Andza məgwede: «Miter ga!»

¹⁷ Yesu a gwadāy: «Kâ lemeŋ bay, hərwi na tsal ka təv i Bəba ga zuk bay. Ane tuk na, do gwadātay a malamar ga hay na, na tsaliye ka təv i Bəba ga, neŋgeye Bəba kurom dərma, Mbəlom ga, neŋgeye Mbəlom kurom dərma.»

¹⁸ Tsa na, Mari i Magədala a ye ka təv i gawla i Yesu hay. A ye a gwadātay: «Na ŋgatay a Bəy Maduweŋ kway!» A təkəratay wu nakə Yesu a tsikay aye.

Yesu a bəzatay ha bo a gawla ŋgay hay

Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Luka 24.36-49

¹⁹ Ta huwa eye niye pat i luma i sidzew, gawla i Yesu hay nətəye mahaya gər eye mə gay. Ta dərəzl ka bo a gay lele hərwi ta dzədzar ta bəy i Yahuda hay.

Tsa na, Yesu a ye naha slekərtik a wuzlah tay. A gwadātay: «Zay m̄ ndza fakuma!»

²⁰ A tsikatay andza niye na, a bəzatay ha vavay nakə ka həlay ŋgay hay ada ka dzəham ŋgay aye. Gawla ŋgay hay tə ŋgatay andza niye na, dərəv tay a ŋgwasa haladzay hərwi tə ŋgatay a Bəy Maduweŋ.

²¹ Yesu a gwadātay sa: «Zay m̄ ndza fakuma! Andza nakə Bəba a sləra ga ahaya aye na, neŋ na sləriye kurom dərma.»

²² Ma dəba i bazlam ŋgay niye na, a vəzl fataya, a gwadātay: «Təmum Məsəfəre Tsədəŋŋa eye! ²³ Ndo

neheye ka pəsumatay ha mezeleme tay hay aye na, Mbəlom ma pəsateye ha mezeleme tay hay. Ndo neheye ta kərah məpəse ha mezeleme aye na, Mbəlom ma kərahiye məpəsətay ha mezeleme tay dərmaḱ.»

Yesu a bəzay ha bo a Tomas

²⁴ Tomas nakə tə zalay Mawsa neŋgeye nəte mə walaŋ i gawla i Yesu. Azlakwa bay ahəl nakə Yesu a ye a bəzatay ha bo a gawla ŋgay aye na, neŋgeye andaya bay. ²⁵ Siye i gawla i Yesu hay tə gwadəy: «Nəmaa ŋgatay a Bəy Maduweŋ.»

Ane tuk na, Tomas a mbədatay faya, a gwadətatay: «Na ŋgatay a vavay i mbəlak i poŋte ka həlay ŋgay bay, na pa wur həlay ga a bəḍ i poŋte bay ada na pa wur həlay ga a bəḍ i suwal nakə ka dzəham ŋgay aye bay na, na dzaliye ha faya bay.»

²⁶ A ndza ma dəba eye luma nəte na, gawla i Yesu hay tə haya gər sa. Pat eye niye na, Tomas andaya ta nəteye tuk. Ta dərəzl na məgeḍ lele. Yesu a ye naha a lətse a wuzlah tay, a gwad: «Zay mâ ndza fakuma!»

²⁷ Tsa na, a gwadəy a Tomas: «Tələkaw wur həlay kanaŋ ada zəba ka həlay ga hay. Zlaw həlay yak ada tələkaw a dzəham ga. Gər ha mədzele gər sulo sulo, dzala ha ka neŋ nəte ŋgweŋ.»

²⁸ Tomas a mbədatay faya, a gwadəy: «Ta dedək, nəkar na, Bəy Maduweŋ ga ada Mbəlom ga.»

²⁹ Yesu a gwadəy: «Ka dzala ha ka neŋ na, hərwi nakə ka ŋgeteŋ aye. Məŋgwese ka ndo neheye tə dzala ha ka neŋ ze məŋgeteŋ aye.»

³⁰ Yesu a ge masuwayaŋ siye hay haladzay kame i gawla ŋgay hay. Ane tuk na, na watsa tay ha a

d̄erewel nakay bay. ³¹ Na watsa wu neheye na, h̄arwi ada k̄a dzalum ha Yesu neŋgeye na, K̄ariste, neŋgeye Wawa i Mb̄elom, ada ka hutumeye sifa ma neŋgeye h̄arwi ka pum m̄adzal ḡar ka neŋgeye.

21

Yesu ka me i d̄alov i Tiber

¹ Ma d̄aba aye na, Yesu a b̄ezatay ha bo a gawla ŋgay hay sa. A b̄ezatay ha bo na, ka me i d̄alov i Tiber*. A b̄ezatay bo na, k̄akay?

² Pat eye niye siye i gawla i Yesu hay n̄ete ye ka t̄av man̄ete eye. N̄ete ye na, Simoŋ Piyer, Tomas nak̄a t̄a zalay Mawsa aye, Nataniyel ndo i ḡama i Kana ka dala i Galile, wawa i Dzebede hay ada t̄a siye i gawla i Yesu hay sulo.

³ Simoŋ Piyer a gwad̄atay: «Na diye na ta ḡasiye k̄alef.»

Siye hay t̄a gwad̄ay: «N̄amay d̄armak n̄amaa diye, takwa dziye.»

Tsa na, t̄a h̄al bo ti ye, t̄a tsal a kwalalan̄ i yam. Ta dazlay a m̄aḡase k̄alef. Ane tuk na, ta h̄evad̄ eye niye na, ta ḡas k̄alef kwa n̄ete bay tebiye.

⁴ D̄are a dazlay a m̄atsede na, Yesu a ye naha a l̄atse ka me i d̄alov niye. Ane tuk na, gawla ŋgay hay ta s̄ar ha Yesu bay. ⁵ Tsa na, Yesu a gwad̄atay: «Ka ḡasum k̄alef d̄aw, wawa ga hay?»

Ta mb̄ad̄ay faya, t̄a gwad̄ay: «A'ay!»

⁶ Yesu a gwad̄atay: «Kalum gad̄an̄ ta diye i h̄alay i m̄anday kurom t̄aday, ka ḡasumaweye.»

T̄a kal gad̄an̄ a yam na, t̄a ḡas k̄alef haladzay. T̄a mba faya m̄evahaw gad̄an̄ ab̄era ma yam bay.

* **21:1** Tiber: M̄ezele mekelen̄ eye i d̄alov i Galile.

⁷ Tsa na, gawla i Yesu nakə Yesu a wuda na haladzay aye a gwaday a Piyer: «Nakay na, Bəy Maduweŋ!»

Simon Piyer a tsəne andza niye: «Nakay na, Bəy Maduweŋ» na, a zla petekeɗŋgay a kal ka bo hərwi ɓa ka tsoloka ka bo abəra. Tsa na, a kal ha bo a yam. ⁸ Gawla i Yesu siye hay tə maw ta kwalalaŋ i yam ta məvaha ahaya gadaŋ niye maraha eye tə kələf aye. Nəteye haɓe na, dəreŋ tə ɗakal bay. Ta ze ka bo abəra na, dal tsa.

⁹ Tə ndislew, tə mbəzlaw ka dala na, tə ŋgatay a ako ka təv eye niye kələf faya ada peŋ andaya dərmaɓ. ¹⁰ Yesu a gwadatay: «Hələmaw abəra ka kələf kurom niye hay ka gəsumaw aye, fəkakwa.»

¹¹ Simon Piyer a tsal a kwalalaŋ i yam. A ye naha, a vaha ahaya gadaŋ niye maraha eye tə kələf bagwar eye hay. Kələf neheye na, nəteye temerre tə kuro kuro zlam gər eye mahkar. Gadaŋ niye kwa tsekweŋ ka ŋgəzlah bay, ada azlakwa kələf mə ɗəma maraha eye haladzay.

¹² Yesu a gwadatay a gawla ŋgay hay: «Dumara ndayakwa!» Ndo kwa nəte mə walaŋ tay ka tsətsah faya, kə gwaday: «Nəkar way?» na, ka tsətsah bay. Hərwi tə sər ha neŋgeye na, Bəy Maduweŋ.

¹³ Yesu a həndzəd naha ka təv tay, a zla a vəlatay a gawla ŋgay hay. A zla kələf dərmaɓ a vəlatay.

¹⁴ Kwa ahəl nakə Yesu a lətsew abəra ma mədahaŋ aye, a bəzatay ha bo a gawla ŋgay hay aye na, nakay na, mamahkar eye.

Yesu ta Piyer

15 Ma dāba i mēnde daf na, Yesu a gwadāy a Simon Piyer: «Simon wawa i Yuhana, ka wuda ga a ze i ndo neheye daw?»

Simon Piyer a mbəday faya, a gwadāy: «Ayaw Bəy Maduweŋ! Ka sər ha na wuda kar segey.»

Yesu a gwadāy: «Gatay gər a wawa i təbaŋ ga hay lele.»

16 Yesu a tsətsah faya masulo eye sa, a gwadāy: «Simon wawa i Yuhana, ka wuda ga daw?»

Simon Piyer a mbəday faya, a gwadāy: «Ayaw Bəy Maduweŋ, ka sər ha na wuda kar segey.»

Yesu a gwadāy: «Gatay gər a təbaŋ ga hay.»

17 Tsa na, a tsətsah mamahkar eye sa: «Simon wawa i Yuhana ka wuda ga daw?»

Yesu a masay ha a Piyer mamahkar eye: «Ka wuda ga daw?» aye na, a ndalay. A mbəday faya, a gwadāy: «Bəy Maduweŋ, nəkar na, ka sər wu tebiye. Ka sər ha na wuda kar!»

Yesu a gwadāy: «Gatay gər a təbaŋ ga hay. 18 Neŋ faya na gwadakeye: Sər ha na, ahəl niye nəkar gawla eye na, ka barawa bəzihud tə həlay yak eye ada ka yawa na, a təv nakə a saka aye. Ahəl nakə ka ge guram aye na, ka gəsiye na həlay ka mbəlom, ada ndo mekeleŋ eye ma barakeye na bəzihud ada ma diye kar ha a təv nakə a saka bay aye.»

19 Yesu a tsik bazlam neheye na, a day ha məməte nakə Piyer ma ta mətiye na, kəkay. Məməte ŋgay niye na, ma bəziye ha məzlaḅ i Mbəlom.

Tsa na, Yesu a gwadāy a Piyer: «Peŋ bəzay.»

Yesu ta gawla ŋgay nakə a wuda na aye

²⁰ Piyer a mbəda bo a zəba dəre a dəba na, a ngatay a gawla i Yesu nakə Yesu a wuda na haladzay aye. Ahəl niye, ahəl nakə faya ta ndiye daf aye, maa həndzəd ka təv i Yesu ada maa tsətsah: «Bəy Maduweŋ mata ge fakaya daf way?» na, neŋgeye.

²¹ Piyer a ngatay na, a tsətsah ka Yesu, a gwadaɣ: «Bəy Maduweŋ, mata gay a neŋgeye mey?»

²² Yesu a mbədaɣ faya, a gwadaɣ: «Tadə a seŋ mâ ndza ka bəra hus ahəl nakə na maweye na, me yak faya mey tey? Nəkar na, peŋ bəzay!»

²³ Labara nakay a dədatay a zləm a ndo məpe mədzaɣ gər hay ka Yesu na, gawla i Yesu niye Yesu a tsik faya andza niye na, ma mətiye bay. Azlakwa Yesu kə gwadaɣ a Piyer ma mətiye bay na, kə tsikay bay. Ane tuk na, a gwadaɣ na: «Tadə a seŋ mâ ndza ka bəra hus ahəl nakə na maweye na, me yak faya mey tey?»

²⁴ Wu neheye tebiye Yesu a ge aye na, maa da ha ada maa watsa na, gawla i Yesu niye Yesu a wuda na haladzay aye. Ada nəmaa sər ha na, wu neheye a da ha aye na, dedək.

²⁵ Siye i wu neheye Yesu a ge na, nəteye haladzay. Tadə ta watsa tebiye ka dərəwel nəte ta nəte na, dərəwel niye hay təv ma slateye ka məndzibəra bay.

Dzam Wedeye New Testament in Meroy

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Meroy

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Meroy

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

024cb559-a7ea-5bd1-9dc9-f33abc74bfec